

Voorlopige agenda van de commissie Onderwijs en Welzijn van 2 februari 2011

Hierbij wordt u uitgenodigd voor de openbare vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn

Datum: woensdag 2 februari 2011
Aanvang: 20:00 uur
Locatie: Nieuwe raadzaal
Voorzitter: D. Jager
Griffier: W.T. Meijer; (050) 367 77 26

A. Algemeen deel

- A1. Opening en mededelingen
- A2. Vaststelling agenda
- A3. Lange-termijnagenda en lijst moties en toezeggingen
- A4. Conformstukken (n.v.t.)
- A5. Rondvraag

B. Inhoudelijk deel

- B1. Strategisch beleidsplan Openbaar Onderwijs + Gevolgen van de Wet goed onderwijs en goed bestuur
 - gesprek met College van Bestuur en Raad van Toezicht van de Openbaar Onderwijs Groep Groningen
 - Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2** (pdf)
 - Collegebrief inzake Wijziging toezicht gemeenteraad op OOGG** (pdf)
- B2. Kadernota Integraal Jeugdbeleid 2011 - 2014 (Raadsvoorstel 14 januari)
 - Raadsvoorstel inzake kadernota integraal jeugdbeleid 2011-2014** (pdf)
 - Bijlage - kadernota jeugdbeleid** (pdf)
 - Bijlage - kadernota jeugdbeleid - verslag inspraak** (pdf)
- B3. Advies Kunstraad over amateurkunst (collegebrief 14 januari)
 - Collegebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst** (pdf)

C. Huishoudelijk deel

- C1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname
Ingekomen stukken - ow tkn 110202 (pdf)
- C2. Vaststelling verslag 12 januari 2011
verslag 12 januari (pdf)

Spreekrecht

Bij commissievergaderingen kunt u gebruik maken van het spreekrecht bij de inhoudelijke agendapunten (inclusief de conformstukken onder A) en de rondvraag. U krijgt dan drie minuten de gelegenheid de commissieleden te vertellen hoe u over een onderwerp denkt. Voor aanmelding en informatie kunt u terecht bij de commissiegriffier. De agenda's zijn onder voorbehoud. De definitieve agenda's worden in de vergadering vastgesteld.

openbaar onderwijs groep groningen

“Samen Sterk voor goed en innovatief onderwijs”

**Strategisch beleidsplan 2011-2015
van de Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen**

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. 30 Scholen vormen samen O2G2	5
Met het strategisch beleidsplan kiest O2G2 positie	5
Directeuren, rectoren, ouders, leerlingen en externe deskundigen hebben bijgedragen aan het strategisch beleidsplan	5
2. Missie, Visie en Kernwaarden	6
Missie	6
Visie	6
De kernwaarden van O2G2 zijn verbindend, betekenisvol en ontwikkelingsgericht	6
3. O2G2 haalt het maximale uit leerlingen	7
De wettelijke referentieniveaus zijn het uitgangspunt	7
O2G2 organiseert doorgaande leerlijnen	7
Brede scholen organiseren ook opvang en zorg	8
Scholen houden de regie in samenwerking	9
Via school naar zorg	9
Minder verwijzingen naar het speciaal onderwijs	9
Scholen voor speciaal onderwijs ontwikkelen zich tot expertisecentra	9
Scholen hebben een eigen zorgprofiel	10
4. O2G2 staat voor kwaliteit	11
O2G2 geeft invulling aan kwaliteitszorg	11
O2G2 werkt opbrengstgericht	11
O2G2 maakt prestaties zichtbaar	11
O2G2 ontwikkelt zich tot een kwaliteitskeurmerk	12
5. Gezonde medewerkers in een gezonde organisatie	13
O2G2 heeft een professionele organisatiecultuur	13
Professionals wisselen kennis uit en zijn flexibel inzetbaar	13
O2G2 is een gezonde organisatie met gezonde medewerkers	14
6. Gezonde bedrijfsvoering is een fundament voor goed onderwijs	15
Decentraal wat kan, centraal wat moet	15
O2G2 werkt aan een gezonde relatie met de gemeente	15
7. Goede huisvesting voor goed onderwijs	16
De huidige huisvesting is onvoldoende berekend op modern onderwijs en voldoet te weinig aan de eisen die de maatschappij stelt	16
O2G2 wil zelf verantwoordelijk zijn voor huisvesting	16
Huisvesting levert een bijdrage aan ontwikkeling leerling	17
Maatvoering moet passen bij leerlingen	17
Ruimte voor techniek, cultuur en sport	17
Leerlingen kunnen op school zelfstandig werken	17

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Goede kantes in gezonde scholen	17
Werkplekken voor gemotiveerde professionals	17
Brede scholen hebben ruimte nodig	18
De school straalt uit: hier gaat het om de leerling	18
Duurzame scholen richten zich op de toekomst	18
8. Bij O2G2 is ICT dienstbaar aan de onderwijsvisie	19
O2G2 investeert in ICT voor onderwijsvernieuwing	19
ICT levert een bijdrage aan het versterken van de interne communicatie bij O2G2	19
O2G2 maakt gebruik van ICT toepassingen voor een transparante bedrijfsvoering	19
O2G2 standaardiseert ICT toepassingen	20
Binnen O2G2 wisselen professionals deskundigheid en good practices uit	20
9. O2G2 is transparant en communicatief	21
Het ondersteuningsbureau heeft een duidelijk profiel en zichtbare meerwaarde	21
Het gezamenlijke intranet wordt voor alle medewerkers een bron van informatie	21
Centraal versus decentraal: waar zit de winst?	21
De externe profilering wordt doorontwikkeld vanaf het uitgangspunt: O2G2 is een kwaliteitsmerk	22
Eenheid in verscheidenheid biedt ruimte voor een duidelijke eigen identiteit van scholen	22
Voor O2G2 is een goede website essentieel	22
De naam O2G2 is vanuit communicatieoogpunt niet ideaal, zeker niet bij externe profilering	22
Een sterke invulling van de communicatiefunctie is essentieel	23
10. Het huis op orde	24
O2G2 moet financieel gezond zijn om goed onderwijs te kunnen leveren	24
O2G2 heeft een weerstandsvermogen om tegenvallers op te vangen	24
Scholen presenteren een sluitende begroting op basis van het beschikbaar gestelde budget	24
De planning en controlcyclus ondersteunt het College van Bestuur, rector en directeurs	24

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Voorwoord

Per 1 januari 2010 is het openbaar onderwijs in de stad Groningen verzelfstandigd en ondergebracht in een nieuwe stichting: de Openbaar Onderwijs Groep Groningen of kortweg O2G2. Deze naam moet zich de komende jaren ontwikkelen tot een herkenbaar kwaliteitskeurmerk voor al onze scholen voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs in en rondom de stad Groningen. Wij bieden iedere leerling kwalitatief hoogstaand en innovatief onderwijs. Daarmee stellen we al onze leerlingen in staat hun talenten te ontdekken en verder te ontwikkelen.

Het eerste jaar sinds de verzelfstandiging hebben we gebruikt om bestaande knelpunten aan te pakken en onze blik op de toekomst te richten. Met onze leerlingen, ouders, professionals, directeuren en rectoren hebben we gesproken over hoe we samen de komende jaren kwaliteit op de eerste plaats zetten. Het voorliggende Strategisch Beleidsplan is het resultaat van deze gesprekken. Samen staan we sterk voor goed en innovatief onderwijs.

De wereld om ons heen verandert voortdurend. Dit stelt nieuwe eisen aan onze leerlingen en daarmee aan ons. Daarom blijven wij voortdurend werken aan zowel de inhoud van ons onderwijs als aan onze organisatie. Dit Strategisch Beleidsplan beschrijft hoe we dat de komende jaren doen.

Met vriendelijke groet,

Marita Schreur

Voorzitter College van Bestuur

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

1. 30 Scholen vormen samen O2G2

O2G2 bestaat op dit moment uit 30 openbare scholen voor basis, voortgezet en speciaal onderwijs in Groningen. Onder de naam O2G2 bieden deze scholen samen zeer gevarieerd onderwijs, waarbij plaats is voor elke leerling en elke ouder. Iedere leerling kan zijn talenten en ontwikkelingsmogelijkheden benutten binnen het openbaar onderwijs van Groningen. Dagelijks geven de scholen van de O2G2 les aan ongeveer 16.000 leerlingen.

De afgelopen jaren is het inzicht ontstaan dat een zelfstandige onderwijsorganisatie zich beter kan richten op de kwaliteit van het onderwijs. Daarom is per 1 januari 2010 het openbaar onderwijs verzelfstandigd en ondergebracht in een zelfstandige stichting.

O2G2 staat voor kwaliteit. De stichting heeft de ambitie om verder te bouwen aan een gevarieerd, kwalitatief hoogstaand en innovatief aanbod van openbaar basis, speciaal en voortgezet onderwijs in en om de stad Groningen. Op deze scholen doen leerlingen de kennis en vaardigheden op die zij later nodig hebben om zelfstandig en als volwaardige burgers deel te nemen aan de maatschappij. Hoe die maatschappij eruit ziet is een politieke vraag. O2G2 vindt dat deze vraag niet thuis hoort in het onderwijs en het onderwijsaanbod niet moet kleuren. De scholen moeten zich richten op de basiskwaliteiten en basiskennis, waarbij ieder individueel talent maximaal wordt aangesproken en uitgedaagd.

Met het strategisch beleidsplan kiest O2G2 positie

O2G2 kiest op een transparante en heldere wijze positie. De visie van de organisatie op de toekomst van het openbaar onderwijs in Groningen is daarbij leidend. Deze visie wordt in dit strategisch beleidsplan uitgewerkt voor de komende vier jaar. Het plan formuleert ambities voor de kwaliteit en inhoud van het onderwijs, de ontwikkeling van het personeel en de organisatie, het niveau van de bedrijfsvoering en huisvesting, de stand van de informatietechnologie en het communicatiebeleid. Daarmee is het plan een bindend element in de organisatie en vormt het de basis om straks verantwoording af te leggen aan extern betrokkenen.

Leerlingen, ouders, directeuren, rectoren, en externe deskundigen hebben bijgedragen aan het strategisch beleidsplan

Het strategisch beleidsplan is gebaseerd op gesprekken en discussies met leerlingen, ouders, directeuren en rectoren. In die gesprekken bleek telkens weer de ideeënrijkdom, betrokkenheid en ambitie van onze organisatie. Een terugkerend element was daarbij de noodzaak om de focus te richten op de kwaliteit van het onderwijs. Daarom staat kwaliteit in dit strategisch beleidsplan voorop. Scholen krijgen de ruimte om daar een eigen invulling aan te geven en worden tegelijkertijd gestimuleerd om van elkaar te leren.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

2. Missie, Visie en Kernwaarden

Missie

O2G2 biedt iedere leerling kwalitatief hoogstaand en innovatief onderwijs. Het onderwijs stelt leerlingen in staat hun talenten ontdekken en verder ontwikkelen.

Visie

Elke leerling en elke ouder kan een plek vinden binnen het openbaar onderwijs in Groningen. Gedurende de hele schoolcarrière moet de leerling zich steeds verder kunnen ontwikkelen. Initiële keuzes van ouders en kinderen mogen niet leiden tot belemmeringen in de toekomstige ontwikkeling van een kind. Basis voor deze ontwikkeling is de interactie tussen de leerling en de professional. Dat moet blijken uit de organisatie, inrichting en schaal van scholen. Zowel leerlingen als leerkrachten voelen zich veilig en herkend binnen de scholen van O2G2. Tegelijkertijd zijn scholen groot genoeg om ook op lange termijn kwalitatief hoogstaand onderwijs te bieden.

Het nemen en geven van verantwoordelijkheid is de rode draad in ons werk. Daarbij zijn we aanspreekbaar op resultaten.

De kernwaarden van O2G2 zijn verbindend, betekenisvol en ontwikkelingsgericht

Onze missie geeft aan waar wij voor staan. Onze visie geeft aan hoe wij dat willen doen. Onze kernwaarden geven ten slotte aan hoe wij in het Groningse openbaar onderwijs met elkaar om willen gaan. Onze kernwaarden laten zien dat het de mensen zijn die de identiteit van een openbare school zichtbaar maken: rectoren en directeuren, leerkrachten, ondersteunend personeel, ouders en de leerlingen zelf.

1. *Verbindend*: Het openbaar onderwijs verbindt zich aan de maatschappelijke omgeving waarin het werkt. Het maakt zichtbaar wat een school doet, welke resultaten zij bereikt en welke maatschappelijke bijdrage zij levert.
2. *Betekenisvol*: Binnen het openbaar onderwijs kan iedereen zelf betekenis geven aan zijn leven. Het onderwijs respecteert daarom verschillen tussen mensen, achtergronden en levensbeschouwingen.
3. *Ontwikkelingsgericht*: Iedereen is welkom. Het openbaar onderwijs biedt ruimte aan iedere leerling en aan iedere medewerker om zijn talenten te ontwikkelen, zich te ontplooien en daarbij zijn of haar eigen en unieke karakter vorm te geven.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

3. O2G2 haalt het maximale uit leerlingen

O2G2 staat voor kwalitatief hoogstaand en innovatief onderwijs. Leerlingen kunnen op onze scholen hun talenten ontwikkelen en het maximale uit zichzelf halen. We gaan daarbij uit van de individuele leerbehoeften van leerlingen in combinatie met ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en maatschappelijke trends. Uitgangspunt is de ontwikkeling van basisvaardigheden als rekenen en schrijven en het vervolgens op die basis verder uitbouwen: leerlingen kunnen zich bij O2G2 in alle verscheidenheid ontwikkelen tot zelfstandige deelnemers aan de maatschappij en volwaardige burgers. Deze ontwikkeling vindt plaats gedurende de hele schoolcarrière bij O2G2. Die carrière kan er op verschillende manieren uit zien, afhankelijk van de keuzes van leerlingen en hun ouders. Initiële keuzes mogen daarbij niet later tot belemmeringen leiden en overgangen van bijvoorbeeld primair naar voortgezet onderwijs moeten zo soepel mogelijk verlopen. Bovendien moet tussentijdse aanpassing van het onderwijsaanbod of de onderwijssetting mogelijk zijn om het maximale uit de leerling te halen.

O2G2 wil gedifferentieerd onderwijs bieden waarbij de talenten van de leerlingen en de voorbereiding op het vervolgonderwijs leidend zijn. Om de leerling op maat te kunnen bedienen nemen wij zo veel mogelijk afscheid van schotten tussen leerjaren en schooltypes. Ook brengen we meer variatie aan in de momenten en mogelijkheden om delen van of de hele schoolcarrière af te sluiten.

De wettelijke referentieniveaus zijn het uitgangspunt

In de visie van O2G2 begint goed onderwijs bij het ontwikkelen van sterke basisvaardigheden als rekenen en schrijven. Daarmee sluit O2G2 aan op de nieuwe wettelijk kwaliteitseisen: de referentieniveaus voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Deze niveaus beschrijven wat de leerlingen gedurende hun schoolloopbaan moeten kennen en kunnen op het gebied van taal en rekenen. De referentieniveaus geven duidelijk aan waar scholen naar toe werken. In het primair onderwijs bestaan er verschillende niveaus, variërend van een fundamenteel niveau en een hoger streefniveau voor groep 8. Per niveau zijn de vaardigheden voor een aantal domeinen beschreven. Voor taal zijn dit de domeinen: Mondelinge Taalvaardigheid, Lezen, Schrijven, Begrippenlijst en Taalverzorging. Voor rekenen zijn dit de domeinen: Getallen, Verhoudingen, Meten en Meetkunde, Verbanden.

De referentieniveaus helpen O2G2 de taal- en rekenprestaties van de leerlingen te verhogen. Zij helpen de scholen bij het formuleren van ambities voor de leerlingen en het vaststellen of leerlingen de gestelde doelen bereiken. Daarnaast vormt het referentiekader de basis voor doorlopende leerlijnen en goede overdracht tussen primair en voortgezet onderwijs.

O2G2 organiseert doorgaande leerlijnen

O2G2 wil de overgang van leerlingen van het primair naar het voortgezet onderwijs zo soepel mogelijk laten verlopen. Doel is voor alle leerlingen een doorgaande leerlijn tussen primair en voortgezet onderwijs. Deze doorgaande leerlijn wordt mogelijk door een warme overdracht tussen primair en voortgezet onderwijs. De komende jaren zal het organiseren van deze overdracht en het ontwikkelen van bijbehorende instrumenten veel aandacht krijgen.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Onderlinge samenwerking tussen primair en voortgezet onderwijs zorgt voor binding van leerlingen, en een hogere kwaliteit van onderwijs. Om bovenstaande doelstellingen te realiseren, zetten wij in op het volgende:

- Het voorkomen van uitval van leerlingen in het voortgezet onderwijs door goede advisering richting leerlingen en hun ouders en intensievere samenwerking tussen professionals.
- Het inhoudelijk aansluiten van leerlijnen van primair en voortgezet onderwijs, waardoor leerlingen onderwijs op maat krijgen.
- Leerlingen uit het primair onderwijs maken goed voorbereid de overstap naar het voortgezet onderwijs.

Brede scholen organiseren ook opvang en zorg

De verwachtingen van ouders over de talenten en mogelijkheden van hun kinderen nemen toe. Dat leidt tot andere verwachtingen over het onderwijs en over de voorzieningen rondom school. Tegelijkertijd nemen ook de maatschappelijke verwachtingen toe over de mogelijkheden van het onderwijs om ook sommige opvoedings- en zorgtaken op zich te nemen.

In reactie op deze maatschappelijke ontwikkelingen werkt het onderwijs aan de vernieuwing en verbreding van onderwijs, opvang en zorg. Het resultaat hiervan zijn brede scholen in het primair en voortgezet onderwijs. De verbinding tussen onderwijs, opvang en zorg moet en kan bijdragen aan een het verder ontwikkelen van de leerling en zijn talenten. Tegen die achtergrond moet de regie nadrukkelijk bij de school liggen.

Scholen zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van leerlingen en bieden de basis voor die ontwikkeling. De ontwikkeling van leerlingen kan worden versterkt door na- en buitenschoolse activiteiten op die basis aan te laten sluiten. Om die activiteiten daadwerkelijk aan te laten sluiten op de basisvaardigheden die leerlingen op school leren, moet de regie bij de school liggen. De school heeft in onze optiek immers de kennis, expertise en verantwoordelijkheid voor deze vaardigheden.

Brede scholen in het primair onderwijs.

In het primair onderwijs wordt al geruime tijd gewerkt aan brede scholen. Een brede school bevat in of om de school voorzieningen voor opvang en soms ook zorg. Dat maakt een andere inrichting van de schooldag mogelijk, waarbij ouders kinderen straks op flexibele momenten kunnen brengen en halen. De voorzieningen voor buitenschoolse opvang en de mogelijkheden ook daar talenten te ontwikkelen zullen moeten meegroeien met de behoefte van ouders en kinderen. Zowel in die buitenschoolse voorzieningen als in het eigenlijke onderwijs moet voldoende ruimte zijn voor sport. Lichaamsbeweging is belangrijk voor de gezondheid en voor de cognitieve ontwikkeling van kinderen.

Brede scholen in het voortgezet onderwijs

Ook in het voortgezet onderwijs wordt gewerkt aan brede scholen. In het voortgezet onderwijs gaat het dan om het organiseren en/of zelf aanbieden van buitenschoolse activiteiten, zoals sport en cultuur. Daarnaast wordt onderzocht in hoeverre ook onderwijsondersteunende activiteiten, zoals huiswerkbegeleiding, vanuit school kunnen worden georganiseerd. Tot slot kan een brede school in het voortgezet onderwijs ook een maaltijdvoorziening omvatten.

Ook in het voortgezet onderwijs geldt dat de aanvullende activiteiten moeten bijdragen aan de verbetering van kwaliteit en opbrengsten van het onderwijs. De invulling van het aanbod zal per school verschillen. De bestaande profielen en leerlingbegeleiding zijn daarbij leidend.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Scholen houden de regie in samenwerking

Juist in brede scholen en ook in vensterscholen is het essentieel dat de school de regie heeft. Zeker ook wanneer, bijvoorbeeld in vensterscholen, onderwijsvremde functies in het zelfde gebouw of op het zelfde terrein zijn ondergebracht, moet de school de regie houden. De school is na de ouders eerst verantwoordelijke voor de ontwikkeling van het kind. Vanuit die verantwoordelijkheid werkt de school graag samen met andere organisaties, zoals de buitenschoolse opvang, sportclubs, cultuurcentra en huiswerkinstituten. Scholen kunnen vanuit een centrale regiefunctie de verschillende voorzieningen zo op elkaar aansluiten dat maximale talentontwikkeling mogelijk is. Effectieve invulling van deze regie is overigens alleen mogelijk wanneer daarvoor ook capaciteit en middelen beschikbaar zijn.

Via school naar zorg

Scholen zijn een belangrijke ontmoetingsplek. In de eerste plaats omdat kinderen elkaar hier ontmoeten en sociale vaardigheden ontwikkelen. In de tweede plaats omdat ouders en leerkrachten elkaar hier ontmoeten. Die ontmoetingen kunnen een rol spelen in het vroegtijdig signaleren van problemen. Veel problemen in de ontwikkeling van een kind hebben een relatie tot hun thuissituatie. Het reageren op die problemen is daarom alleen mogelijk wanneer die thuissituatie daarbij wordt betrokken. Dat vraagt om een goed contact tussen leerkrachten en ouders.

Leerkrachten kunnen ouders helpen zelf hun weg te vinden naar hulpverleners van instanties als Centrum voor Jeugd en Gezin, Maatschappelijk Juridische Dienstverlening etc. Deze instanties kunnen tegelijkertijd gebruik maken van de school als natuurlijke ontmoetingsplek. Dat kan echter alleen onder bepaalde voorwaarden.

Minder verwijzingen naar het speciaal onderwijs

De Wet op de Zorgplicht en Passend Onderwijs leidt tot een organisatorische en financiële verandering. Kern van de nieuwe wet is dat iedere leerling recht heeft op optimaal passend onderwijs. Als dat om een speciale leerlijn of route vraagt, dan heeft de school de plicht die aan te bieden, ook aan leerlingen die nu nog speciaal onderwijs volgen. Bij een speciale leerlijn of route ligt het accent op versterking van het primaire onderwijsproces. De meeste speciale zorg en ondersteuning wordt binnen de school aangeboden, dat is goedkoper dan speciaal onderwijs. Op deze wijze realiseert het rijk met de nieuwe wet een forse bezuiniging.

O2G2 wil dat zo min mogelijk leerlingen naar speciaal onderwijs hoeven te gaan. O2G2 wil realiseren dat leerlingen met beperkingen in veel gevallen straks in, of geschakeld aan, een reguliere school hun onderwijs kunnen volgen. Alleen de leerlingen waarvoor dat niet mogelijk is, zullen nog naar speciaal onderwijs gaan.

Doordat nu ook leerlingen met een extra begeleidingsbehoefte regulier onderwijs volgen, moet de deskundigheid en handelingsbekwaamheid van professionals in dat onderwijs versterkt worden. De medewerkers die zich primair met de extra begeleidingsbehoefte van leerlingen bezig houden dienen als expert/vraagbaak voor de reguliere leerkrachten.

Passend onderwijs houdt ook in dat door middel van een uniform leerlingvolgsysteem de potentie van elke leerling wordt gevolgd en het onderwijsaanbod daar optimaal op wordt afgestemd. Op die manier kunnen leerlingen van alle niveaus in het primair onderwijs zo lang mogelijk gezamenlijk onderwijs volgen. Daar waar de gevraagde expertise te specifiek wordt om deze zelf te kunnen bieden zal deze extern betrokken worden.

Scholen voor speciaal onderwijs ontwikkelen zich tot expertisecentra

O2G2 wil dat zoveel mogelijk kinderen regulier onderwijs krijgen. Voor kinderen die het nodig hebben heeft O2G2 speciaal onderwijs. Daarbij zal het speciaal onderwijs binnen O2G2 zich ontwikkelen tot een expertisecentrum voor speciale onderwijszorg. De nieuwe wet op passend onderwijs vraagt ook van speciale scholen dat zij innovatief zijn. Dat doen we door deze scholen deels om te vormen tot expertisecentra. Zo'n centrum heeft in onze visie twee functies: een onderwijsfunctie (kort en langdurig) en een ondersteunende functie (preventieve en ambulante begeleiding). We gaan onderzoeken of het haalbaar is de komende jaren een eigen expertisecentrum te ontwikkelen.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Scholen hebben een eigen zorgprofiel

Alle scholen beschikken over een eigen zorgaanbod waarmee zoveel mogelijk leerlingen met beperkingen geïntegreerd kunnen worden in het reguliere onderwijs. Het zorgaanbod van scholen uit het regulier onderwijs kan verschillen. Elke school heeft een eigen zorgprofiel. De gezamenlijke zorgprofielen van de scholen en de expertisecentrum vormen het zorgaanbod van O2G2.

De zorgprofielen worden gedeeld met andere jeugdzorginstellingen, zodat duidelijk is waar de zorg van de scholen stopt en de verantwoordelijkheid van andere instellingen begint.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

4. O2G2 staat voor kwaliteit

O2G2 staat voor kwaliteit en wil die kwaliteit zowel in de inhoud van het onderwijs als in randvoorwaarden realiseren. Daarbij past dat O2G2 moderne onderwijsinstrumenten toepast en de ontwikkeling van leerlingen gedurende hun schoolcarrière nauwkeurig volgt. Op basis daarvan past O2G2 zo nodig het onderwijsaanbod aan. Doordat op een eenduidige manier kwaliteit wordt gerealiseerd en gemeten, is ook de basis aanwezig voor samenwerking tussen primair en voortgezet onderwijs. Dankzij deze basis heeft O2G2 doorgaande leerlijnen. In aansluiting op het eigenlijke onderwijs, verbindt O2G2 zich in brede scholen met opvang en zorg. In dat kader blijft de regie bij de school liggen.

O2G2 voldoet aan de wettelijke kwaliteitseisen. De resultaten van de ontwikkeling van leerlingen bij O2G2 is ook zichtbaar in CITO scores en eindexamenresultaten. O2G2 heeft de ambitie dat deze boven het landelijk gemiddelde liggen.

O2G2 geeft invulling aan kwaliteitszorg

Kwaliteit is voor O2G2 geen op zichzelf staand begrip, maar staat altijd in verbinding met inhoud. Het openbaar onderwijs legt de focus van kwaliteitszorg bij het primaire proces. Dat betekent dat kwaliteitszorg zich primair richt op de leerprocessen en de leeropbrengsten. Kwaliteitszorg binnen het openbaar onderwijs kent drie hoofddoelstellingen: verantwoorden, verbeteren en borgen. Hierbij moet kwaliteitszorg doelgericht, systematisch en integraal ingezet worden.

O2G2 werkt opbrengstgericht

Het is essentieel dat de scholen voldoen aan de wettelijke eisen voor goed kwalitatief onderwijs. Een belangrijke voorwaarde om te kunnen voldoen aan die kwaliteitseisen is het opbrengstgericht werken. Daarom geeft O2G2 de komende jaren prioriteit aan opbrengstgericht werken. Alle scholen werken straks met dezelfde principes van opbrengst gericht werken. Dit houdt in het systematisch werken aan het maximaliseren van leerlingprestaties door doelen te stellen, zicht te hebben op leerresultaten en door planmatig en resultaatgericht werken. Belangrijk hierbij zijn:

- Hoge verwachtingen van leerlingen. Uit onderzoek blijkt dat hoge verwachtingen leerlingen uitdagen tot zo goed mogelijke prestaties.
- Het volgen van tussen- en eindresultaten op leerling-, groep- en schoolniveau. Het volgen van deze resultaten maakt gerichte sturing mogelijk en brengt eventuele problemen vroegtijdig aan het licht.

O2G2 maakt prestaties zichtbaar

Om tussen- en eindresultaten op leerling-, groeps- en schoolniveau te kunnen volgen gebruikt O2G2 twee managementinformatiesystemen. In het primair onderwijs wordt het systeem ESIS gebruikt. In het voortgezet onderwijs Magister. Zij voorzien de scholen en het bestuur vanaf nu van eenduidige en eensluidende stuurgetallen.

Tevens richten we zowel voor het primair als voortgezet onderwijs de zogeheten 'Vensters voor Verantwoording' in. De Vensters voor Verantwoording maken de input, output en het tussenliggende proces op scholen zichtbaar. Zij geven daarmee de individuele scholen en de stichting antwoord op de vraag 'Waar sta ik met mijn school?'. Scholen zijn zelf verantwoordelijk voor het zo nodig doorvoeren van verbeteringen dan wel het hiervoor organiseren van extra ondersteuning.

De scholen van O2G2 voeren jaarlijks een zelfevaluatie uit, worden periodiek gevisiteerd en maken gebruik van landelijke en regionale benchmarks. Hiermee geven we een belangrijke impuls aan de kwaliteitszorg.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Ouders, leerlingen en medewerkers moeten weten wat zij kunnen verwachten van O2G2. In hoeverre deze verwachtingen worden gerealiseerd of overtroffen blijkt uit de periodieke tevredenheidsonderzoeken onder ouders, leerlingen en medewerkers. Door informatie uit tevredenheidsonderzoeken te koppelen aan de bestaande managementinformatie wordt 'het dashboard' gecompleteerd. Door op deze manier gebruik te maken van tevredenheidsonderzoeken kunnen de individuele scholen en kan O2G2:

- Gericht verbetermaatregelen nemen om daarmee de kwaliteit van onderwijs te verbeteren;
- Nadere kwaliteitscriteria formuleren;
- Nagaan of de eigen beleving overeenkomt met wat wordt nagestreefd (imago);
- De resultaten gebruiken voor de profileren van de school en van O2G2;
- Horizontale en verticale verantwoording afleggen.

O2G2 ontwikkelt zich tot een kwaliteitskeurmerk

Door de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs kunnen scholen zich nu helemaal richten op het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Daarbij maken zij gebruik van moderne methoden en instrumenten en profiteren zij van elkaars kennis en ervaring. Door op deze manier samen te werken aan kwaliteit, verbetert de kwaliteit van alle scholen in Groningen en ontwikkelt de naam O2G2 zich tot een kwaliteitskeurmerk.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

5. Gezonde medewerkers in een gezonde organisatie

Onze medewerkers zijn ons belangrijkste kapitaal. Zij geven vorm aan de kwaliteit van het onderwijs en aan de ontwikkeling van jongeren. Wij kunnen onze ambities alleen waarmaken met een gericht HRM-beleid. De manier waarop onze medewerkers zich kunnen ontplooiën en ontwikkelen bepaalt voor een groot deel of wij de doelstellingen van dit beleidsplan kunnen halen. We moeten goed onderwijspersoneel behouden en tegelijkertijd nieuw, talentvol en goed gekwalificeerd personeel werven en hen de kans bieden zich te ontwikkelen tot excellente onderwijsprofessionals.

O2G2 heeft een professionele organisatiecultuur

O2G2 wil zich de komende jaren verder ontwikkelen en professionaliseren. De organisatiecultuur moet medewerkers en leidinggevenden stimuleren zich optimaal te ontwikkelen, kritisch naar zichzelf te kijken en de blik naar buiten te richten. Leidinggevenden en medewerkers moeten elkaar kunnen aanspreken op handelen, houding en gedrag. Uitgangspunt is dat het mogelijk is van elkaar te leren. Alle medewerkers helpen elkaar door het geven van constructieve feedback en gezamenlijke reflectie. De cultuur van de organisatie moet zich steeds meer gaan kenmerken door de begrippen: transparantie, verantwoordelijkheid, reflectie en resultaatgerichtheid.

Leidinggevenden in alle lagen van de organisatie vervullen een cruciale rol bij het ontwikkelen van deze cultuur. Zij geven richting en ondersteunen medewerkers bij het bereiken van doelen. Het management heeft een duidelijke voorbeeldfunctie bij de uitvoering van dit beleid. Managers stellen kaders, bewaken deze en geven ruimte aan de manier waarop concrete activiteiten worden uitgevoerd. Medewerkers zijn tevreden over de kwaliteit van hun leidinggevende. Ze vinden het beleid helder en realistisch.

Een Management Development programma maakt het mogelijk de kwaliteiten van leidinggevenden structureel te ontwikkelen en stelt hen in staat om een positieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van het onderwijs, aan de organisatie en aan het bieden van kansen en mogelijkheden aan medewerkers. Het programma besteedt daarom aandacht aan alle facetten van het leidinggeven: van onderwijsinhoud en financiën tot HRM.

Alle medewerkers van O2G2 zijn op hun terrein professionals

De ontwikkeling en professionalisering van de medewerkers is van groot belang. Zij werken in een veranderende omgeving en daarom wordt van hen gevraagd zelf mee te veranderen. Leidinggevenden moeten bewaken dat die veranderingen niet als bedreigingen maar als kansen worden gezien. Medewerkers willen en moeten bij de tijd blijven, meegaan met ontwikkelingen binnen O2G2 en de maatschappij, maar ook nadenken over hun eigen ontwikkeling in het licht van de organisatie. Hiervoor is inzicht in persoonlijke capaciteiten en organisatiedoelen nodig. Vervolgens kunnen de wensen en ambities van individuele medewerkers en de wensen en ambitie van O2G2 op elkaar worden afgestemd. De capaciteiten en mogelijkheden van iedere medewerker komen nadrukkelijk aan de orde in de personeelscyclus. Deze cyclus bestaat bij O2G2 uit gesprekken over het individuele werk- en ontwikkelplan, het functioneren en de beoordeling. Het opleidingsbeleid moet aansluiten op de behoeftes die uit de personeelscyclus blijken. In de komende periode krijgt het opleidingsbeleid meer vorm. Dit beleid is gericht op ontwikkel- en opbrengstgericht leren. Er wordt een eigen deskundigheidscurriculum ontwikkeld. In het gesprek over het individuele werk- en ontwikkelplan bespreken medewerkers met hun leidinggevende hoe zij van dit curriculum gebruik zullen maken om zich verder te professionaliseren.

Professionals wisselen kennis uit en zijn flexibel inzetbaar

Om in te kunnen spelen op fluctuerende leerlingenaantallen, onderwijsontwikkelingen en projecten is het voor O2G2 van essentieel belang om de formatie flexibeler in te richten. Een flexibele schil is onderdeel van de strategische personeelsplanning op bestuurs- en schoolniveau.

Om toe te groeien naar een flexibele schil is het noodzakelijk om in kaart te brengen wat de kwantiteit en kwaliteit is van de huidige personeelsbezetting en beleid te formuleren hoe de flexibele schil gerealiseerd kan worden.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Op basis van de strategische meerjaren personeelsplanning wordt het aantal in te vullen vacatures ieder jaar in het formatieplan bepaald. Daarbij zullen we ook jaarlijks het volume berekenen dat beschikbaar is voor aanstelling in de vaste formatie. We streven naar een verhouding vast/tijdelijk personeel van rond 80/20.

O2G2 is een gezonde organisatie met gezonde medewerkers

We streven naar vitale medewerkers in een gezonde organisatie. Daarom willen wij investeren in Arbo-maatregelen die veiligheid, gezondheid en welzijn van medewerkers bevorderen en stressfactoren wegnemen. In de komende beleidsperiode is ons doel om ziekteverzuimcijfer bij alle scholen onder de 5% te brengen. Daarvoor is het van cruciaal belang dat het management op alle niveaus gericht gaat sturen op een laag verzuimcijfer.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

6. Gezonde bedrijfsvoering is een fundament voor goed onderwijs

Een gezonde bedrijfsvoering is een belangrijk fundament voor goed onderwijs. O2G2 verandert met de verzelfstandiging van een politiekambtelijke in een bedrijfsmatig professionele organisatie. Dit is een grote uitdaging voor medewerkers en leidinggevenden. De bedrijfsprocessen worden daar nu op ingericht. Het huis moet opnieuw op orde.

Waar mogelijk maken we gebruik van professionele methodieken op het gebied van projectmanagement, zoals Prince II. Professioneel projectmanagement stelt de organisatie in staat om de projecten beter te volgen en te beheren.

O2G2 kan zijn ambities alleen waarmaken met een gezonde financiële basis. De financiële speelruimte is gezien de omvang van onder andere Rijksbezuinigingen de komende jaren beperkt. We zullen dus een zeer scherp financieel beheer moeten voeren. De scholen zullen binnen de beschikbare budgetten hun organisatie vorm en inhoud dienen te geven. Daarnaast gaan we werken aan versterking van het besef van doelmatig werken door de kosten inzichtelijker te maken. Het streven is zoveel mogelijk van de beschikbare financiële middelen aan het onderwijs te besteden. Om het management in staat te stellen de juiste keuzes te maken zullen we het managementinformatiesysteem verder ontwikkelen en verfijnen. Goede betrouwbare managementinformatie is een voorwaarde voor ondernemende en innovatieve scholen.

Decentraal wat kan, centraal wat moet

We gaan ondersteunende activiteiten gezamenlijk en centraal gecoördineerd uitvoeren als dit meerwaarde heeft of als daartoe een verplichting bestaat. Waar mogelijk worden ondersteunende activiteiten decentraal uitgevoerd. Kortom: decentraal wat kan en centraal wat moet of een meerwaarde heeft. Bundeling van krachten op het terrein van bedrijfsvoering moet leiden tot meer professionaliteit. Dat is ook nodig om te voldoen aan de voorwaarden van 'good governance' en de toenemende verantwoordingsplicht.

In 2011 inventariseert O2G2 de aanwezige en gewenste ondersteuning en expertise, zowel in de scholen als centraal. Door middel van vergelijking met andere scholenorganisaties gaan we een optimaal ondersteuningsaanbod ontwikkelen.

O2G2 werkt aan een gezonde relatie met de gemeente

Veranderende en groeiende verwachtingen van ouders en maatschappij over onderwijs leiden tot een steeds grotere verantwoordelijkheid voor scholen. Scholen moeten in staat gesteld worden die verantwoordelijkheid te nemen. Dat kan alleen als de gemeente die verantwoordelijkheid ook daadwerkelijk integraal bij scholen belegt en zij dit ondersteunt met de noodzakelijke middelen.

De leerkracht helpt vanuit zijn professionaliteit de leerling zich te ontwikkelen. De school moet de leerkracht daarvoor de ruimte, de structuur en de noodzakelijke voorzieningen geven. Het schoolbestuur moet daarvoor de middelen en de organisatie beschikbaar stellen en ook de huisvesting organiseren. De gemeente en het rijk ten slotte moeten voldoende middelen ter beschikking stellen.

Op dit moment zijn leerkrachten, scholen en schoolbestuur door het ontbreken van middelen en instrumenten nog onvoldoende in staat te reageren op de veranderende verwachtingen van ouders en maatschappij. Het reageren op die verwachtingen en het uitvoeren van de verantwoordelijkheid die bij scholen wordt gelegd vraagt om meer ruimte en meer middelen. Alleen dan kunnen leerkrachten, scholen en het schoolbestuur de regiefunctie vervullen die van hen verwacht wordt.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

7. Goede huisvesting voor goed onderwijs

Per 1 januari 2010 is het openbaar onderwijs in Groningen verzelfstandigd. De scholen, de organisatie en het bestuur zijn ondergebracht in de nieuwe Openbaar Onderwijs Groep Groningen. De huisvesting van scholen is niet mee verzelfstandigd. Dat leidt in de praktijk tot een ingewikkelde situatie.

De gemeente staat op grote afstand van inhoud en organisatie van het onderwijs. Daardoor zijn voor de gemeente knelpunten, kansen en bedreigingen op het terrein van huisvesting niet altijd even goed zichtbaar. O2G2 heeft deze knelpunten, kansen en bedreigingen nu in kaart gebracht en vertaald naar een huisvestingsbeleid. Uitgangspunt is dat de huisvesting leerkrachten en scholen in staat moet stellen de talenten van leerlingen te ontwikkelen.

De huidige huisvesting is onvoldoende berekend op modern onderwijs en voldoet te weinig aan de eisen die de maatschappij stelt

Helaas is de bestaande huisvesting van het openbaar onderwijs onvoldoende berekend op de eisen die het moderne onderwijs stelt en op de eisen die de maatschappij aan het onderwijs stelt. Reële knelpunten blijven te lang bestaan of worden onvoldoende verholpen, kansen worden weinig benut en bedreigingen lijken eerder toe dan af te nemen.

Reële knelpunten zijn vooral de capaciteit, de inrichting en het onderhoudsniveau van panden. De meeste gebouwen zijn niet berekend op fluctuerende leerlingenaantallen. Zij bieden weinig ruimte voor onderwijsinnovaties. In een school moet het gaan om de leerlingen en leerkrachten en niet om het pand. Het onderhoudsniveau en de uitrusting passen niet bij het nog steeds groeiende belang van primair en voortgezet onderwijs in een kennissamenleving. Specifieke aandachtspunten zijn daarbij nog steeds de luchtkwaliteit, het daglicht en de vaak eindeloze reeks kleine aanpassingen en verbouwingen in scholen.

De huidige huisvesting en de wijze waarop die is georganiseerd werkt eerder belemmerend dan stimulerend voor innovaties en initiatieven van scholen en leerkrachten. Er is weinig ruimte om leerlingen zelfstandig te laten werken. Er is amper gelegenheid om leerkrachten samen te laten werken en elkaars krachten te laten benutten. Daardoor dreigen kansen om de talenten van leerlingen te ontwikkelen onbenut te blijven.

Het resultaat is dat in de huidige situatie ontwikkelingen snel bedreigingen worden. Tijdelijke oplossingen als noodgebouwen zijn in veel gevallen semi permanent geworden en komen de kwaliteit van het onderwijs niet ten goede. Het blijkt dat voor het ontwikkelen van nieuwbouw en grootschalige renovatie de behoefte vanuit het onderwijs niet leidend is.

O2G2 wil zelf verantwoordelijk zijn voor huisvesting

Alleen wanneer O2G2 zelf verantwoordelijk is voor de huisvesting van scholen kan het de schaarse beschikbare middelen optimaal inzetten om bij te dragen aan de ontwikkeling van het onderwijs. Dan kan huisvesting optimaal aansluiten bij de eisen van gebruikers en de noodzakelijke spreiding van de voorzieningen over de stad.

Vooruitlopend op de doorcentralisatie van huisvesting naar O2G2 wil O2G2 maximale invloed kunnen uitoefenen op bouwprocessen. Dat betekent dat project- en bouwmanagement nu al de verantwoordelijkheid van O2G2 worden.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Huisvesting levert een bijdrage aan ontwikkeling leerling

In de visie van O2G2 moet de huisvesting een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van de leerling en zijn talenten. Dat kan alleen wanneer de huisvesting aansluit op de inhoud en organisatie van het onderwijs. Daarbij staat de leerling centraal en liggen regie over zijn ontwikkeling bij de leerkracht en de school. De positie van de leerling en zijn leerkrachten stellen functionele eisen aan de school.

Leerlingen kunnen op school zelfstandig werken

In het primair onderwijs is steeds meer behoefte aan andere ruimtes dan alleen klaslokalen om voor het onderwijs te gebruiken. Leerlingen moeten onder toezicht zelfstandig kunnen werken. Helaas staat de huidige financiering van het onderwijs niet toe dat daarvoor extra leerkrachten worden aangesteld. Toezicht op zelfstandig werkende leerlingen moet daarom zo veel mogelijk vanuit andere ruimtes plaats kunnen vinden.

In het voortgezet onderwijs mag van leerlingen verwacht worden dat zij ook zonder toezicht zelfstandig kunnen werken. Dat past in hun ontwikkeling richting het volwaardig deelnemen aan het maatschappelijke en economische leven. In het kader van die ontwikkeling is de behoefte aan ruimtes waar leerlingen zelfstandig kunnen werken in het voortgezet onderwijs nog groter. Voor hun begeleiding en voortgangsbesprekingen zijn aparte gespreksruimtes noodzakelijk. Aan de andere kant past in de ontwikkeling van deze leerlingen ook steeds vaker dat zij in grotere collegezalen les krijgen.

Zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs is behoefte aan ruimtes voor specifieke vakken, bijvoorbeeld techniek, drama of muziek. Het onderwijs in die vakken vraagt om specifieke voorzieningen en aanpassingen zodat bijvoorbeeld een muziekroefening geen andere activiteiten verstoort.

Geheel eigen eisen stelt het vak lichamelijke opvoeding. Hiervoor kan in het voortgezet onderwijs weliswaar gebruik gemaakt worden van externe sportfaciliteiten, maar dan mag er niet te veel lestijd verloren gaan aan het vervoer van en naar die faciliteiten. Helaas zijn er op dit moment nog te weinig sportfaciliteiten beschikbaar die aan deze eisen voldoen. Het ontbreekt O2G2 nu nog aan de positie om bij te dragen aan een uitbreiding en verbetering van sportvoorzieningen.

Voor alle bijzondere faciliteiten geldt dat gezamenlijk gebruik door primair en voortgezet onderwijs denkbaar is.

Leerlingen in verschillende leeftijdsgroepen stellen verschillende eisen qua maatvoeringen. Die eisen zijn mede afhankelijk van het gekozen onderwijstype en het soort onderwijs. In het primair onderwijs is buitenruimte om veilig te spelen belangrijk, zeker als die ruimte verder in de wijk ontbreekt.

Goede kantines in gezonde scholen

Nu al lunchen veel leerlingen op school, dat zal in de toekomst alleen nog maar meer worden, onder andere als gevolg van een andere inrichting van de schooldag. De tijdstippen waarop leerlingen komen en vertrekken zullen flexibeler worden en de schooldag zal op een Brede school van gemiddeld 7 uur 's ochtends tot 7 uur 's avonds duren. Daarom zijn goede kantine en keukenvoorzieningen essentieel. Met de juiste voorzieningen wordt voorkomen dat leerlingen door de buurt zwerven, wordt voor hen goed en gezond eten aantrekkelijk en kunnen zij door te helpen bij de bereiding, vaardigheden opdoen die ook elders van pas komen.

Werkplekken voor gemotiveerde professionals

Voor alle onderwijs geldt dat niet alleen goede huisvesting maar ook betrokken en deskundige leerkrachten en medewerkers essentieel zijn. De huisvesting moet hen daarom de ruimte geven vanuit de eigen professionaliteit bij te dragen aan de ontwikkeling van het leerling en die professionaliteit ook te onderhouden. Dat vraagt onder andere om specifieke werkplekken voor onderwijzend personeel.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Brede scholen hebben ruimte nodig

In het kader van de ontwikkeling van brede scholen worden in en om de scholen ook opvang en soms zorg georganiseerd. Beide stellen, vooral in het primair onderwijs, bijzondere eisen aan de huisvesting. Binnen school of in de omgeving van de school moet ruimte zijn voor buitenschoolse opvang. In bepaalde wijken is het ook wenselijk dat in of bij school ruimte is voor een medewerker van een zorg of hulpverleningsinstelling.

De school straalt uit: hier gaat het om de leerling

Welke voorzieningen ook in of bij de school worden gehuisvest, de totale uitstraling en maatvoering moeten blijven passen bij de belangrijkste activiteit, namelijk de ontwikkeling van de leerling. Uitstraling en maatvoering zijn belangrijk voor de ontwikkeling van de leerlingen. Immers die ontwikkeling vraagt enerzijds dat de school midden in de samenleving staat en anderzijds geborgenheid en structuur biedt. Niet alle leerlingen kunnen even goed omgaan met de exponentieel gegroeide hoeveelheid prikkels in de maatschappij. Zij hebben op school juist behoefte aan een prikkelarme en/of duidelijk gestructureerde omgeving. Ten slotte mag in de uitstraling van de school ook het grote maatschappelijke belang van onderwijs blijken.

Duurzame scholen richten zich op de toekomst

Onderwijs heeft als doel leerlingen op te leiden en zich te laten ontwikkelen richting volwaardige deelname aan de maatschappij. Daarmee is onderwijs bij uitstek toekomstgericht. Die oriëntatie op de toekomst betekent dat het schoolbestuur zich bij huisvesting ook rekenschap geeft van de huidige en toekomstige milieubelasting van schoolgebouwen. Tegen die achtergrond is duurzaamheid een belangrijke eis voor onderwijshuisvesting.

Duurzaam bouwen valt uiteen in vier aspecten. In de eerste plaats een zo lang mogelijke gebruiksduur. In de tweede plaats duurzaam materiaal. In de derde plaats duurzaam onderhoud. En ten slotte duurzaam gebruik. Een zo lang mogelijke gebruiksduur vereist een flexibel ontwerp. In het gebouw moeten op termijn ook andere, nieuwe onderwijsvormen kunnen worden toegepast en/of het gebouw moet ook geschikt te maken zijn voor een andere bestemming.

Het materiaal van het schoolgebouw moet ook duurzaam zijn. Het produceren, vervoeren en verwerken van de bouwmaterialen mag het milieu zo min mogelijk belasten. Idealiter zouden de materialen aan het eind van de levensduur van het gebouw opnieuw te gebruiken moeten zijn. Het onderhoud van het gebouw moet duurzaam zijn, in die zin dat de kosten en milieubelasting van het onderhoud laag zijn. Ten slotte moet het gebouw duurzaam zijn in het gebruik. Dat betekent onder andere dat de klimaatbeheersing zo efficiënt mogelijk moet zijn. Tegelijkertijd mag juist op een school die klimaatbeheersing niet ten koste gaan van een goede luchtkwaliteit. De komende jaren zal O2G2 waar mogelijk veel investeren in binnenklimaat.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

8. Bij O2G2 is ICT dienstbaar aan de onderwijsvisie

Computers, digiborden, e-readers, mobiele apparaten, elektronische leeromgevingen en leerlingvolgsystemen zijn op de scholen binnen de onderwijsgroep niet meer weg te denken. ICT neemt van jaar tot jaar een steeds grotere rol binnen de school in. Hetzelfde geldt de plaats van ICT in economie en maatschappij.

Onderwijs moet nieuwe generaties leren actuele technologie te gebruiken voor werk of studie. Bovendien moet onderwijs aansluiten bij de belevingswereld van de leerlingen. De meeste leerlingen werken thuis veel met computers. O2G2 heeft de ambitie om zo veel mogelijk op de reeds bij veel leerlingen aanwezige kennis voort te bouwen, zonder leerlingen bij wie deze kennis ontbreekt buiten te sluiten. Het realiseren van deze ambitie vraagt in sommige gevallen om extra inspanning van de professionals van O2G2 in het volgen van de meest actuele ICT ontwikkelingen.

O2G2 maakt al op veel terreinen en met positieve resultaten gebruik van ICT. De komende jaren wil O2G2 ICT nog meer inzetten om de onderwijsvisie te realiseren. Daarvoor zijn investeringen in mensen en techniek nodig. De basis daarvoor zijn gezamenlijke keuzes, bijvoorbeeld op het terrein van infrastructuur en onderwijs- en administratiepakketten. Per 1 januari 2011 zijn alle scholen aangesloten op glasvezel. Het beheer van overkoepelende infrastructuur en toepassingen geschiedt centraal, daarbij blijft voor individuele scholen voldoende ruimte om zelf te innoveren en vernieuwen.

O2G2 investeert in ICT voor onderwijsvernieuwing

ICT maakt nieuwe onderwijsvormen mogelijk voor het overbrengen van kennis en competenties. Het vergemakkelijkt een individueel onderwijsaanbod aan de leerling. De leerling wordt gestimuleerd en uitgedaagd om, behalve in de les, de leerstof en de informatie ook buiten de schoolse situatie te verwerken. Leren wordt tijd en plaatsafhankelijk. ICT geeft daarin ruimte voor creativiteit van de leerling in het leerproces.

De komende periode zal de focus vooral liggen op het didactische gebruik van middelen. Medewerkers bekwamen zich verder in het gebruik van ICT hulpmiddelen zodat deze hulpmiddelen een meerwaarde krijgen voor het leerproces.

ICT levert een bijdrage aan het versterken van de interne communicatie bij O2G2

Samenwerking en samenhang zijn essentieel voor de ontwikkeling van het onderwijs. De communicatie daarover strekt zich daarbij uit binnen en buiten de eigen school. O2G2 maakt daarvoor onder andere gebruik van de mogelijkheden die ICT-toepassingen bieden. In dat kader wordt gewerkt aan een uniforme communicatiestructuur (IP-telefonie), die voor de gehele organisatie zichtbaar en bruikbaar is en nieuwe mogelijkheden levert voor een toenemende bereikbaarheid voor leerlingen, collega's en de buitenwereld.

O2G2 maakt gebruik van ICT toepassingen voor een transparante bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering en de onderwijslogistiek maakt gebruik van uniforme en waar mogelijk, integrale oplossingen. Informatie is gemakkelijk toegankelijk over de gehele organisatie (met inachtneming van autorisatierechten) en wordt tussen de verschillende toepassingen gedeeld. Bedrijfsapplicaties en ondersteunende applicaties worden zoveel mogelijk van buiten betrokken en zorgen daardoor voor minder technische beheerlast (wel gebruiken, niet beheren).

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

O2G2 standaardiseert ICT toepassingen

De technische inrichting van ICT verschilt sterk per school. Daardoor kunnen we ICT nog niet optimaal inzetten. De scholen werken met afzonderlijke netwerken. Dat is inefficiënt, omdat aan elk netwerk een server met allerlei voorzieningen gekoppeld moet worden. Daardoor drukken de investeringslasten onevenredig zwaar op de begroting. Technische standaardisatie kan een einde maken aan deze diversiteit. Door alle scholen aan te sluiten op één netwerk kunnen we krachtige centrale servers inzetten voor gezamenlijk gebruik. Scholen hoeven dan niet meer te investeren in apparatuur, maar nemen serverdiensten op maat per gebruiker af. De kosten voor serverdiensten nemen door consolidatie af terwijl de kwaliteit van de diensten juist toeneemt. O2G2 wil dit in vier jaar bereiken. De standaarden voor de technische infrastructuur worden centraal vastgesteld. De standaarden voor administratieve en educatieve applicaties stellen we in overleg met de scholen vast. We zullen inzetten op 'beproefde en bewezen applicaties'. Het is niet ons doel zelf zoveel mogelijk te ontwikkelen. We zullen daarom niet in de voorhoede opereren, maar actief zijn als 'slimme volger'.

Binnen O2G2 wisselen professionals deskundigheid en good practices uit

Door te sturen op standaardisering van de infrastructuur wordt kennisopbouw en uitwisseling vergemakkelijkt. Bij het gebruik van ICT-middelen moet de content leiden zijn. Binnen O2G2 is het logisch kennis binnen en buiten de school actief te delen. Deze uitwisseling moet leiden tot een betere verspreiding van de in de stichting aanwezige kennis en vaardigheden. Scholen kunnen daarmee hun voordeel doen, waarbij zij de eigenheid van hun school kunnen bewaren. Informatie van buiten de organisatie wordt eenduidig ontsloten.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

9. O2G2 is transparant en communicatief

Communicatie is een breed begrip en kan altijd beter. In het kader van de verzelfstandiging en de (cultuur)veranderingen die dat met zich meebrengt is communicatie voor O2G2 van cruciaal belang. Dat geldt zeker voor de overgang van een politiekambtelijke organisatie naar een bedrijfsmatig professionele organisatie. Interne communicatie heeft daarmee de eerste jaren prioriteit. Medewerkers moeten weten wat er gebeurt, wat ze kunnen verwachten en waarvoor ze terecht kunnen bij bestuur en ondersteuning van O2G2. Daarnaast is de 'identiteitscomponent' erg belangrijk. Medewerkers moeten weten wat de meerwaarde is van totale organisatie. Zij moeten makkelijk antwoord kunnen geven op de vraag 'waar staan wij voor?' en daarbij zowel kwaliteiten als gevoel kunnen benoemen.

O2G2 streeft naar een groot saamhorigheidsgevoel, een "wij-gevoel" en trots zijn op de organisatie. Het is echt leuk om bij O2G2 te werken! Vanuit een (cultuur)veranderende grote organisatie is dit gevoel niet vanzelfsprekend, maar wel een nadrukkelijk doel waar we ook vanuit communicatie de komende jaren invulling aan geven.

Het ondersteuningsbureau heeft een duidelijk profiel en zichtbare meerwaarde

Het ondersteuningsbureau bevindt zich in een duidelijke overgangsfase. In deze fase zoeken zowel medewerkers van het bureau als de scholen naar de nieuwe identiteit. Dit brengt ook onduidelijkheid en daarmee ontevredenheid met zich mee. Een duidelijke omschrijving van de (toekomstige) dienstverlening en communicatie daarover zijn essentieel. De naamgeving 'ondersteuningsbureau' geeft al een duidelijke richting aan. Dienstverlenend, transparant, deskundig: het ondersteuningsbureau is er voor de scholen.

In de communicatie geven we steeds heldere praktijkvoorbeelden van de voordelen: deskundige ondersteuning, kostenbesparing, schaalvoordelen, enzovoort. Onderliggend is de boodschap dat het ondersteuningsbureau van ons allemaal is, ons veel oplevert en uiteindelijk geld bespaart.

Het gezamenlijke intranet wordt voor alle medewerkers een bron van informatie

Een gezamenlijk intranet is een logische keuze. We willen werken aan een wij-gevoel, aan een helder inzicht in de dienstverlening van het ondersteuningsbureau en willen medewerkers informeren over actuele ontwikkelingen. Een intranet heeft als voordeel dat het 24 uur per dag toegankelijk is en het biedt het ondersteuningsbureau ook de mogelijkheid om op individueel niveau medewerkerinformatie te geven. Na het inloggen komt de medewerker in zijn of haar eigen omgeving met op de persoon gerichte informatie over bijvoorbeeld opleidingen, mobiliteit, etc. Intranet is na een eenmalige investering een relatief goedkoop communicatie-instrument. We willen het intranet op een dusdanige manier implementeren dat het voor de medewerkers een logische plek is om met regelmaat te komen. Het intranet moet worden opgezet als groeimodel dat gedurende de beleidsperiode 2011-2015 steeds persoonsgerichter wordt.

Centraal versus decentraal: waar zit de winst?

Op alle beleidsterreinen wordt deze vraag gesteld. Voor communicatie is het overkoepelend communicatiebeleid alleen maar centraal uit te voeren, omdat het betrekking heeft op alle scholen. Daarnaast zijn er legio detailkeuzes te maken, die in overleg nog tot stand komen. Er zijn genoeg mogelijkheden om kosten te besparen en tegelijkertijd de kwaliteit te verbeteren. Denk bijvoorbeeld aan het ondersteunen van het primair onderwijs door het faciliteren van de websites op één server. Waarbij alle scholen gebruik maken van hetzelfde CMS (content management systeem), maar waar aan de 'voorkant' ruimte is voor eigen uitstraling. Dit bespaart veel tijd en geld en zorgt voor een kwalitatieve uitstraling.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

De externe profilering wordt doorontwikkeld vanaf het uitgangspunt: O2G2 is een kwaliteitsmerk

Het motto 'samen sterk voor goed en innovatief onderwijs' straalt eenheid uit. Eenheid die we ook extern kunnen profileren. We zijn een grote onderwijsspeler in onze regio en kunnen daar vruchten van plukken. We kiezen ervoor om een soort 'kwaliteitskeurmerk' in het leven te roepen. Al onze scholen voeren dit kwaliteitskeurmerk. Samen met onze interne stakeholders bepalen we op interactieve manier de detailinvulling van de kwaliteitskenmerken die hier bij horen. Deze kenmerken formuleren we in de vorm van 'voordelen/ positieve punten' vanuit het perspectief van ouders en leerlingen. We dragen dit kwaliteitsmerk in eerste instantie vooral uit via de bestaande communicatie-uitingen van onze scholen. Wanneer de organisatie eenmaal staat biedt deze keuze ook de mogelijkheid om verder te werken aan externe profilering. En kan het schaalvoordelen bieden door bijvoorbeeld vanuit het primair of voortgezet onderwijs op dezelfde datum een open dag te organiseren. Centraal kunnen we dit dan breed onder de aandacht brengen. Ook de doelstelling om een expertisecentrum "speciale onderwijszorg" op te richten sluit aan bij de gedachte van een kwaliteitskeurmerk. Deze keuze in externe profilering draagt uiteraard ook weer bij aan het interne 'wij-gevoel'.

Eenheid in verscheidenheid biedt ruimte voor een duidelijke eigen identiteit van scholen

Onze scholen hebben duidelijk behoefte aan een sterke eigen identiteit. De verzelfstandiging en het mogelijk benutten van verschillende schaalvoordelen roept ook angst op voor de uitstraling van 'eenheidsworst'. O2G2 onderschrijft de noodzaak van eenheid in verscheidenheid. Leerlingen en ouders moeten de school kunnen kiezen die bij hun past. Daarvoor is het juist noodzakelijk om de verschillen te profileren en op een positieve manier te benadrukken. O2G2 wil hierin een faciliterende rol vervullen. Door het brede aanbod met haar verschillen vanuit een centrale plek onder de aandacht te brengen, maar ook door het proces van onderlinge positionering te begeleiden.

Voor O2G2 is een goede website essentieel

Online aanwezigheid is in ieder geval noodzaak en draagt in belangrijke mate bij aan de uitstraling van onze organisatie. Vanuit het kwaliteitsmerk/ keurmerk is hier in een oogopslag het (gedifferentieerde) onderwijsaanbod te vinden. In nauwe samenspraak met onze interne stakeholders zorgen we voor de totstandkoming van deze centrale website/portal. Er vindt nog een nauwe afweging plaats over de inzet van andere communicatiemiddelen.

De naam O2G2 is vanuit communicatieoogpunt niet ideaal, zeker niet bij externe profilering

Of een naam goed is of niet is deels smaakafhankelijk, maar er zijn ook harde criteria waar je een naam aan kan toetsen. Een goede naam geeft bij voorkeur al direct richting aan een boodschap. De naam O2G2 doet dit niet. Het kan zelfs verwarrend werken. Is het een nul of een O? Hoe spreek je het uit? Waar staat het voor? Wanneer een naam niet direct iets zegt, moet je de naam 'laden'. Intern kan dat nog wel. Extern is dat erg kostbaar. Gedurende de strategische beleidsperiode 2011-2015 is nadrukkelijke externe profilering zeker de eerste twee jaar geen speerpunt. In de benaming van het kwaliteitsmerk/ keurmerk zoeken we dan ook naar een benaming (of pay-off) die direct een gevoel oproept en geen extra investering behoeft.

Deze pay-off moet het bindende element in zich hebben voor alle scholen. (PO, VO en SO) We kiezen er investeringstechnisch voor om niet onze statutaire naam op te geven en in de huidige periode een desinvestering te doen.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

Een sterke invulling van de communicatiefunctie is essentieel

De uitvoering van het communicatiebeleid vergt tijd en aandacht. Daarbij levert een goede en zorgvuldige uitvoering veel op (intern draagvlak en extern imago) Er is zoveel werk te verzetten de komende jaren, dat de invulling van de functie van een communicatieadviseur onontbeerlijk is. Daarbij kan deze communicatieadviseur zorgen voor de verbinding tussen alle scholen. Hij/zij is een enthousiaste ambassadeur van de communicatievisie en zorgt voor de uitvoering van het gehele communicatiebeleid.

Ingekomen stukken - Strategisch beleidsplan O2G2

10. Het huis op orde

O2G2 moet financieel gezond zijn om goed onderwijs te kunnen leveren

O2G2 kan zijn ambities alleen waarmaken met een gezonde financiële basis. Die is er op dit moment niet. O2G2 wordt geconfronteerd met een groot aantal posten die effect hebben op de vermogenspositie op de beginbalans per 1 januari 2010. Daarnaast zullen we, gezien de wereldwijde financiële crisis, de komende jaren rekening moeten houden met verregaande bezuinigingen.

De financiële speelruimte is de komende jaren beperkt. We zullen dus een zeer scherp financieel beheer moeten voeren. Daarnaast gaan we werken aan versterking van het besef van doelmatig werken door de kosten inzichtelijker te maken. Het streven is zoveel mogelijk van de beschikbare financiële middelen aan het onderwijs te besteden. Benchmarking kan daaraan bijdragen.

O2G2 heeft een weerstandsvermogen om tegenvallers op te vangen

De omvang van het benodigde weerstandsvermogen is afhankelijk van het risicoprofiel. Een uitgebreide risicoanalyse en met name de waardering van de risico's in financiële termen, moet nog worden geactualiseerd. Vooralsnog gaan we uit van het opbouwen van een weerstandsvermogen van 15% van de exploitatieomvang. Het huidige eigen vermogen ligt ver onder dit niveau.

Scholen presenteren een sluitende begroting op basis van het beschikbaar gestelde budget

Wij voeren onze kernactiviteiten uit binnen de kaders van de toegekende rijksbijdrage. De gezamenlijke uitgangspunten op financieel gebied worden jaarlijks vastgelegd in een kaderbrief. Die geeft de grenzen aan waarbinnen we de begroting voor het nieuwe kalenderjaar moeten uitwerken. Deze jaarbegrotingen worden opgesteld aan de hand van het financieel meerjarenplan, geactualiseerde bekostigingsgegevens en leerlingenaantallen, een geactualiseerd meerjaren formatie- en huisvestingsplan en de investeringsplannen.

De planning en controlcyclus ondersteunt het college van bestuur, rectoren en directeuren.

De planning- en controlcyclus is een belangrijk instrument bij het richting geven aan (het besturen/planning) en het op koers houden van (beheersen/control) de organisatie. Doel van planning en control is het vergroten van de beheersbaarheid van de organisatie, zowel financieel als op de beleidsterreinen onderwijs, personeel en huisvesting. Daarnaast gebruiken we de planning- en controlcyclus voor het bewaken en bijsturen van de beleidsdoelstellingen. Voor de organisatorische borging van de planning- en controlcyclus hebben we in een jaarkalender de diverse data vastgelegd waarop activiteiten moeten plaatsvinden.

Collegedebrief inzake Wijziging toezicht gemeenteraad op OOGG

.
. .
Bestuursdienst

Afdeling **Beleid en Programmering**
Onderwerp **wijziging toezicht gemeenteraad op Openbaar
Onderwijs Groep Groningen**

Bezoekadres
Europaweg 8

Postadres
Postbus 268
9700 AG Groningen

E-mailadres
info@ocsw.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente Groningen,
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 63 92 Bijlage(n)

Ons kenmerk OS 10.2435449

Datum **18 NOV 2010** Uw brief van

Behandeld
door R Pos

Geachte mevrouw/heer,

Per 1 januari 2010 is het openbaar onderwijs in de gemeente Groningen
verzelfstandigd.

Met deze verzelfstandiging is het bevoegd gezag tussen schoolbestuur en
gemeentebestuur gescheiden. Vanwege de specifieke positie van het openbaar
onderwijs zijn bij het verzelfstandigingsproces enkele afspraken gemaakt
over het toezicht door de gemeente. Deze afspraken zijn vastgelegd in de
statuten van de stichting.

Onder de noemer 'Goed onderwijs goed bestuur' is per 1 augustus 2010 een
wetswijziging doorgevoerd bij de Wet op het Primair Onderwijs (WPO) en
andere onderwijswetten. Deze wetswijziging heeft gevolgen voor de
bepalingen over het toezicht door de gemeenteraad die zijn opgenomen in de
statuten.

In deze brief schetsen we kort wat in de statuten is opgenomen over de positie
van de gemeenteraad. Vervolgens beschrijven we de wetswijziging en de
consequenties daarvan voor de positie van de gemeenteraad in het toezicht op
het openbaar onderwijs. Tenslotte gaan we in op het vervolg.

Huidige situatie: Toezicht door gemeenteraad volgens statuten O2G2

De openbaar Onderwijs groep Groningen (O2G2) heeft bij de
verzelfstandiging de functies van bestuur en intern toezicht gescheiden. In de
statuten is een structuur vastgelegd rondom intern toezicht. Het College van
Bestuur heeft de rol en positie van bevoegd gezag. De Raad van Toezicht
houdt onafhankelijk toezicht op het beleid, de algemene gang van zaken
binnen de organisatie en het functioneren van het College van Bestuur.

Collegedebrief inzake Wijziging toezicht gemeenteraad op OOGG

Volgvel
Onderwerp

1 van 5.
wijziging toezicht gemeenteraad op Openbaar
Onderwijs Groep Groningen

In de statuten van O2G2 is daarnaast een toezichhoudende rol vastgelegd voor de gemeenteraad. De artikelen over de relatie tussen gemeente(raad) en O2G2 die in de statuten zijn vastgelegd gaan over:

- benoeming en ontslag van leden van Raad van Bestuur en Raad van Toezicht,
- het voorleggen van begroting en jaarrekening aan de gemeenteraad,
- bespreking van het strategisch beleidsplan,
- opheffing van scholen en
- wijziging van de statuten zelf.

Ten aanzien van het toezicht door de gemeenteraad is in de statuten bepaald dat de begroting en de jaarrekening ter goedkeuring aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Deze bepalingen zijn gebaseerd op art. 48 WPO lid 6.¹ Daarnaast is in de statuten opgenomen dat een informatieve bespreking plaatsvindt met de gemeenteraad over het strategisch meerjarenbeleidsplan voordat het plan door O2G2 wordt vastgesteld.

Goed onderwijs, goed bestuur; wijziging in de positie van de gemeenteraad

Onder de noemer 'Goed onderwijs, goed bestuur' is per 1 augustus 2010 een wetswijziging in werking getreden van de Wet op het primair onderwijs (Wpo) en vergelijkbare onderwijswetten.

Deze wetswijziging regelt onder meer de verbetering van het (intern) toezicht op het onderwijs. Zo moet er een scheiding komen tussen intern toezicht en bestuur. Als minimale taken van het intern toezicht worden genoemd:

- goedkeuren van begroting, jaarverslag en strategisch meerjarenplan;
- toezien op naleving door het bestuur van wettelijke verplichtingen en code goed bestuur;
- toezien op rechtmatige verwerving en doelmatige besteding van middelen;
- aanwijzing van de accountant
- afleggen van verantwoording over de eigen taakuitoefening.

Indien het intern toezicht berust bij een statutair ingestelde raad van toezicht, dan is die tevens tenminste belast met het benoemen, ontslaan en verdere rechtspositionele acties ten aanzien van de bestuursleden.

In het kader van deze wetswijziging is ondermeer artikel 48 gewijzigd. Aan art. 48 is een lid 12 toegevoegd waarin wordt bepaald dat 'indien de school een raad van toezicht heeft, het zesde lid van art. 48 niet van toepassing is'.

Concreet betekent dit dat als de school een Raad van Toezicht heeft ondermeer de volgende bepalingen vervallen:

¹ Daarin wordt bepaald dat de statuten in ieder geval een regeling moeten bevatten omtrent vaststelling van de begroting na goedkeuring door de gemeenteraad, en vaststelling van de jaarrekening na instemming van de gemeenteraad.

Collegedebrief inzake Wijziging toezicht gemeenteraad op OOGG

Volgvel 2 van 5
Onderwerp wijziging toezicht gemeenteraad op Openbaar
Onderwijs Groep Groningen

- De bepalingen over het toezicht van de gemeenteraad op begroting en rekening.
- De bepalingen over het benoemen door de gemeenteraad van bestuursleden en het uitoefenen van het toezicht op het bestuur.²

De in de statuten opgenomen bepalingen over de rol van de gemeenteraad bij de goedkeuring van de begroting en rekening zijn juist gebaseerd op dat zesde lid. Daarmee voldoen als gevolg van deze wetswijziging de bepalingen in de statuten niet meer aan de wet.

De wetswijziging heeft overigens geen gevolgen voor de bepalingen rondom het strategisch beleidsplan.

Toezicht door Raad van Toezicht

Omdat O2G2 een raad van toezicht heeft, heeft deze wetswijziging gevolgen voor de toezichthoudende rol van de gemeenteraad. Doordat art. 48 lid 6 niet meer van toepassing is vervalt de wettelijke basis voor goedkeuring door de gemeenteraad van de begroting en de rekening. Die taak komt expliciet bij de Raad van Toezicht te liggen.

Als gevolg van deze wetswijziging verandert de positie van de gemeenteraad van Groningen van direct toezicht (goedkeuren van begroting en rekening) in een indirect toezicht (benoeming en ontslag van de leden van de raad van toezicht). De statuten zijn op dit punt nu onverbindend wegens strijd met de wet en zullen hierop moeten worden aangepast.

Samenstelling Raad van Toezicht

In het toegevoegde art. 48 lid 12 staat een aantal voorwaarden opgenomen over de samenstelling van de Raad van Toezicht. Daarin is bepaald dat 'tenminste een derde gedeelte, doch geen meerderheid, van de leden wordt benoemd op bindende voordracht van de ouders van de leerlingen die zijn ingeschreven op de betrokken school of scholen'.

In de huidige situatie, gebaseerd op de statuten van O2G2, is aan die voorwaarde niet voldaan. In art. 10 van de statuten O2G2 is bepaald dat de huidige Raad van Toezicht bestaat uit 7 leden. Twee van de leden worden op voordracht van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) door het college van B&W voorgedragen aan de raad.

Om aan de wettelijke voorwaarden te voldoen zullen de statuten ook op dit punt moeten worden aangepast en zal de samenstelling van de raad van toezicht moeten worden gewijzigd.

² Volgens art. 17c van de WPO wordt ook de bevoegdheid voor benoeming en ontslag van de leden van het College van Bestuur neergelegd bij de Raad van Toezicht.

Collegedebrief inzake Wijziging toezicht gemeenteraad op OOGG

Volgvel
Onderwerp

3 van 5
wijziging toezicht gemeenteraad op Openbaar
Onderwijs Groep Groningen

Gewijzigde toezichtsrol gemeenteraad

Zoals aangegeven verandert de positie van de gemeenteraad van direct toezicht naar indirect toezicht. Hierover staan in art. 48 WPO verschillende bepalingen opgenomen:

- De gemeenteraad benoemt (en ontslaat) de leden van de Raad van Toezicht (art. 48 lid 12c).
- De statuten van de stichting kunnen slechts worden gewijzigd na instemming van de gemeenteraad (art. 48 lid 7).
- Het bestuur van de stichting brengt jaarlijks verslag uit aan de gemeenteraad over de werkzaamheden waarbij in ieder geval aandacht wordt geschonken aan de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Het verslag wordt openbaar gemaakt (art. 48 lid 8).
- De gemeenteraad is in geval van ernstige taakverwaarlozing door het bestuur of functioneren in strijd met de wet bevoegd zelf te voorzien in het bestuur van het openbaar onderwijs en zo nodig de stichting te ontbinden (art 48 lid 11).

Aanvullend op deze wettelijke bepalingen is in de statuten van O2G2 vastgelegd dat ten aanzien van het strategisch meerjarenbeleidsplan het bestuur van O2G2 een informatieve bespreking heeft met de gemeenteraad alvorens de Raad van Toezicht een besluit neemt over de goedkeuring van het strategisch beleidsplan.

Deze bepaling is niet strijdig met de wet (swijziging). Ten aanzien van het strategisch meerjarenbeleidsplan blijven de statuten dan ook gewoon van kracht.

Vervolg

Zoals aangegeven zullen de statuten moeten worden aangepast aan de wettelijke bepalingen op drie punten:

- wijziging van de toezichtrol van de gemeenteraad;
- samenstelling van de Raad van Toezicht;
- benoeming en ontslag van de leden van het College van Bestuur.

Deze statutenwijziging wordt door de Openbaar Onderwijs Groep Groningen voorbereid en zal volgens de wettelijke voorschriften ter instemming aan u worden voorgelegd.

Collegbrief inzake Wijziging toezicht gemeenteraad op OOGG

Volgvel 4 van 5
Onderwerp wijziging toezicht gemeenteraad op Openbaar
Onderwijs Groep Groningen

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, en zullen te zijner tijd de statutenwijziging ter instemming aan u voorleggen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Groningen

de burgemeester,

de secretaris,

Raadsvoorstel inzake kadernota integraal jeugdbeleid 2011-2014

Bestuursdienst

RAADSVoorSTEL:

2010-2011

Ons kenmerk: OS 10.2478645

Registratienummer : GR 11.

Ingekomen op :

Onderwerp: Kadernota Integraal jeugdbeleid 2011-2014 (na inspraak)

Groningen, **14 JAN 2011**

Aan de raad,

In 2010 hebben wij een concept van de kadernota Integraal Jeugdbeleid 2011-2014 opgesteld. Bij de totstandkoming ervan hebben wij u en de stakeholders van het Integraal Jeugdbeleid betrokken door middel van een expertmeeting en een klankbordbijeenkomst.

Op 6 oktober 2010 hebben wij u het concept van de kadernota Integraal Jeugdbeleid 2011-2014 voor een eerste opiniërende bespreking aangeboden. Deze bespreking heeft plaatsgevonden in uw raadscommissie O. en W. van november 2010. Samengevat is de nota goed door u ontvangen. Overigens is een aantal aanwijzingen gegeven voor het uitvoeringsprogramma. Dit programma stellen wij als vervolg op de kadernota op. Verder heeft u aangegeven dat de kadernota in moet gaan op de bezuinigingen en dat in het financiële overzicht alle middelen (ook van overige beleidsterreinen als het integraal veiligheidsbeleid) opgenomen moeten worden. In het bijgevoegde eindconcept zijn alle middelen opgenomen.

Op 6 oktober 2010 hebben wij het concept van de kadernota Integraal jeugdbeleid 2011-2014 voor schriftelijke inspraak vrijgegeven. De inspraaktermijn liep van 21 oktober 2010 tot en met 25 november 2010. Er zijn gedurende deze periode twee schriftelijke reacties binnengekomen. Deze zijn afkomstig van het Centrum voor Ontwikkeling en Pedagogische activiteiten (COP) en de Openbare Onderwijs Groep Groningen (O2G2).

De reacties zijn opgenomen in het bijgevoegde eindverslag van de inspraak en voorzien van commentaar. Dit eindverslag bieden wij u ter kennisgeving aan.

De binnengekomen reacties zijn een mix van vragen, voorstellen voor tekstuele wijzigingen of toevoegingen en ideeën voor de verdere uitwerking van de kadernota. Sommige zijn verwerkt in het bijgevoegde eindconcept van de kadernota. Ze leiden niet tot grote wijzigingen van het concept van de kadernota dat voor inspraak is vrijgegeven.

2509186

Raadsvoorstel inzake kadernota integraal jeugdbeleid 2011-2014

2

De kadernota bevat een richting op hoofdlijnen voor de periode 2011-2014. In de kadernota wordt de visie langs de volgende vijf beleidsvelden vormgegeven:

- talentontwikkeling;
- opvoedkracht;
- actieve gezonde leefstijl;
- maatschappelijke participatie;
- veilig opgroeien.

Per beleidsveld wordt de beweging die de komende jaren gemaakt moet worden weergegeven. Bij de beleidsvelden talentontwikkeling en opvoedkracht worden grote nieuwe inhoudelijke accenten gelegd. Bij talentontwikkeling gaat het om de verdere ontwikkeling van de vensterscholen en de versterking van de onderwijskwaliteit. De programmalijn opvoedkracht zet voor de komende jaren in op de versterking van de eigen kracht van jeugdigen en hun ouders en de sociale omgeving bij het opgroeien en opvoeden van kinderen.

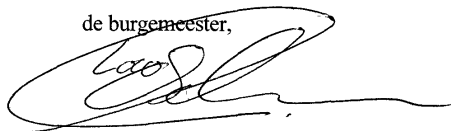
Na vaststelling door uw raad kan de kadernota verder uitgewerkt worden in een uitvoeringsprogramma. Net als bij de totstandkoming van de kadernota zullen wij hierbij de interne en externe stakeholders betrekken. Met de vaststelling van de kadernota geeft u de kaders aan waarbinnen dit gebeurt. Onze planning is dat wij u in het voorjaar van 2011 een uitvoeringsprogramma ter kennisneming aanbieden.

Gelet op het vorenstaande stellen wij u voor te besluiten:

- I. kennis te nemen van het eindverslag van de inspraak over de kadernota Integraal jeugdbeleid 2011-2014;
- II. de kadernota Integraal Jeugdbeleid 2011-2014 vast te stellen.

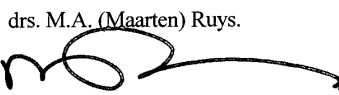
Burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

dr. J.P. (Peter) Rehwinkel.

de secretaris,

drs. M.A. (Maarten) Ruys.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

65

Stad om op te groeien

Kadernota

INTEGRAAL JEUGDBELEID GRONINGEN 2011-2014

INHOUD

- Inleiding
- 1 Integraal jeugdbeleid in Groningen
- 2 Opgroeien in Groningen, de stand van zaken
- 3 Ontwikkelingen in de leefwereld van jongeren
- 4 Hoofdpijnen van beleid
 - 1 Talentontwikkeling
 - 2 Opvoedkracht
 - 3 Actieve gezonde leefstijl
 - 4 Maatschappelijke participatie
 - 5 Veilig opgroeien
- 5 Van beleid naar uitvoering
- 6 Financiën

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Inleiding

In deze nota schetsen we onze ambities en ons beleidskader voor het Integraal jeugdbeleid (IJB) voor de komende jaren in onze gemeente. Groningen wil voor gezinnen en jongeren een van de aantrekkelijkste steden van Nederland zijn, een stad waar het goed opgroeien is en kinderen volop kansen krijgen hun talenten te ontwikkelen, en waar ouders op een passende manier ondersteund worden om hun kinderen plezierig op te voeden, ongeacht hun sociaal-economische of etnische achtergrond. Wie in Groningen is opgegroeid, moet kunnen terugkijken op een fijne jeugd, waarin een solide basis is gelegd voor het verdere leven. Groningen, een stad om op te groeien.

In algemene zin is ons IJB gericht op het creëren van optimale voorwaarden voor de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Dat begint met een goede basis van voor iedereen toegankelijke voorzieningen in een kindvriendelijke en veilige stad. We werken aan omstandigheden waar kinderen hun talenten kunnen ontplooiën en we vergroten de kansen van kinderen, jongeren en hun ouders in achterstands- of risico-situaties. Op die manier proberen we problemen zoveel mogelijk te voorkomen. We realiseren ons dat dat niet altijd lukt. Daarom hebben we een derde opgave: te zorgen voor een dekkend en effectief vangnet van voorzieningen voor ouders en kinderen die (professionele) hulp nodig hebben.

In de achterliggende jaren gold voor ons IJB het beleidskader 'Opgroeien in balans'. In dit beleidskader hanteerden we zes prioriteiten: 1) taal- en onderwijsachterstanden; 2) voortijdig schoolverlaten; 3) opvoedings- en opgroei problemen; 4) gezondheid en leefstijl; 5) veiligheid en 6) participatie en maatschappelijke binding. Met 'Opgroeien in balans' hebben we goede resultaten behaald. Op de genoemde thema's bouwen we voort. Maar we plaatsen ook nieuwe accenten. We willen onder andere een nieuwe impuls geven aan de Vensterscholen als kwalitatief hoogwaardige pedagogische basisvoorziening in de wijk. In de opvoedingsondersteuning gaan we de opvoedkracht van ouders en de sociale omgeving versterken. En we gaan door met armoedebestrijding, vooral bij gezinnen.

Bij de totstandkoming van dit nieuwe beleidskader hebben we alle spelers in het veld betrokken, onder andere via een door ons in het najaar van 2009 georganiseerde expertmeeting over het integraal jeugdbeleid, en een klankbordbijeenkomst in de zomer van 2010. De uitkomsten van beide bijeenkomsten zijn in deze nota verwerkt.

We denken dat de uitgangspunten en beleidkeuzes van *Stad om op te groeien* een goede basis vormen voor succesvol integraal jeugdbeleid in de komende jaren. Samen met alle betrokkenen willen we eraan werken dat we met recht kunnen zeggen: Groningen, een prima stad om op te groeien!

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

1 Integraal jeugdbeleid in Groningen

Vanouds hebben gemeenten belangrijke verantwoordelijkheden in het jeugdbeleid. Jeugdbeleid richt zich op ontwikkeling van kinderen en jongeren. Jeugdbeleid heeft vele facetten. Het gaat over gezondheid, opvoeding, leren en veiligheid. Over het gezin, de kinderopvang, de school, de vrije tijd, de buurt en werk. Het gaat over baby's en peuters, kleuters, schoolkinderen, pubers, jongvolwassenen en ouders. Om optimale voorwaarden te creëren voor de ontwikkeling - gedurende de gehele jeugd - is het nodig alle facetten in samenhang te bezien. Dat leidt tot *integraal* jeugdbeleid.

Integraal beleid integreert alle relevante facetten. Om dat adequaat te kunnen doen - en om er vruchtbaar met elkaar over te kunnen spreken - is het nodig om die verschillende facetten eerst te onderscheiden.

Niveaus van beleid en voorzieningen

In het gemeentelijk beleid - voor zover dat van invloed is op het creëren van optimale omstandigheden en voorwaarden voor een harmonieuze ontwikkeling van kinderen - kunnen we de volgende vierdeling aanbrenge:

1 VOORWAARDEN SCHEPPEN

Dit betreft het beleid gericht op het creëren en borgen van de randvoorwaarden om veilig en evenwichtig te kunnen opgroeien in een gezins- en kindvriendelijke stad. Dan gaat het onder andere over de stedenbouwkundige structuur, het woningaanbod, de groenstructuur, sociale samenhang, werkgelegenheid, veiligheid en verkeersveiligheid.

Deze beleidsonderwerpen worden over het algemeen niet specifiek tot het Jeugdbeleid gerekend, maar zijn wel mede bepalend voor het kindvriendelijke karakter van de stad.

2 EEN GOEDE BASIS BIEDEN

Dit betreft het beleid en de voorzieningen specifiek voor kinderen en jongeren, gericht op het creëren van een aantrekkelijk en stimulerend leefklimaat voor gezinnen, kinderen en jongeren. Dan gaat het onder andere over onderwijs, opvang, voorschoolse educatie, kinderactiviteiten, jeugd- en jongerenwerk, speelvoorzieningen, sportaccommodaties, culturele voorzieningen, natuur- en milieueducatie.

Deze beleidsonderwerpen vallen voor een belangrijk deel zowel onder het IJB als onder andere programma's. Inhoudelijk ligt het zwaartepunt in veel gevallen bij het IJB, in de uitvoering soms bij de andere programma's.

3 KANSEN VERGROTEN EN TALENTEN ONTPLOOIEN

Dit betreft het beleid, de voorzieningen en de activiteiten gericht op specifieke groepen kinderen/jongeren. Kinderen/jongeren met extra of bijzondere talenten en jeugd in achterstands- of risico-situaties. Bij de laatste groep is het belangrijkste doel hierbij om zo vroeg mogelijk - op jonge leeftijd - (dreigende) achterstanden te signaleren, te voorkomen en weg te nemen, zodat alle kinderen hun talenten optimaal kunnen ontplooien. Dan gaat het onder andere over de opvoedingsondersteuning, taalprogramma's, maatschappelijk werk, licht pedagogische hulpverlening, enz.

Deze beleidsonderwerpen rekenen we tot het IJB. De eruit voortvloeiende activiteiten worden vaak uitgevoerd door of in samenwerking met professionele partners.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

4 VANGNET BIEDEN

Dit betreft het beleid en de voorzieningen gericht op gezinnen en jongeren met problemen waarbij hulp en/of ingrijpen noodzakelijk is. Dan gaat het om onder meer om straathoekwerk, jeugdhulpverlening, huiskamerprojecten enz. Deze beleidsonderwerpen vallen voor een belangrijk onderdeel onder het IJB als onder andere programma's.

In de praktijk zijn de grenzen tussen de hier onderscheiden niveaus meestal niet scherp. Beleid en beleidsactiviteiten zullen heel vaak hun doel en effect hebben op meerdere niveaus. Het doel van deze indeling is dan ook niet om een sluitende classificatie te presenteren, maar om inzichtelijk te maken dat 'integraal jeugdbeleid' raakt aan het gemeentelijk beleid op alle niveaus en in vele programma's. Dat betekent dus ook dat integraal jeugdbeleid een verantwoordelijkheid is van alle betrokkenen.

Jeugdbeleid inhoudelijk

Kijken we meer inhoudelijk naar het jeugdbeleid, dan zijn de volgende facetten te onderscheiden:

Leefgebieden

De uitvoering van het jeugdbeleid gebeurt in de leefwereld van het kind/de jongere. Er zijn verschillende leefgebieden:

- 1) Thuis, in het gezin
- 2) Opvang en school
- 3) Vrije tijd en recreatie
- 4) Werk en dagbesteding
- 5) Buurt en wijk.

Leeftijd fasen

- 1) 0 - 4 jaar; voorschools
- 2) 4 - 12 jaar, basisschool
- 2) 12 - 18 jaar, voortgezet onderwijs
- 3) 18 - 23 jaar, werken of studeren.

In de praktijk zijn de hier onderscheiden domeinen/gebieden/fasen meestal niet scherp begrensd. In veel gevallen lopen ze in elkaar over en is een voorziening en/of activiteit gericht op meerdere aspecten tegelijk.

Spelers op het veld

Op het veld van het Jeugdbeleid bewegen zich vele spelers. In de eerste plaats de ouders zelf. Daarnaast is er een belangrijke rol weggelegd voor de naaste omgeving. Verder mogen we de vrijwilligers (in het verenigingsleven) niet vergeten en tot slot een groot aantal professionals:

Kinderopvangorganisaties (bso en 0-4), peuterspeelzaalwerk, aanbieders kinderactiviteiten (SKSG, buurtcentra, speeltuinverenigingen)
Schoolbesturen (bao, so, vo, mbo), onderwijsinspectie, leerplicht*, RMC*.
Culturele en sportieve organisaties als Muziekschool*, Huis v.d. Sport, Bibliotheek, Kunstencentrum, sportverenigingen.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Jeugdzorg, Lentis-Jonxs, Accare, Elker, Leger des Heils, GGD Groningen, Raad voor de Kinderbescherming, Verslavingszorg Noord-Nederland.
MJD, provincie Groningen, HALT, schoolbegeleidingsdienst.
Politie, Openbaar Ministerie.

* instellingen van de gemeente zelf.

Bovenstaand lijstje is niet volledig. Maar duidelijk zal zijn, dat we in het IJB we op veel verschillende terreinen met vele professionele partners samenwerken. Hiernaast zijn er nog enkele organisaties die - een minder directe, maar daarom geen onbelangrijke - rol spelen in het jeugdbeleid:

- Kennisinstellingen

In de stad kennen we de Hanzehogeschool Groningen en de Rijksuniversiteit Groningen. Zij leveren (wetenschappelijke) inzichten, waarmee we het jeugdbeleid kunnen verbeteren. Van onze kant kunnen we onze praktijkervaringen inbrengen. De samenwerking krijgt onder andere vorm via aan het lectoraat Integraal Jeugdbeleid van de Hanzehogeschool Groningen en het Akkoord van Groningen (Gemeente, Rijksuniversiteit en Hanzehogeschool).

- Bedrijven

Ook het bedrijfsleven kan een rol vervullen binnen het integraal jeugdbeleid. Tot nu toe blijft dit vaak beperkt tot het beroepsonderwijs. We zullen onderzoeken hoe de rol van het bedrijfsleven verbreed kan worden.

Van beleid naar integrale uitvoering

De uitvoering van het jeugdbeleid gebeurt voor een belangrijk deel niet door de gemeente zelf, maar door andere organisaties en instanties. Juist omdat dit er nogal veel zijn, is sturing, afstemming en coördinatie nodig. Hierin heeft de gemeente een grote rol en verantwoordelijkheid. We zien het als onze taak ervoor te zorgen dat alle verschillende spelers elkaar op de juiste momenten weten te vinden en samen een hecht team vormen, dat efficiënt en effectief werkt aan gemeenschappelijke doelen. Meer hierover in hoofdstuk 5.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

2 Opgroeien in Groningen, de stand van zaken

Jonge stad met veel voorzieningen

Groningen is een jeugdige stad; ruim 35% van de inwoners (ruim 60.000) zit in de leeftijdsgroep van 0 t/m 24 jarigen. Het IJB richt zich op opgroeiende kinderen en jongeren. HO- en WO-studenten rekenen we daar niet bij. Dat betekent dat het IJB zich richt op ongeveer 35.000 kinderen en jongeren.

Voor de opgroeiende jeugd heeft de stad veel te bieden; er is een uitgebreide sociale infrastructuur met een breed onderwijsaanbod en een veelheid aan recreatie- en zorgvoorzieningen.

De jeugd van Groningen

Jeugdpeiling 2010

De onlangs gehouden periodieke Jeugdpeiling geeft een beeld van de stand van zaken van de Groningse jeugd van 9 tot en met 17 jaar. In de peiling vergelijken we de resultaten met die van eerdere peilingen in 2002 en 2006. In de vergelijking met deze eerdere peilingen valt op dat:

- er een duidelijke groei te zien is in het gebruik van de buitenschoolse opvang;
- minder moeders huisvrouw zijn;
- de jongeren van 12-17 jaar meer sturing ervaren van hun ouders;
- de jeugd steeds meer aan het sporten is (vooral 9 tot 11 jarigen);
- meer ouders negatiever staan tegenover roken en alcoholconsumptie door hun kinderen;
- de jeugd minder alcohol drinkt, waarbij de jongeren die alcohol gebruiken dit minder vaak aan hun ouders vertellen en iets meer drinken;
- de jongeren die roken minder sigaretten roken en dat jongeren die roken dit steeds vaker niet aan hun ouders vertellen;
- het lidmaatschap van verenigingen gelijk is gebleven, maar het aandeel van sportverenigingen hierin is toegenomen;
- het pesten steeds vaker via internet gebeurt;
- er meer kinderen doorgestuurd zijn naar HALT, voornamelijk als ze gepakt zijn voor het te vroeg afsteken van vuurwerk.

De jeugdpeiling signaleert een groei in het gebruik van de buitenschoolse opvang. Waarschijnlijk komt dit door het groeiende aantal werkende moeders. Positief vinden we dat jongeren van 12-17 jaar meer sturing ervaren dan in de eerdere peilingen. Desondanks ervaart ruim 30 procent weinig sturing. Dit sterkt ons in onze overtuiging dat het goed is om de opvoedkracht van ouders te versterken. Op het terrein van de actieve en gezonde leefstijl zien we dat jongeren meer sporten, minder roken en dat er minder jongeren drinken. Dat is mooi. Maar jongeren die wel drinken, drinken meer. Dat baart zorgen.

Onze ingezette koers moeten we daarom voortzetten. Rook- en drinkgedrag van jongeren worden beïnvloed door dat van vrienden en ouders. Daarom moeten we ons ook op hen richten. Jongeren die niet roken en drinken moeten we sterken in hun keuze. Verder leert de jeugdpeiling ons dat we bij de bestrijding van het pesten moeten letten op het gebruik van internet.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Veel kinderen/jongeren in armoedesituaties

Groningen telt veel kinderen/jongeren die in armoede verkeren. In 2008 leefden ruim 4.700 kinderen tussen de 0 en 19 jaar in een uitkeringsgezin. Dat is bijna één op de zeven kinderen (tegenover één op de twintig kinderen gemiddeld in Nederland). In datzelfde jaar woonde 33 procent van de kinderen in Groningen in een achterstandswijk tegenover 16,6 % gemiddeld in Nederland. Dit hoge aandeel vinden we niet acceptabel.

* Hulpverlening aan kinderen die leven in armoede, (2010), ITJ

Terugblik IJB 2005 - 2010

Groningen heeft met Opgroeien in balans, beleidskader 2005-2010 de kaders voor het integraal jeugdbeleid neergezet. Met de lokale educatieve agenda *Er gaat niets boven ontwikkeling, lokale educatieve agenda Groningen 2007-2010* zijn deze kaders verder verdiept voor het onderwijs. Inmiddels zijn we aan het eind van de looptijd van deze nota's. Tijd dus om de vraag te beantwoorden wat we in de afgelopen jaren hebben bereikt. Dat doen we hieronder aan de hand van:

- Evaluatie Opgroeien in Balans
- Een onderzoek van de Rekenkamercommissie
- Een verslag van een expertmeeting over het IJB
- Onderzoek Integraal Toezicht Jeugdbeleid.

Evaluatie Opgroeien in Balans

In het voorjaar van 2009 hebben we het IJB van de voorgaande jaren (*Opgroeien in balans*) geëvalueerd. In Opgroeien in Balans hanteerden we zes prioriteiten:

- Taal- en onderwijsachterstanden
- Voortijdig schoolverlaten
- Opvoeding- en opgroei problemen
- Gezondheid en leefstijl
- Veiligheid
- Participatie en maatschappelijke binding.

Een samenvatting van de evaluatie is als bijlage toegevoegd. Daarin constateren we dat er in de afgelopen jaren veel is geïnvesteerd in activiteiten en voorzieningen voor de jeugd. Voorbeeld is de uitbreiding van de voor- en vroegschoolse educatie (vve) en de investeringen in schakelklassen. Daarmee hebben we stevig ingezet op het verbeteren van de onderwijskansen van kinderen.

Daarnaast hebben we extra geïnvesteerd in het voorkomen en bestrijden van voortijdig schoolverlaten. Deze investeringen beginnen hun vruchten af te werpen. Zo is het percentage voortijdig schoolverlaters gedaald van 3,9% in schooljaar 2005-2006 tot 2,3% in cursusjaar 2008-2009.

Ook hebben we ingezet op gezondheid en leefstijl met de uitvoering van het project Bslim, de realisatie van speel- en sportvoorzieningen in de openbare ruimte en de herinrichting en openstelling van schoolpleinen.

We hebben hard gewerkt aan de oprichting van de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) en de totstandkoming van het veiligheidshuis. Hiermee geven we vorm aan de samenwerking en afstemming tussen verschillende instellingen.

Bijlage - kadernota jeugd beleid

Onze ambities over een goede gezondheid en leefstijl hebben we nog niet naar tevredenheid gerealiseerd. Het aantal kinderen/jongeren met overgewicht is in de afgelopen jaren toegenomen. Positief is dat de stijgende trend van de afgelopen jaren niet doorzet.

Tot slot is met de invoering van maatschappelijke stages op de scholen voor voortgezet onderwijs invulling gegeven aan de maatschappelijke participatie van de jeugd. Ook is daaraan bijgedragen met de maatregelen van het Armoedepact voor kinderen uit gezinnen met lage inkomens.

Onderzoek Rekenkamercommissie Groningen jongerenbeleid

In 2009 heeft de Rekenkamercommissie Groningen een onderzoek uitgevoerd naar het jongerenwerk in de stad. Omdat dit jongerenwerk deel uitmaakt van het integraal jeugd beleid is daarbij ook het integraal jeugd beleid doorgelicht.

Het onderzoek maakt ons duidelijk dat we met het huidige jeugd beleid op de goede weg zijn. Het maatwerk komt goed uit de verf. Tegelijkertijd zijn er ook punten die aandacht behoeven: de aanpak kan integraler en slagvaardiger.

Verder heeft de Rekenkamercommissie ten aanzien van de monitoring een aantal aanwijzingen gegeven en aanbevelingen gedaan*

*Zo constateert de Commissie dat in het uitvoeringsplan van de nota Opgroeien in balans indicatoren zijn benoemd bij de doelen die niet voorzien zijn van een nulmeting en dat de precieze frequentie van de evaluatie van het integraal jeugd beleid niet in de nota is opgenomen.

Verslag expertmeeting

In het najaar van 2009 organiseerden we een expertmeeting integraal jeugd beleid met de betrokkenen bij het integraal jeugd beleid. Tijdens deze bijeenkomst hebben we stilgestaan bij het bestaande beleid. Verder hebben we de opgaven voor de toekomstige periode verkend.

Alle betrokkenen zijn over het algemeen redelijk tevreden met het integraal jeugd beleid voor de periode 2005-2010. Betrokkenen pleiten niet voor grote veranderingen; in hoofdlijnen wil men doorgaan op de ingeslagen weg. Wel vinden onze partners dat het integraal jeugd beleid meer vanuit een positieve invalshoek benaderd mag worden en dat een integrale aanpak meer aan bod mag komen.

Tijdens de expertmeeting is ook stilgestaan bij de actuele maatschappelijke ontwikkelingen. Deze komen in hoofdstuk drie aan de orde.

Onderzoek Integraal Toezicht Jeugd beleid

Het Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ), een samenwerkingsverband van vijf inspecties (onderwijs, jeugdzaken, gezondheid, openbare orde en werk en inkomen), heeft in 2010 onderzocht in hoeverre organisaties in Groningen er samen in slagen om kinderen die leven in armoede zodanig te helpen dat deze situatie geen belemmering vormt voor hun ontwikkeling. Groningen is geselecteerd voor dit onderzoek, omdat onze stad een hoog percentage kinderen in bijstandsgezinnen en in achterstandswijken heeft. Het ITJ concludeert het volgende:

Groningen kent veel goede initiatieven om passende hulp te bieden voor kinderen, om de doelgroep op een actieve en laagdrempelige manier te benaderen en om samenwerking vorm te geven. Naast dit vele goede is sprake van de volgende knelpunten die aandacht vragen:

- Maatwerk wordt bemoeilijkt door het ontbreken van een totaalanalyse. Op enkele goede initiatieven na, is onduidelijk wat de problemen op het niveau van het gezin zijn,

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

welke hulpverleners betrokken zijn en wie het voortouw heeft in de hulpverlening. Kinderen en gezinnen krijgen vooral hulp bij acute problemen, waardoor achterliggende problemen vaak blijven liggen;

- Lage drempels vergroten het bereik, maar het bereik is ook afhankelijk van willekeur. Groningen kent door een outreachende werkwijze van organisaties en de wijkgerichte benadering lage drempels voor hulp. Toch is het bereiken van grote groepen mensen nog afhankelijk van hun eigen initiatief, hun sociale netwerk en de instelling van professionals die zij tegenkomen. Bovendien krijgen kinderen uit verschillende groepen gezinnen – zoals gezinnen met inkomsten net boven het minimum – nu geen of minder vaak hulp, terwijl zij wel recht hebben op deze voorzieningen;
- De coördinatie en informatie-uitwisseling is in de praktijk niet vanzelfsprekend ondanks beleidsafspraken. De stad kent allerlei samenwerkingsverbanden, projecten en activiteiten rond de hulpverlening aan kinderen die leven in armoede. Door de gemeente wordt die samenwerking gestimuleerd, bijvoorbeeld in de Centra voor Jeugd en Gezin. Professionals ervaren echter nog weinig aansluiting tussen beleid en praktijk. Zo zijn professionals (nog) niet op de hoogte van de afspraken over zorgcoördinatie in de Centra voor Jeugd en Gezin. Bovendien verloopt de coördinatie van de zorg in de praktijk niet soepel door uiteenlopende doelen van organisaties. Casusoverleggen hebben in het kader van de vorming van Centra voor jeugd en Gezin een andere invulling gekregen. Voor organisaties die niet zijn aangesloten op de verwijzindex is het lastiger om informatie te delen.

Conclusies

Samenvattend concluderen we dat we met ons integraal jeugdbeleid op de goede weg zijn. De zes thema's zoals we die in ons IJB hanteren worden ook door onze partners als relevant beschouwd. Sommige zaken kunnen beter. De uitvoering kan integraler en meer vanuit een positieve invalshoek. Groningen telt nog altijd veel kinderen in armoede-situaties. Sociale participatie van deze kinderen behoeft blijvend onze aandacht. Daarbij is het van belang om de ondersteuning af te stemmen op het gezin als geheel en de ondersteuning beter te coördineren. De (meetbare) registratie van de effecten van ons beleid moet beter.

Aanvullend op deze conclusies over de Jeugd in Groningen vestigen we hier de aandacht op een internationaal onderzoek*, waaruit naar voren kwam dat het overgrote deel van de jongeren gelukkig is. Van de ondervraagde jongeren in 21 industrielanden komen de Nederlandse jongeren als de gelukkigste naar voren.

* Unicef (2007): Child poverty in perspective; An overview of well-being in rich countries, Innocenti Report Card 7, Florence. / WHO: (2004): The world health report 2004, Genève

Bijlage - kadernota jeugd beleid

3 Ontwikkelingen in de leefwereld van jongeren

Een opgroeiend kind beweegt zich in verschillende leefgebieden: de leefwereld van het gezin, op school, die van onderwijs en opvang, werk- en dagbesteding, vrije tijd en recreatie en buurt en wijk. De leefwereld van jongeren verandert voortdurend. Hieronder staan we kort stil bij enkele in het oog springende ontwikkelingen.

Afnemende betekenis informele netwerken

De directe omgeving van het gezin, zoals familie, buurt, kerk, speeltuin, lokale middenstand, het verenigingsleven en andere min of meer informele elementen van de traditionele leefomgeving, speelt een minder uitgesproken rol bij het opgroeien en opvoeden van kinderen dan vroeger*. Praten over opvoeding, advies of steun vragen in de eigen omgeving is geen vanzelfsprekendheid meer. Dat is zorgelijk, want ouders hebben nog steeds - steeds meer - behoefte aan informele steun bij de opvoeding.

In de afgelopen eeuw heeft er een ingrijpende verschuiving plaatsgevonden. De rol van de informele netwerken is zo'n beetje overgenomen door officiële maatschappelijke instituties, zoals kinderopvang, educatie, sociale zekerheidsinstanties en sport- en spelverenigingen. Dat lijkt misschien een 'papieren' verschuiving zonder al te grote praktische betekenis, maar vooralsnog lijkt de 'nieuwe' omgeving het traditionele netwerk niet (geheel) te kunnen vervangen. Gezinnen staan steeds vaker alleen in de opvoeding. Dat maakt gezinnen kwetsbaar. Daarom kiezen we ervoor de rol van de omgeving in traditionele zin te versterken. Meer sociale verbindingen en informele netwerken kunnen de draagkracht van gezinnen vergroten. We streven naar een sociale omgeving waarin ouders steun vinden bij de opvoeding.

* Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (2001): Aansprekend opvoeden, Den Haag.

Toenemend beroep op regelingen en instanties

We zien een toenemend beroep op jeugdgerelateerde regelingen en instanties, zoals jeugdzorg, de geestelijke gezondheidszorg, de regeling Tegemoetkoming Onderhoudskosten Gehandicapte kinderen (TOG) en de arbeidsongeschiktheidsuitkering voor jonggehandicapten Wajong.

Voor de stad Groningen geldt dat het aantal behandelde kinderen in de jeugd-ggz sinds 2006 fors stijgt. De groeipercentages van de verschillende afdelingen lopen uiteen van 5 tot 25 % per jaar. Ook voor de provinciale jeugdzorg stijgt het aantal wachtenden met gemiddeld een kleine 8 % per jaar in de afgelopen drie jaar.

Inmiddels hebben diverse studies duidelijk gemaakt dat een conglomeraat aan maatschappelijke ontwikkelingen bijdragen aan deze stijging*. Geringere acceptatie van risico's en afwijkend gedrag door de samenleving; hardnekkige problematiek van multiprobleemgezinnen; medicalisering van alledaagse opgroei en opvoedproblemen; verbeterde signalering maar onvoldoende eerstelijnszorg; en de 'perverse prikkels' die het huidige systeem kent zijn ontwikkelingen die genoemd worden in deze rapporten als oorzaak van de stijging naar de vraag naar jeugdzorg.

Deze ontwikkeling willen we proberen te keren door achterstanden en hulpvragen bij kinderen en ouders zo vroeg mogelijk te signaleren er er dan ook direct op in te spelen. Zo voorkomen we dat problemen groter worden dan nodig. Ook in dit kader is het versterken van de sociale omgeving van veel belang.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

* Werkgroep Toekomstverkenningen Jeugdzorg: Jeugdzorg dichterbij. 2010; BMC: Evaluatieonderzoek Wet op jeugdzorg. 2009; RMO/RVZ: Investeren rondom kinderen. 2009.

Meer verantwoordelijkheden naar de gemeente

Om de zorg en ondersteuning van kinderen en gezinnen te verbeteren wil het rijk de bestuurlijke verantwoordelijkheid op termijn bij gemeenten neer leggen. Hiervoor is ook bij de maatschappelijke organisaties breed draagvlak. Nu is de verantwoordelijkheid nog verdeeld over gemeenten, provincies, zorgverzekeraars, zorgkantoren en het rijk. Dit betekent een enorme uitbreiding van verantwoordelijkheden van de gemeenten.

Hierop moeten we ons, samen met onze partners en andere gemeenten, zorgvuldig en tijdig voorbereiden.

Kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en basisonderwijs groeien naar elkaar toe

We verwachten dat de verschillende werksoorten van de Vensterschool naar elkaar toe gaan groeien. Dit speelt al op de korte termijn, namelijk door het harmoniseren van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk. De harmonisatie is gericht op het op één lijn brengen van de wet- en regelgeving van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Op de langere termijn speelt dit mogelijk ook voor het basisonderwijs en de buitenschoolse opvang door de verantwoordelijkheid van schoolbesturen voor de buitenschoolse opvang.

Immiddels lopen er in de stad experimenten met een centrale aansturing van verschillende werksoorten en andere dagritmes. De ervaringen uit die experimenten zijn van belang bij de verdere ontwikkeling van de Vensterscholen.

Onderwijs in Nederland gezakt op internationale ranglijsten

De prestaties van Nederlandse leerlingen zijn internationaal gezien nog steeds heel behoorlijk (we scoren resultaten in de subtop). Wel is Nederland op enkele ranglijsten gezakt ten opzichte van een aantal jaren geleden. Er worden daarom door het rijk allerlei maatregelen doorgevoerd en middelen beschikbaar gesteld om de basisvaardigheden van leerlingen te verbeteren.

Voor Groningen geldt dat de scores van leerlingen op de Cito-toets vaak (net) onder het landelijk gemiddelde zitten. Positief is dat de gemiddelde Groningse Cito-toetscore in de loop van de jaren gestegen is. In 2009 was het Gronings gemiddelde 535,1 ten opzichte van landelijk 535,5.

We willen dat deze stijging in Groningen doorzet tot minstens het landelijk gemiddelde.

Afnemende werkgelegenheid voor jongeren

Als gevolg van de economische recessie neemt de werkgelegenheid af. Helaas krijgen jongeren hiermee nog eens extra te maken. In tijden van crises zijn jongeren extra kwetsbaar. Daarom hebben we met de overige gemeenten in de provincie een regionaal actieplan jeugdwerkloosheid opgesteld

In dit plan, dat loopt tot januari 2012, komen de volgende onderdelen aan bod: de jongeren langer op school houden, het matchen van werkgevers en jongeren, meer leerwerkbanen en stages en specifieke voorzieningen voor kwetsbare jongeren.

Met het beschikbare geld en de inzet en samenwerking van velen is er inmiddels op tal van fronten initiatief en actie van de grond gekomen ten gunste van de jeugdige werklozen in de regio Groningen.

Gezamenlijke verantwoordelijkheid voor startkwalificatie

Stad om op te groeien - Kadernota Integraal Jeugdbeleid 2011 - 2014

Blz 11

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Op grond van het afgesloten convenant met het rijk hebben de gemeente, de scholen voor voortgezet onderwijs en mbo-scholen een gezamenlijke inspanningsverplichting om het aantal jongeren dat een startkwalificatie behaalt te verhogen. Deze inspanningsverplichting loopt door in de nieuwe planperiode van het integraal jeugdbeleid. Het huidige convenant loopt af per 2011. Inmiddels maakt het nieuwe regeerakkoord ons duidelijk dat deze werkwijze wordt voortgezet en dat we voor de periode na 2011 nieuwe gezamenlijke ambities mogen vastleggen in een convenant.

Minder bewegen, meer overgewicht

Trend is dat de jeugd minder beweegt. Kinderen/jongeren worden vaker met de auto gebracht, zitten meer achter de computer en spelen minder buiten. Ook spelen veranderingen in het voedingspatroon. Naast drie maaltijden per dag wordt er meer gesnackt plus alcohol en frisdrank gedronken.

Een opvallende landelijke ontwikkeling is de toename van kinderen/jongeren met overgewicht. Ook in Groningen hebben we daarmee te kampen (zie de evaluatie in de bijlage). Positief is dat de stijgende trend van de laatste jaren in 2009 niet doorzet.

Meer jongeren overbelast

Uit onderzoek blijkt dat het aantal jongeren dat zich onder druk voelt staan toeneemt. Niet duidelijk is hoe dit komt. Mogelijke oorzaken zijn wellicht het gelijktijdig uitvoeren van meerdere taken in het dagelijkse leven (school, bijbaan, sociale contacten), het grote informatieaanbod en de toenemende mediadruk*.

In haar rapport 'Vertrouwen in de school, over uitval van overbelaste jongeren' heeft de Raad voor het Regeringsbeleid verkend op welke manier jongeren met een cumulatie van risicofactoren (thuis en daarbuiten) het best geholpen kunnen worden. Dit met het oog op het behalen van een startkwalificatie door deze jongeren. In reactie daarop heeft het rijk geld beschikbaar gesteld voor specifieke projecten.

In Groningen is met dit geld in 2010 een plusvoorziening voor 'overbelaste' jongeren van 12 tot 23 jaar opgezet. De voorziening is een combinatieprogramma van zorg, onderwijs en arbeidstoeleiding. Het project loopt tot 1 januari 2012. Bedoeling is dat onderwijs-, zorginstellingen en gemeente daarna de voorziening met gezamenlijke middelen voortzetten. Dat betekent dat we het hiervoor benodigde geld tijdig moeten vrijmaken.

* Trimbos (2007): HBSC 2005 Gezondheid en welzijn van jongeren in Nederland, Utrecht.

Samenvattend

Samengevat leiden de hier geschetste ontwikkelingen tot de volgende aandachtspunten in ons beleid voor de komende jaren:

- Versterken van de rol van de sociale omgeving
- Achterstanden en hulpvragen bij kinderen en ouders zo vroeg mogelijk signaleren
- Meer verantwoordelijkheden bij gemeenten
- Doorontwikkeling van de Vensterscholen
- Cito-scores omhoog
- Blijvend aandacht voor bestrijden jeugdwerkloosheid
- Blijvend aandacht voor bestrijden overgewicht
- Voortzetting projecten overbelaste jongeren
- Samen met de scholen blijven werken aan meer startkwalificaties.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

4 Hoofdpijnen van beleid

In dit hoofdstuk schetsen we de hoofdpijnen van ons IJB voor de komende jaren. Ze vloeien voort uit de evaluatie van het lopende IJB, ons antwoord op de geschetste maatschappelijke ontwikkelingen en onze ambitie.

Hieronder formuleren we eerst onze uitgangspunten, die gelden voor de volle breedte van het IJB. Vervolgens geven we de hoofdpijnen van ons beleid op de vijf beleidsvelden zoals we die in ons programma IJB de komende jaren zullen hanteren. Maar eerst verwoorden we nogmaals onze ambitie.

ONZE AMBITIE

Wij willen dat Groningen een van de aantrekkelijkste steden van Nederland is om in op te groeien. Je treft het als je in Groningen opgroeit. Want in Groningen staat talent centraal. Wij sluiten aan bij de drijvende kracht van elk kind en hebben een breed en aansprekend aanbod dat ieder kind prikkelt en verder laat ontwikkelen.

Wij geloven dat ieder Gronings kind recht heeft op kwalitatief goed onderwijs. Samen met onze partners zorgen wij dat al onze scholen hoogwaardige opleidingsprogramma's aanbieden. Wij geven een nieuwe impuls aan de vensterschool. De vensterschool zien we als een kwalitatief hoogwaardige pedagogische basisvoorziening in de wijk, waar voorschoolse educatie, onderwijs, opvang, zorg en vrije tijd geïntegreerd worden aangeboden. We willen dat Groningen wordt beschouwd als de onderwijsstad van Nederland.

Wij herkennen dat opvoeding lastig kan zijn en geloven in de kracht van positief opvoeden. Daarom zetten we in op versterking van de opvoedkracht van ouders en hun sociale omgeving. De Centra voor Jeugd en Gezin hebben een centrale plek daarbij.

Helaas blijven er kinderen die het moeilijk hebben. Deze kinderen geven we de ondersteuning die ze nodig hebben. Als ze dreigen te ontsporen worden ze snel opgenomen in ons vangnet zodat ze weer in staat worden gesteld positief deel te nemen en bij te dragen aan de Groningse maatschappij.

Speciale aandacht besteden we aan kinderen in armoede-situaties. Zo veel mogelijk willen we voorkomen dat armoede in het gezin kinderen belemmert in hun ontwikkeling.

We willen dat de Groningse jeugd optimale kansen heeft bij het betreden van de arbeidsmarkt en uiteindelijk kan genieten van een goede levensstandaard.

UITGANGSPUNTEN

Drietrapsbeleid

Ons IJB heeft drie 'trappen': 1) De basis op orde, 2) Kansen vergroten en talenten ontwikkelen en 3) Vangnet bieden.

De basis op orde

We willen zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige fysieke en sociale infrastructuur voor alle kinderen/jongeren. In al onze beleidsprogramma's werken we aan een kindvriendelijke stad. In het kader van het IJB rekenen we het tot onze opdracht om de doelstellingen van het IJB ook in alle andere gemeentelijke beleidsprogramma's te laten doorklinken.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

In dit verband is het ook van belang dat in wijken met een goede sociale samenhang risicovolle opvoedingssituaties (die kunnen leiden tot kindermishandeling) minder voorkomen. Dit is een extra argument om te investeren in (sociale) wijkvernieuwing.

Kansen vergroten en talenten ontplooiën

We ondersteunen gezinnen en jongeren in achterstands- en risicosituaties, om zo hun kansen op een harmonieuze ontwikkeling te vergroten. Daarbij vinden we het zeer belangrijk om achterstanden en risico's zo vroeg mogelijk op te sporen en vervolgens zo snel mogelijk adequaat de benodigde ondersteuning te bieden. Dit doen we veelal in samenwerking met professionele partners. Hiermee voorkomen we veel problemen op latere leeftijd.

Voor alle kinderen geldt dat we ze maximale kansen willen bieden hun talenten te ontplooiën. We houden dus ook rekening met kinderen met extra, of bijzondere talenten.

Een sluitend vangnet

Niet altijd zijn problemen te voorkomen. Voor kinderen en ouders met problemen moet er een sluitend vangnet zijn van professionele instanties (maatschappelijk werk, jeugdzorg, justitie enz). Daarvoor is het noodzakelijk dat alle betrokken instanties goed samenwerken en steeds het belang van het kind/het gezin op de eerste plaats zetten. Ook hierbij geldt dat hoe eerder problemen worden gesignaleerd en aangepakt, hoe meer kans er is op structurele oplossingen en hoe groter de kans dat het vangnet als trampoline fungeert. Want dat is steeds het doel: jongeren zodanig ondersteunen dat zij weer hun plek kunnen vinden in ons midden.

Inhoudelijke en methodische uitgangspunten

Bij de invulling van ons beleid, hanteren we de volgende inhoudelijke en methodische uitgangspunten:

Ouders primair verantwoordelijk

Voor de opvoeding van kinderen zijn de ouders als eerste verantwoordelijk. Na en naast de ouders, zijn ook familieleden, leerkrachten, vrienden, burens en (bijvoorbeeld) sportbegeleiders voor opgroeiende kinderen belangrijk. Daarom is het belangrijk dat er in de directe leefwereld van het kind - in het gezin en in de directe sociale omgeving - voldoende 'opvoedkracht' is. Daarop is ons beleid primair gericht.

Aandacht voor overgangen tussen de verschillende levensfasen

Op de overgangen tussen de verschillende levensfasen zijn kinderen extra kwetsbaar (naar school, naar de middelbare school, bij het betreden van de arbeidsmarkt). Hier letten we goed op en we zorgen er gezamenlijk voor dat de kinderen op deze momenten in hun kracht blijven.

Leefgebieden verbinden

In de eerste jaren leeft een kind vooral in het gezin. Naarmate het kind ouder wordt groeit het belang van andere leefgebieden (school, buurt, werk). In ons beleid besteden we nadrukkelijk aandacht aan het verbinden van de verschillende leefgebieden.

Positief

In onze opvoedingsondersteuning gaan we uit van de kracht van positief opvoeden.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Rekening houden met verschillen

Kinderen verschillen in godsdienst, etniciteit, sekse en sociaal- economische achtergrond. Dé jongere bestaat niet. Daarmee houden we steeds rekening.

BELEIDSVELDEN

Het IJB voor de komende periode geven we gestalte in vijf beleidsvelden*:

- 1 Talentontwikkeling
- 2 Opvoedkracht
- 3 Actieve gezonde leefstijl
- 4 Maatschappelijke participatie
- 5 Veilig opgroeien.

* Deze vijf beleidsvelden zijn terug te vinden in de gemeentebegroting.

Deze beleidsvelden sluiten grotendeels aan op de thema's zoals we die in de achterliggende periode hanteerden. De thema's verbinden de diverse aspecten van het IJB (zie H1) op een praktische manier met elkaar. Hieronder formuleren we, aansluitend en aanvullend op onze uitgangspunten, per beleidsveld onze ambities en beleidsaccenten voor de komende periode.

Beleidsveld

Talentontwikkeling

Wat willen we bereiken?

We willen dat jongeren in Groningen opgroeien tot zelfredzame burgers die een positieve bijdrage leveren aan onze samenleving. In 'Groningen City of Talent' staat het ontwikkelen van talent centraal. Daarbij gaat het om de talenten van alle kinderen, van jongs af aan.

We willen dat iedere jongere de ruimte krijgt om zijn of haar talenten te ontdekken en zo goed mogelijk te ontwikkelen. Op school, bij de sportclub, op de muziekschool of elders.

We willen dat iedere jongere in Groningen - passend bij zijn of haar eigen niveau - optimaal voorbereid de arbeidsmarkt betreedt.

De gemeente en het onderwijs

In het IJB speelt het onderwijs vanzelfsprekend een belangrijke rol. Inhoudelijk is de rol van de gemeente in het onderwijsbeleid echter beperkt. De kaders worden primair door het rijk bepaald, waarbinnen de zelfstandige schoolbesturen hun beleid ontwikkelen en uitvoeren. Dat neemt niet weg dat we als gemeente in het onderwijsbeleid wel degelijk een rol kunnen spelen. Aan die rol geven we echter geen invulling via wettelijke bevoegdheden, maar langs de weg van constructieve dialoog en goede afspraken, gebaseerd op onze gezamenlijke betrokkenheid bij de kinderen en jongeren in onze stad. Zie verder hoofdstuk 5.

Waarmee gaan we aan de slag?

Stad om op te groeien - Kadernota Integraal Jeugdbeleid 2011 - 2014

Blz 15

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Kinderen en jongeren optimale kansen bieden

We willen optimale kansen voor de jeugd om hun talenten te ontwikkelen. Als onderwijsstad heeft Groningen jongeren veel te bieden. Tegelijkertijd scoort de Groninger jeugd wat betreft cito-scores nog steeds onder het landelijk gemiddelde. Wij willen dat onze jeugd gemiddeld genomen minimaal op landelijk niveau gaat scoren. Daarom stimuleren we kwalitatief goed onderwijs en ondersteunen dit door de samenhang met voorschoolse en buitenschoolse voorzieningen te verbeteren. Via de Lokale Educatieve Agenda willen we hierover afspraken maken met het onderwijs. Om hun talenten breed te kunnen ontwikkelen willen we dat kinderen al op jonge leeftijd hun talenten en interesses kunnen ontdekken. We stimuleren dat jongeren in aanraking komen met sport, cultuur, natuur en techniek.

Zorgen voor doorgaande (leer)lijnen (samenhang in voorzieningen)

Jongeren doorlopen een heel scala aan onderwijs en opvangvoorzieningen, voorschools, binnenschools en buitenschools. En dus ook een heel scala aan 'overgangen', die goed op elkaar aan moeten sluiten willen deze voorzieningen leiden tot maximale kansen voor jongeren. We willen doorgaande lijnen bevorderen op het gebied van leren, zorg en opvoeden. En samenhang stimuleren tussen voorschoolse, schoolse en buitenschoolse activiteiten.

We willen inzetten op dagritmes die kinderen optimaal stimuleren. Daarnaast stimuleren we de ouderbetrokkenheid, omdat een stimulerende omgeving thuis een positief effect heeft op de ontwikkeling van kinderen.

Wij geloven in de Vensterschool als de plek om de samenhang tussen de voorzieningen binnen en buiten school te realiseren. Wij zullen het concept van de Vensterschool dan ook verder ontwikkelen om die samenwerking te stimuleren.

Taal- en ontwikkelachterstanden tijdig signaleren en bestrijden

Achterstanden op basisvaardigheden zoals taal en rekenen willen we zoveel mogelijk voorkomen en vroegtijdig bestrijden. Dit voorkomt moeilijk weg te werken achterstanden op latere leeftijd, zoals laaggeletterdheid.

We zorgen daarom voor een hoogwaardig voorschools aanbod. We ondersteunen activiteiten om taal- en/of ontwikkelingsachterstanden zo vroeg mogelijk te signaleren en vervolgens adequate actie te ondernemen. Daarbij richten we ons ook op taalstimulering en ondersteuning van de ouders.

Alle jongeren goed voorbereiden op een loopbaan

We willen jongeren een goed fundament meegeven voor deelname aan de arbeidsmarkt en de samenleving. Dat betekent dat wij er naar streven om jongeren bij de ontwikkeling naar zelfstandig burgerschap minimaal een startkwalificatie mee te geven, en verzuim en voortijdige uitval uit het onderwijs willen voorkomen. Overbelasting van jongeren (door opeenstapeling van problemen) willen we zo goed mogelijk bestrijden. Mocht duidelijk zijn een startkwalificatie te hoog is gegrepen dan zetten we in op minimaal een arbeidsmarktqualificatie. Jongeren die het nodig hebben ondersteunen we naar werk.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Beleidsveld

Opvoedkracht

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen zich ontwikkelen tot evenwichtige volwassenen die verantwoording kunnen dragen voor zichzelf en voor anderen.

We willen dat er in de directe leefwereld van het kind - in het gezin en in de sociale omgeving - voldoende 'opvoedkracht' is.

We willen dat er goede interventies en oplossingen zijn wanneer het niet goed gaat.

Toelichting

Het belang van de opvoeding kan niet snel overschat worden. Ouders voeden hun kinderen op om hen te helpen zelfstandige, sociaal voelende en betrokken volwassenen te worden. Opvoeding draagt ook bij aan de overdracht van gemeenschappelijke waarden van onze samenleving. Voor de opvoeding van kinderen zijn de ouders als eerste verantwoordelijk. Het belang van het kind staat hierbij voorop. Naast de ouders, zijn ook familieleden, leerkrachten, vrienden, burens en (bijvoorbeeld) sportbegeleiders voor opgroeiende kinderen belangrijk.

Waarmee gaan we aan de slag?

Ouders adequaat toerusten

Wij willen ouders zo goed mogelijk toerusten en ondersteunen om zelf hun kinderen op te voeden. Sommige ouders hebben weinig behoefte aan ondersteuning, andere heel veel. Wij rekenen het tot onze taak die verschillen in ondersteuningsbehoefte te signaleren en er adequaat op in te spelen.

Rol sociale omgeving versterken

We willen de positieve rol van de sociale omgeving bij het opvoeden versterken. Ouders doen steeds vaker en eerder een beroep op professionals als ze zich zorgen maken over de opvoeding en minder op de eigen netwerken. Dit willen we veranderen. We willen de betrokkenheid van de naaste omgeving bij het opgroeien en opvoeden van kinderen weer vanzelfsprekend maken. Dit betekent ook dat het praten met elkaar over opvoeden weer vanzelfsprekend moet worden.

Kiezen voor een positieve benadering

Het is onze overtuiging dat in de opvoeding een positieve benadering het beste werkt. Dit uitgangspunt hanteren we in onze ondersteuning aan gezinnen en de sociale omgeving, in het onderwijs en onze contacten met andere professionele organisaties.

Zorgen voor een sluitende aanpak

Als er meer nodig is dan ouders en directe omgeving kunnen bieden, moet er adequate pedagogische hulp beschikbaar zijn. Het is belangrijk dat deze hulp gemakkelijk toegankelijk is, met korte wachttijden, en zo kort mogelijk duurt. Bij complexe problemen zorgen we voor goede zorgcoördinatie en indien nodig structurele steun. Ook hierbij vinden we het belangrijk ouders en jongeren goed te betrekken en de eigen kracht van ouders, jongeren en de directe sociale omgeving te versterken. Zo proberen we terugval en herhaling van problemen te voorkomen.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

CJG wordt de spil

De Centra voor Jeugd en Gezin spelen een belangrijke rol in het versterken van de positieve opvoedkracht van ouders en het stimuleren van sociale netwerken en steunstructuren. Het CJG zorgt verder voor vroegtijdige signalering van hulpvragen, biedt opvoedingsondersteuning en zo nodig pedagogische hulp en zorgt voor de coördinatie van de zorg aan jeugdigen en gezinnen. Het CJG ontwikkelt zich verder tot dé eerstelijnsorganisatie voor opvoed- en opgroeiondersteuning en als spil van alle ondersteuning, hulp en zorg voor de jeugd en ouders.

Beleidsveld

Actieve gezonde leefstijl

Wat willen we bereiken?

We willen dat de gezondheid van de Groningse jongeren verbetert.

Wij willen dat in Groningen onze kinderen actief en gezond opgroeien. En dat voor hen en hun ouders gezond eten en voldoende bewegen de norm is. Daarbij voldoen ze minimaal aan de Nederlandse norm voor beweging.

Ongeacht hun sociale of etnische achtergrond.

Groningen moet een aantrekkelijke stad zijn om te sporten en te bewegen.

Healthy Ageing

Groningen heeft de ambitie het (kennis)centrum te worden op het gebied van gezond ouder worden (healthy ageing). Deze ambitie hebben we samen met het Universitair Medisch Centrum Groningen, Hanzehogeschool en de Rijksuniversiteit Groningen in het Akkoord van Groningen vastgelegd. We onderzoeken welke rol de Regionale Opleidingscentra daarbij kunnen spelen. We gaan ons beleidsveld 'Actieve en gezonde leefstijl' verbinden met het programma Healthy Ageing.

Waarmee gaan we aan de slag?

Zorgen voor 'speelse' buitenruimte en voorzieningen

De inrichting van de fysieke binnen- en buitenruimtes moet alle kinderen, ongeacht hun afkomst en leeftijd, uitdagen tot sportief gedrag. Daarom blijven we zorgen voor goed ingerichte schoolpleinen, speelplekken en sportruimtes. Daarnaast is het van belang dat we kinderen leren er goed gebruik van te maken.

Stimuleren sportdeelname

Sporten is gezond, het is leuk, je doet er sociale contacten op en leert om te gaan met winst en verlies, waardoor je sociaal weerbaarder wordt. Door te sporten kun je ontdekken waar je sporttalenten liggen en deze ontwikkelen. We blijven de sportdeelname stimuleren.

Versterken kwaliteit sport- en beweegaanbod

Ook de kwaliteit van het sport- en beweegaanbod is van belang. Met ons eigen aanbod aan sportactiviteiten willen we daarvoor zorgen. Met de schoolbesturen willen we afspraken maken over de kwaliteit van het bewegingsonderwijs.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Gezonder maken binnenklimaat scholen

Wetenschappelijk onderzoek maakt duidelijk dat een gezond binnenklimaat op scholen en andere kindcentra niet alleen de gezondheid van kinderen bevordert maar ook de leerprestaties verhoogt. Daarom zorgen we daarvoor.

Versterken rol positieve voorbeelden

Goed voorbeeld doet goed volgen. Voor een actieve en gezonde leefstijl het voorbeeld dat ouders geven heel belangrijk. Dat geldt ook voor leerkrachten, trainers en de straathoekwerker. Wij werken aan verhoging van de bewustwording en versterking van de voorbeeldrollen over gezonde voeding het gebruik van alcohol en genotmiddelen.

Beleidsveld

Maatschappelijke participatie

Wat willen we bereiken?

We willen dat kinderen en jongeren zich ontwikkelen tot betrokken en verantwoordelijke burgers die een bijdrage leveren aan een duurzame en democratische samenleving. Meedoen aan de samenleving begint dicht bij huis, in de eigen straat en buurt. Meedoen is ook lid worden van een sportvereniging en meedoen aan andere activiteiten.

We willen kinderen/jongeren stimuleren deel te nemen aan maatschappelijke activiteiten, ze betrekken bij hun leefomgeving en ze leren welke invloed zij kunnen uitoefenen op hun leefomgeving.

Waarmee gaan we aan de slag?

Bevorderen sociale participatie

We vinden het belangrijk dat alle kinderen en jongeren actief meedoen aan de samenleving. Dat bevorderen we. Waar er financiële en/of culturele belemmeringen zijn om actief mee te doen, proberen we die weg te nemen. Daarbij richten we ons niet alleen op het kind, maar ook op het gezin als geheel.

Stimuleren verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving

We willen onze jeugd leren verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen leefomgeving, passend bij hun ontwikkeling. We willen ze stimuleren mee te denken en zelf dingen te organiseren. Met natuur- en duurzaamheidseducatie maken we jongeren bewust van de eigen leefomgeving en de invloed die ze er zelf op uit kunnen oefenen. Hiermee leveren we met het jeugdbeleid een bijdrage aan onze ambitie om de duurzaamste stad van Nederland te zijn in 2025.

De weg wijzen in onze democratie

We willen dat jongeren hun weg weten in onze democratische samenleving; welke instrumenten (inspraak, advies en stemrecht) zij tot hun beschikking hebben, hoe die werken en wanneer ze deze kunnen gebruiken.

Bijlage - kadernota jeugd beleid

Beleidsveld

Veilig opgroeien

Wat willen we bereiken?

We willen dat onze kinderen/jongeren opgroeien in een veilige omgeving, thuis en daarbuiten. We willen kinderen en jongeren in Groningen in hun leefwerelden beschermen tegen negatieve invloeden.

Jongeren die strafbare feiten hebben gepleegd, bieden we nieuw perspectief.

We wijzen er met nadruk op dat de beste manier om ongewenst en onveilig gedrag te voorkomen is te zorgen voor een goed opvoedklimaat, talentontwikkeling, maatschappelijke participatie en een actieve en gezonde leefstijl. Oftewel: voortvarend te werken aan ons IJB zoals hiervoor beschreven in de andere beleidvelden.

Waarmee gaan we aan de slag?

Bevorderen van een veilige thuissituatie

Veiligheid in het gezin, op school en in de leefomgeving zijn voor kinderen essentiële voorwaarden om goed tot ontplooiing te komen. Een extreme vorm van onveiligheid is kindermishandeling. Dikwijls heeft dit te maken met onmacht van ouders. Hoe eerder we deze onmacht signaleren, hoe eerder we deze ouders kunnen helpen.

We werken langs drie sporen aan een veilige thuissituatie: 1) vergroten van de opvoedkracht van ouders, 2) het vergroten van weerbaarheid en sociale vaardigheden van kinderen en 3) zorgen voor een vangnet voor hen die niet meer thuis kunnen wonen.

Kinderen en jongeren beschermen tegen negatieve invloeden van buitenaf

Pestgedrag, mishandeling, alcohol- en drugsgebruik zijn voorbeelden van onveilig gedrag door negatieve invloeden van buiten. Vaak is er bij dit negatieve gedrag sprake van (sterke) groepsdruk. Het is van belang jongeren hier tegen meer weerbaar te maken. Speciale aandacht is nodig voor kinderen met een verstandelijke beperking die gevoeliger zijn voor negatieve invloeden uit hun omgeving. Professionals op school en in de leefomgeving, maar ook de fysieke omgeving zelf, spelen hierin een belangrijke rol.

Voorafgaand aan strafbaar gedrag zijn in de omgeving (op school, op straat) vaak de eerste signalen al zichtbaar. Met scholen en professionals in de wijk (jongerenwerkers, wijkagenten) gaan we afspraken maken hoe we vroegtijdig en adequaat op die signalen kunnen inspelen.

Sluitende aanpak overlast en jeugdcriminaliteit

We kiezen voor een gebiedsgerichte aanpak bij preventie en bestrijding overlast en jeugdcriminaliteit. We werken aan optimale aansluiting/afstemming hulpverlening - justitie. Belangrijk is dat we erop letten dat we jongeren die een eerste keer over de schreef zijn gegaan, behoeden voor 'oude' negatieve invloeden. Jongeren die strafbare feiten hebben gepleegd willen we nieuw perspectief bieden.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

5 Van beleid naar uitvoering

In deze kadernota geven we de ambities, uitgangspunten en hoofdlijnen van beleid voor ons IJB. In hoofdstuk 1 hebben we de te onderscheiden beleidsniveaus en inhoudelijke aspecten van integraal jeugdbeleid geschetst. Daarbij werd duidelijk dat bij de uitvoering van het jeugdbeleid vele gemeentelijke collega's in verschillende diensten en allerlei externe partijen een rol spelen. Daarom is sturing, afstemming en coördinatie nodig. Daarin heeft de gemeente een grote rol en verantwoordelijkheid.

We zien het als onze taak ervoor te zorgen dat alle verschillende spelers elkaar op de juiste momenten weten te vinden en samen een hecht team vormen, dat efficiënt en effectief werkt aan gemeenschappelijke doelen. Dit vraagt van alle betrokkenen dat ze over hun eigen grenzen heen kijken. In Groningen zien wij bij de betrokken instanties een grote bereidheid daartoe.

Rollen gemeente

De rol van de gemeente is vierledig:

- Initiëren, stimuleren en ondersteunen
- Coördineren en afstemmen
- Sturen
- Uitvoeren.

Initiëren, stimuleren en ondersteunen

Of het nu ouders, scholen, kinderopvang of hulpverleningsorganisaties betreft, vaak ligt de primaire verantwoordelijkheid bij andere partijen. Deze verantwoordelijkheid willen we niet overnemen. Wel willen we de voorwaarden scheppen en iedereen uitdagen zijn verantwoordelijkheid te nemen.

We willen verdere ontwikkeling van een gezamenlijk gedragen jeugdbeleid initiëren en ondersteunen. Daar waar we gemeentelijke middelen inzetten voor de uitvoering van onderdelen sturen we op de kwaliteit via resultaatafspraken, het afleggen van rekenschap daarover en het monitoren van de resultaten.

Coördineren en afstemmen

Schakels en overgangen tussen leefgebieden en leeftijdsfasen zijn vaak de kwetsbare momenten bij de ontwikkeling van jongeren. Deze momenten vragen daarom specifieke aandacht om jongeren optimaal te kunnen ondersteunen in hun ontwikkeling. Denk daarbij bijvoorbeeld aan doorlopende leerlijnen, voor- en vroegschoolse educatie, verlengde schooltijden en combinatiefuncties.

We willen partijen bijeenbrengen, faciliteren en aansturen zodanig dat zij beter in staat zijn hun activiteiten op elkaar af te stemmen, in het belang van de ontwikkelingskansen van het kind.

Sturen

We zijn sturend op het vangnet en de preventie. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor het organiseren van het vangnet. We beheren de verwijzindex voor risicojongeren en zijn handhaver als het gaat om leerplicht. We verwachten van anderen dat zij zich optimaal inzetten om (school)uitval te voorkomen, en spreken hen daar ook op aan. We

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

willen hen daarin ondersteunen door de benodigde voorwaarden daarvoor te scheppen. Bijvoorbeeld door de ontwikkeling van een goede signaleringsinfrastructuur.

Uitvoeren

Als gemeente voeren we een aantal taken zelf uit. Dan gaat het met name om taken op het gebied van de Jeugdgezondheidszorg van 0 tot 19 jaar en op het gebied van leerplicht/RMC. Ook nemen we een actieve rol in de ontwikkeling van samenwerking tussen de betrokken partijen, onder meer via de Vensterscholen en de CJG.

We kiezen ervoor deze taken zelf uit te voeren, omdat ze ons nadrukkelijk ook helpen de andere rollen goed te vervullen.

Instrumenten

In de uitvoering van het jeugdbeleid gebruiken we de volgende instrumenten: geld, convenanten en de evaluatie van het beleid. Bij de inzet van geld en convenanten is onze filosofie dat instellingen de ruimte moeten hebben om een eigen professionele invulling te geven aan het verwezenlijken van de doelen. Dit vraagt om duidelijke afspraken over de te behalen resultaten en het afleggen van rekenschap daarover.

Geld

Met onze subsidies willen daadwerkelijk sturen op de ambities en doelen zoals we die in beleidskader uiteen zetten. In uitvoeringsplannen zullen we de algemene doelen vertalen naar concrete doelen met bijbehorende resultaatsindicatoren. Op basis daarvan maken we met de instellingen afspraken. Als gemeente concentreren we ons op 'wat' (de doelen), de instelling geeft aan 'hoe' (aanpak en uitvoering). In deze tijd van bezuinigingen is het een stevige uitdaging om maximaal rendement te halen uit het beschikbare geld.

Met de grotere instellingen leggen we de afspraken vast in *Programma's van Eisen* (PvE). In een PvE geven we aan welke resultaten of prestaties een instelling moet bewerkstelligen of leveren. Binnen de looptijd van het PvE volgen we uitvoering van de gemaakte afspraken. Zo nodig sturen we bij. Op termijn streven we naar meerjaren PvE's. Dat geeft instellingen de mogelijkheid om een goed meerjarenbeleid in hun bedrijfsvoering te realiseren. Ook zullen we bij resultaten waarbij een integrale aanpak nodig is werken met een PvE voor meerdere instellingen tegelijk.

Voor kleinere instellingen, en met subsidies op aanvraag, werken we met *subsidietoekenningen*. Hier worden de prestatieafspraken in een voorlopige toekenning van een subsidie opgenomen. Definitieve toekenning van subsidies vindt plaats na beoordeling van de financiële en inhoudelijke verantwoording van instellingen met betrekking tot geleverde prestaties en resultaten.

Convenanten

Daar waar we als gemeente geen bevoegdheden hebben en instellingen niet afhankelijk zijn van middelen van de gemeente (de schoolbesturen bijvoorbeeld) werken we in samenwerking en vanuit ieders eigen verantwoordelijkheid aan gemeenschappelijke doelen en afspraken. Die leggen we vast in convenanten. In de convenanten nemen we ook resultaatsindicatoren op. We volgen de uitvoering van de afspraken en we onderhouden met betrokken partijen structureel contact.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Beleidsevaluaties

Doordat we uitvoering van de afspraken in PvE's, voorlopige toekenningen en convenanten volgen, hebben we voortdurend een beeld van hoe ons beleid uitpakt. Zo nodig sturen we bij. Over de resultaten en nieuwe accenten rapporteren we in de jaarlijkse gemeenterekening en gemeentebegroting. Daarnaast zullen we 2014 de resultaten over een langere periode evalueren. De uitkomsten daarvan nemen we vervolgens mee bij de ontwikkeling van het volgende beleidskader.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

6 Financiën

Beschikbaar budget Integraal jeugdbeleid 2011

Bedragen x € 1.000

Totaal lasten	39.087	
Daarvan niet beïnvloedbaar	17.047	
Beïnvloedbaar	22.040	
Beïnvloedbare lasten (beleidsveld + activiteit)	Activiteiten	Beleidsvelden
Talentontwikkeling		11.164
Kinderactiviteiten	585	
Leerlingenvervoer	1.270	
Leerplicht/RMC	685	
Jonge onderzoekers	407	
Onderwijs-arbeidsmarkt	22	
Schoolbegeleiding/voorzieningen op scholen	1.219	
Regionaal Actieplan Jeugdwerkloosheid	625	
Campus diep - Kamers met kansen	125	
Vensterschool inhoudelijk	472	
Voortijdig schoolverlaten	558	
Nota Kansen voor Jonge kinderen	4.139	
Kwaliteitsbewaking kinderopvang + overig kinderopvang	680	
Cultuureducatie; onderwijs en instellingen	377	
Opvoedkracht		2.708
Centra Jeugd en Gezin	2.660	
Antilliaanse gezinscoach	48	
Multi probleem gezinnen	pm	
Actieve gezonde leefstijl		1.327
Gezonde en veilige school	187	
B-slim jongeren	258	
Projecten actieve en gezonde leefstijl	109	
Stimulering sportdeelname; combinatiefuncties	773	
Maatschappelijke participatie		4.870
Jeugd- en jongerenwerk	1.865	
Projecten emancipatie en integratie	389	
Maatschappelijke stages	190	
Armoedebestrijding bij kinderen	1.977	
Natuur- en duurzaamheidseducatie	449	
Veilig opgroeien		1.971
Project Oud en Nieuw	156	
HALT	143	
Huiskamer	287	
Jeugdhulpverlening, randgroepenwerk	483	
Projecten veiligheid	54	
Gehuigen huiselijk geweld	100	
Empowerment, discriminatie, straatteam	294	
Nieuwe perspectieven	123	
Aanpak jeugdgroepen	60	
Straathoekwerk	271	
Totaal beïnvloedbaar budget	22.040	22.040

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Toelichting

Bovenstaande budgetten maken deel uit van de begroting 2011 van de gemeente Groningen. Die begroting is ingedeeld naar programma, deelprogramma, beleidsveld en activiteit. De budgetten zijn opgenomen onder het programma Jeugd en Onderwijs - deelprogramma Integraal Jeugdbeleid. Dit geldt niet voor:

- het budget van 377 duizend euro voor Cultuureducatie (onder Talentontwikkeling). Dit is onderdeel van het programma Cultuur - deelprogramma 'Deelname aan cultuur';
- het budget van 625 duizend euro voor het Regionaal Actieprogramma Jeugdwerkloosheid (onder Talentontwikkeling). Dit is onderdeel van het programma 'Werk en inkomen'- deelprogramma 'Arbeidsmarktbeleid'¹;
- het budget van 125 duizend euro voor Campus Diep voor Kamers met kansen (onder Talentontwikkeling). Dit is onderdeel van het programma 'Werk en inkomen'- deelprogramma 'Werk en activering'²;
- de middelen voor de Pilot Multiprobleemgezinnen (onder Opvoedkracht). Dit is onderdeel van het programma 'Welzijn, Gezondheid en Zorg' – deelprogramma 'Preventie en zorg'³;
- Het budget van 48 duizend euro voor een Antilliaanse gezinscoach (onder Opvoedkracht). Dit is onderdeel van het programma 'Welzijn, Gezondheid en Zorg' – deelprogramma 'Integratie en emancipatie';
- Het budget van 109 duizend euro voor projecten actieve en gezonde leefstijl (onder Actieve en gezonde leefstijl). Dit is onderdeel van het programma 'Welzijn, Gezondheid en Zorg' – deelprogramma 'Preventie en zorg'⁴;
- het budget van 773 duizend euro voor Stimulering sportdeelname (onder Actieve en gezonde leefstijl). Dit is onderdeel van het programma Sport en bewegen - deelprogramma 'Deelname aan sport';
- het budget van 190 duizend euro voor Maatschappelijke stages (onder Maatschappelijke participatie). Dit is onderdeel van het programma 'Welzijn, Gezondheid en Zorg'- deelprogramma 'Sociale samenhang en participatie';
- het budget van 1.977 duizend euro voor Armoedebestrijding bij kinderen (onder Maatschappelijke participatie). 1.967 euro is onderdeel van het programma 'Werk en inkomen' – deelprogramma 'Inkomen en inkomensondersteuning'. 10 duizend euro is onderdeel van het programma 'Welzijn, Gezondheid en Zorg' – deelprogramma 'Preventie en zorg' (zie voetnoot 2);
- het budget van 389 duizend euro voor Integratie en emancipatie (onder Maatschappelijke participatie). Dit is onderdeel van het programma 'Welzijn, Gezondheid en Zorg' – deelprogramma 'Integratie en emancipatie';
- het budget van 294 duizend euro voor Empowerment, discriminatie en straatteam (onder Veilig opgroeien). 264 duizend euro is onderdeel van het programma 'Welzijn, Gezondheid en Zorg' – deelprogramma 'Integratie en emancipatie'. 30 duizend euro is onderdeel van het programma 'Welzijn,

¹ Het Regionaal Actieprogramma heeft een looptijd t/m 2011. Het gaat om regionale middelen voor de gemeenten Groningen, Ten Boer, Hoogeveen, Slochteren, Haren, Zuidlaren, Leek, Marum en Noordenveld.

² De middelen maken onderdeel uit van het Participatiebudget. De inzet van deze middelen ligt vast voor de periode 2009-2012.

³ De pilot heeft een looptijd tot 1 januari 2012.

⁴ Een groot deel van deze middelen is incidenteel. Uitzondering zijn de middelen voor de tegemoetkoming ouderbijdrage schoolfonds (TOS). De middelen voor het Jeugdsportfonds, stichting Leergeld, Kinderfonds Armoede en Gezondheid en de pc's voor kinderen uit minimagezinnen zijn beschikbaar tot en met 2011. Met het nieuwe Armoedebeleid en het Integrale Gezondheidsbeleid wordt de inzet voor de jeugd vanaf 2012 bepaald.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

- Gezondheid en Zorg' – deelprogramma 'Preventie en zorg'⁵;
- een groot deel van het budget van 54 duizend euro voor projecten veiligheid (onder Veilig opgroeien). 41 duizend euro is onderdeel van het programma 'Welzijn, Gezondheid en Zorg' – deelprogramma 'Preventie en zorg' (zie voetnoot 2);
- een deel van het budget van 156 duizend euro voor het Project oud en nieuw en het budget van 143 duizend euro voor Halt. Respectievelijk 100 duizend euro en 65 duizend euro is onderdeel van het programma 'Veiligheid' – deelprogramma 'Jeugd en veiligheid'. De budgetten van 271 duizend euro, 60 duizend euro en 100 duizend euro voor respectievelijk voor de kosten van Straathoekwerk, Aanpak jeugdgroepen, Getuigen huiselijk geweld (onder Veilig opgroeien) zijn volledig onderdeel van het programma 'Veiligheid' – deelprogramma 'Jeugd en veiligheid'⁶.

In de hierboven uitgesplitste totaalbudget zijn de bezuinigingen voor 2011 meegenomen. Het gaat hierbij om 400 duizend euro bezuiniging op het peuterspeelzaalwerk. Voornemen is om na 2011 verder te bezuinigen op het peuterspeelzaalwerk. Overigens voeren we in 2012 nog een herijking van de beleidsnota Kansen voor Jonge Kinderen uit.

Verder is het voornemen om te bezuinigen op het schoolzwemmen en de Jonge Onderzoekers Groningen. Tijdens de begrotingsbehandeling in de raadsvergadering op 24 november 2010 hebben wij hierover een tweetal moties aanvaard. Over deze bezuinigingen worden besluiten genomen na een plan van aanpak over het schoolzwemmen en een onderzoek naar een andere vorm van techniekeducatie. Het plan van aanpak maken we in 2011. In dat jaar wordt ook het onderzoek naar de techniekeducatie uitgevoerd.

Tot slot hebben wij een motie aanvaard over de structurele inzet van 150 duizend euro voor de aanleg en het beheer van een vierde kinderwerktuin voor natuur- en duurzaamheidseducatie in het Stadspark. Hiervoor zullen we nog met een voorstel voor dekking komen.

In de komende jaren hebben we al met al minder geld te besteden. Dat betekent dat we nog alerter moeten zijn op de efficiëntie en effectiviteit van onze inspanning. Verder zullen we op zoek moeten gaan naar alternatieve financieringsbronnen. Ook moeten we geldstromen creatief met elkaar verbinden.

In het hierboven uitgesplitste totaalbudget zijn de volgende kosten niet meegenomen:

- Salariskosten personeel OCSW
- Kapitaallasten
- Toevoegingen aan reserves en voorzieningen
- Kosten jeugdgezondheidszorg
- Kosten Onderwijshuisvesting
- Kosten Huisvesting Vensterscholen.

De kosten voor 'Onderwijshuisvesting' en 'Huisvesting Vensterscholen' zijn als niet

⁵ De 30 duizend euro is beschikbaar door de kadernota Gezonder Zorgen II. Deze kadernota heeft een looptijd tot en met 2011. Afhankelijk van de kadernota Gezonder Zorgen III kan de inzet vanaf 2012 veranderen.

⁶ Vanaf 2012 wordt een rijksbezuiniging doorgevoerd op de middelen voor het integraal veiligheidsbeleid. Afhankelijk van de keuzes die worden gemaakt kan dit gevolgen hebben voor het deelprogramma 'Jeugd en veiligheid'.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

beïnvloedbaar meegenomen omdat het budget daarvoor grotendeels vastligt (kapitaallasten, energie, onderhoud). Het gaat om :

- Onderwijshuisvesting scholen: 13,535 miljoen euro;
- Huisvesting Vensterscholen: 1,298 miljoen euro.

Bijlage - kadernota jeugdbeleid

Bijlage - kadernota jeugdbeleid - verslag inspraak

Kadernota Integraal Jeugdbeleid Groningen 2011-2014: Stad om op te groeien

Eindverslag van de inspraak

december 2010

De kadernota Integraal Jeugdbeleid 2011-2014 is voor schriftelijke inspraak vrijgegeven vanaf 21 oktober 2010 tot en met 25 november 2010.

In totaal hebben twee organisaties een reactie gegeven; te weten het Centrum voor Ontwikkeling en Pedagogische activiteiten en de Openbare Onderwijsgroep Groningen.

De binnengekomen reacties zijn een mix van vragen, voorstellen voor tekstuele wijzigingen of toevoegingen en ideeën voor de verdere uitwerking van de kadernota. Ze leiden niet tot grote wijzigingen van het concept van de kadernota dat voor inspraak is vrijgegeven.

De inspraakreacties geven wij hieronder weer, voorzien van ons commentaar. De originele reacties liggen ter visie in de visietrommel.

	reactie	commentaar
1.	<p>COP Centrum voor Ontwikkeling en Pedagogische activiteiten</p> <p>- Op welke manier verhouden de diverse ontwikkelingen met betrekking tot Gezonder Zorgen, Kansen voor Jonge Kinderen, de Centra voor Jeugd en Gezin, Zorg voor jeugd Groningen (verwijsindex), Opgroeien met de Vensterschool en de bezuinigingen op schoolzwemmen, de Jonge Onderzoekers en de peuterspeelzalen zich tot elkaar?</p> <p>- Hoe blijft Groningen één van de aantrekkelijkste steden van Nederland om op te groeien (bladzijde 2 Inleiding) en vergroten we de kansen van kinderen?</p>	<p>- De nota Gezonder Zorgen richt zich op het gezondheidsbeleid. Voor een deel is dit beleid gericht op de leeftijdsgroep van 0-23 jaar; de doelgroep van het integraal jeugdbeleid. We ontwikkelen op dit moment zowel nieuw gezondheids- als jeugdbeleid. Daarbij zorgen we ervoor dat beide nota's goed op elkaar worden afgestemd.</p> <p>Zowel Gezonder Zorgen als het Integraal Jeugdbeleid zijn kadernota's die op onderdelen verder zijn uitgewerkt in nota's als Kansen voor Jonge Kinderen, het Groningse Centrum voor Jeugd en Gezin, Opgroeien met de Vensterschool en Zorg voor Jeugd Groningen.</p> <p>Rekening houdend met de grote bezuinigingstaakstelling treffen de bezuinigingen ook het toekomstige integraal jeugdbeleid. Voor 2011 geldt dat voor het peuterspeelzaalwerk.</p> <p>- In de kadernota hebben we via vijf beleidsvelden in grote lijnen uitgewerkt op welke manier we er voor zorgen dat Groningen één van de aantrekkelijkste steden van Nederland is om op te groeien en kinderen optimale kansen krijgen. Deze grote lijnen worden verder uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma.</p>

Bijlage - kadernota jeugdbeleid - verslag inspraak

<p><u>Aanvullingen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Op bladzijde 4. Leefgebieden 2) opvang, <i>ontwikkeling</i> en school en bij spelers bij peuterspeelzaalwerk (COP) toevoegen. - Op bladzijde 8. Ja, in hoofdlijnen doorgaan op de ingeslagen weg, maar ook nieuwe impuls voor Vensterscholen. - Op bladzijde 11. Aan kopje Kinderopvang, <i>peuterspeelzaal</i> toevoegen en basisonderwijs groeien naar elkaar toe. Ter verduidelijking zou er een definitie van harmoniseren toegevoegd kunnen worden, nl. harmoniseren van wet - en regelgeving en financiering. Harmonisatie is geen integratie. De Okéwet harmoniseert de kwaliteitseisen en VVE voor de peuterspeelzalen en kinderopvang. Beide werksoorten blijven als ongelijke grootheden bestaan met een eigen financieringssystematiek. Ook zou er verwezen kunnen worden naar de nota Kansen voor Jonge Kinderen. In de expertmeeting is ook gesproken over de petitie van de VNG (april 2010) om de discussie te entameren over de Nieuwe-Schoolgedachte, waarin peuterspeelzalen, kinderopvang en basisschool in één organisatie met één budget als een Integraal Kindcentrum (IKC) gaan werken. Zó kun je alle kinderen maximaal kansen bieden om hun talenten te ontplooiën (bladzijde 14). - Aan bladzijde 18 CJG wordt de spil zou wellicht <i>positieve</i> aan opvoedkracht toegevoegd kunnen worden in het kader van Triple P. - Tot slot een verzoek om op bladzijde 24 <i>peuterspeelzalen</i> toe te voegen aan VVE, onder Talentontwikkeling. 	<ul style="list-style-type: none"> - Met leefgebieden worden de <i>omgevingen</i> waarin de jeugd zich ontwikkelt bedoeld. Daarom past het woord ontwikkeling niet bij het rijtje. Verder zijn de spelers zoveel mogelijk werksoorten genoemd in plaats van instellingen. Hierdoor blijft de tekst beknopt. Aan deze keuze willen we vasthouden. - In de kadernota zijn de opbrengsten van de expertmeeting in grote lijnen weergegeven. Zaken die opvallend vaak genoemd werden zijn expliciet benoemd. Omdat dit niet geldt voor een nieuwe impuls voor de vensterscholen is deze inbreng niet apart weergegeven. Overigens heeft de doorontwikkeling van de vensterscholen een duidelijke plek gekregen binnen het integraal jeugdbeleid 2011-2014. - Voor de volledigheid is het juist in hoofdstuk drie over de ontwikkelingen te vermelden dat het peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en basisonderwijs naar elkaar toegroeien. Dit is verwerkt in de definitieve kadernota. In de definitieve kadernota is voor alle duidelijkheid ook aangeven dat de harmonisatie gericht is op het op één lijn brengen van de wet- en regelgeving van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Voor de leesbaarheid kiezen we er voor om in de kadernota niet te verwijzen naar andere nota's. Tot slot kan de Nieuwe-Schoolgedachte goed meegenomen worden bij de doorontwikkeling van de vensterscholen. Dit is een belangrijk onderdeel van de kadernota. - Deze suggestie hebben wij in de definitieve kadernota opgenomen. - In het financiële overzicht staat achter VVE/kansenbeleid een specificatie opgenomen. Die behelst dat de middelen ook de kinderopvang en inspecties betreffen. In de definitieve
--	---

Bijlage - kadernota jeugdbeleid - verslag inspraak

	<p>- Als COP groep willen we een pleidooi houden om te blijven investeren in de ontwikkeling van alle kinderen in de stad.</p>	<p>kadernota hebben we deze specificatie als apart onderdeel opgenomen. Omdat dit specifiek de kinderopvang betreft hebben we het peuterspeelzaalwerk niet toegevoegd.</p> <p>- De kadernota komt tegemoet aan dit pleidooi. Het beleid gaat uit van de ontwikkeling van alle kinderen in de stad. Hoe we dit willen doen voor de voorschoolse periode hebben we uitgewerkt in de nota Kansen voor Jonge Kinderen.</p>
2.	<p>Openbare Onderwijs Groep Groningen</p> <p><u>Algemeen</u></p> <p>- De conceptnota ervaren wij als een nota met onvoldoende focus waarbij voornamelijk ingezet wordt op kortlopende projecten waarvan het rendement niet duidelijk is. Onze insteek is om te investeren in meer structurele projecten en ontwikkelingen.</p> <p><u>Evaluatie van gevoerde beleid</u></p> <p><i>- Taal – en onderwijsachterstanden</i> In de afgelopen jaren is er in de gemeente Groningen geïnvesteerd in voorschoolse educatie. Ook zijn door de gemeente Groningen extra middelen ter beschikking gesteld voor de begeleiding van leerlingen op scholen (schakelklassen, achterstandswijkmiddelen en inzet onderwijsbegeleiding). We zien dat er geïnvesteerd is. Onderzoek laat zien dat de kwalitatieve aspecten nog niet voldoende gerealiseerd zijn. Er zal bijvoorbeeld een keuze gemaakt moeten worden in het werken met Caleidoscoop of Pyramide. Op grond van de evaluaties van onze scholen en de onderwijsinspectie willen we deze activiteiten kwalitatief verbeteren.</p> <p><i>- Voortijdig Schoolverlaten</i> De resultaten die er in de afgelopen periode zijn behaald ten aanzien van Voortijdig Schoolverlaten zijn voor het voortgezet onderwijs nogal divers. Door onze eigen, administratieve inspanningen is het uitvalpercentage in het</p>	<p>- In de kadernota hebben we aangegeven welke ambities we hebben op het brede terrein van de jeugd. We hebben daarbij aangegeven waarmee we aan de slag willen. In het uitvoeringsprogramma komen vervolgens de projecten/maatregelen/activiteiten aan bod voor het realiseren van de ambities. Daarbij zullen we indicatoren opnemen waarmee we kunnen meten of onze ambities gehaald worden. In de kadernota hebben we dus nog geen keuze gemaakt voor specifieke projecten.</p> <p>- Investerings in de voor- en voegschoolse periode zijn belangrijk voor het voorkomen en wegwerken van onderwijsachterstanden. Daarin hebben de gemeente in de voorschoolse periode en de schoolbesturen in de voegschoolse periode een belangrijke taak. We juichen het inzetten op de verbetering van de kwaliteit in de voegschoolse periode dan ook toe. Als gemeente zullen we ook (blijven) werken aan de kwaliteitsverbetering van het voorschoolse aanbod (zie de nota Kansen voor Jonge Kinderen).</p> <p>- In de kadernota hebben we aangegeven dat wij er naar streven dat jongeren minimaal een startkwalificatie behalen en uitval willen voorkomen. In het uitvoeringsprogramma zullen we maatregelen en activiteiten opnemen om dit streven te realiseren. Het verbeteren van</p>

Bijlage - kadernota jeugdbeleid - verslag inspraak

<p>voortgezet onderwijs verlaagd. De uitval van leerlingen vanuit het voortgezet onderwijs naar het beroepsonderwijs kan in onze optiek nog verder verlaagd worden door een betere afstemmingsprocedure tussen de onderwijsorganisaties. Dit is een onderwerp waar O2G2 zich hard voor maakt.</p> <p><i>- Opvoed en opgroei problemen</i> In de afgelopen jaren zijn de CJG's opgericht. In uw notitie geeft u aan dat de beleidsafstemming van deze centra met andere partijen niet vanzelfsprekend is. Er is geen betrokkenheid. In de praktijk is nog veel onduidelijkheid over de rol en doelen van de CJG's. Iedereen denkt dat de CJG's zijn opgericht voor kinderen tot 12 jaar. Het blijkt dat dit tot 21 jaar is. Hoe komt het dat wij hiervan niet goed op de hoogte zijn? De koppeling naar en met het onderwijs is niet helder.</p> <p><i>- Gezondheid, Veiligheid en leefstijl</i> Als het gaat om bewegingsonderwijs dan ontbreekt in onze optiek een integraal beleid. Aan de ene kant worden leerlingen dicht bij de school gestimuleerd om te bewegen (Bslim). Tegelijkertijd ontbreekt het aan voldoende sportvoorzieningen dicht bij de scholen. Daarnaast is de gemeente voornemens om het schoolzwemmen af te schaffen waardoor het bewegingsonderwijs onder nog meer spanning komt te staan. Een integraal beleid van de gemeente zou op dit punt de verbinding moeten maken tussen bewegingsonderwijs en voorzieningen.</p>	<p>afstemmingsprocedures tussen het voortgezet- en beroepsonderwijs kan daar onderdeel van uitmaken.</p> <p>- De afstemming met en samenwerking tussen het CJG met het onderwijs vinden wij belangrijk. De ontwikkeling CJG, zowel de front-office als de back-office (invoering Zorg voor Jeugd) is diverse malen in het Breed Besturenoverleg (BBO) besproken. Zoals afgesproken in het BBO (juni 2009) verloopt het beleidsoverleg tussen het CJG en het onderwijs via de netwerkcoördinatoren Passend Onderwijs. In het BBO is onlangs afgesproken dat de gemeente komt met een advies over het overleg zorg –onderwijs. In 2011 zullen we de samenwerking op uitvoeringsniveaus tussen het CJG en onderwijs verder invullen. In het uitvoeringsprogramma IJB geven we aan hoe we dit zullen aanpakken.</p> <p>- Halverwege 2009 hebben wij in het Breed Besturenoverleg een uitgebreide inventarisatie van knelpunten m.b.t. de accommodaties bewegingsonderwijs besproken. Alle schoolbesturen zijn gevraagd om eventuele knelpunten naar voren te brengen. Uit deze inventarisatie blijkt dat twee openbare scholen in het Centrum een groot knelpunt ervaren (Borgmanschool en Werkmancollege). Daarvoor bouwen wij aan de Violenstraat twee gymnastiekzalen (één voor de Borgmanschool en St. Michaelschool en één voor het Werkmancollege). Hiermee zijn de knelpunten voor het Centrum opgelost. Verder kwam naar voren dat er twee tijdelijke knelpunten waren bij de Nassauschool en de scholen in Lewenborg die gebruik maakten van de sporthal die door brand was verwoest. Inmiddels zijn deze knelpunten opgelost. Tot slot bleek dat er twee relatief kleine knelpunten voor de Tamarisk en de Hart de Ruyterschool waren die met de huidige capaciteit opgelost kunnen worden. Voor de bezuinigingen op het zwemonderwijs</p>
--	--

Bijlage - kadernota jeugdbeleid - verslag inspraak

<p>- <i>Participatie en maatschappelijke binding</i> In uw evaluatie missen we een aantal initiatieven op het gebied van participatie en maatschappelijke binding. Door middel van de maatschappelijke stage wordt een belangrijke stap gezet om een verbinding te maken tussen jongeren en de maatschappij. Wij vragen ons af welke waarde er door de gemeente aan wordt gehecht. Voordat de maatschappelijke stage goed en wel is ingevoerd, wordt het aantal uur al weer tot de helft teruggebracht.</p> <p>- Oriëntatie op beroepen wordt o.a. gestimuleerd door het Ondernemerstrefpunt en de beroepencarrousel. De resultaten van deze initiatieven zijn wisselend. In de afgelopen tijd zijn de middelen, die daarvoor door de gemeente ter beschikking werden gesteld, sterk verminderd. Op dit moment is het de vraag of de beschikbare middelen worden afgeschaft.</p> <p><u>Speerpunten van toekomstige beleid</u> - <i>Versterken rol sociale omgeving en doorontwikkeling Vensterscholen</i> De afnemende betekenis van informele netwerken vraagt van onderwijs en zorginstaties een veranderend aanbod. In het primair onderwijs is hier in de afgelopen jaren invulling aan gegeven door de Vensterschool. De Vensterscholen in Groningen hebben zich op verschillende manieren ontwikkeld. Of het nu vensterschool of</p>	<p>zullen we begin 2011 een plan van aanpak opstellen waarin we ingaan op alle consequenties van de bezuinigingen, waaronder de gevolgen voor het gebruik van de accommodaties voor het bewegingsonderwijs.</p> <p>- In onze kadernota noemen we enkele punten van de uitgebreide evaluatie van het integraal jeugdbeleid voor 2006-2010. In deze evaluatie komen de maatschappelijke stages aan bod. Ze vormen een belangrijk onderdeel van het thema participatie en maatschappelijke binding. Wij erkennen dat ze specifiek mogen worden benoemd in de kadernota. Het hoofdstuk 'stand van zaken' in de definitieve kadernota is daarop aangepast. De beslissing van het rijk om het aantal uren voor maatschappelijke stages terug te brengen is een gegeven waar we lokaal rekening mee moeten houden.</p> <p>- Als gemeente hebben we drie jaar achter elkaar een incidentele subsidie aan het onderwijs verstrekt voor het opzetten van de beroepencarrousel. Normaal verstrekken we een subsidie voor een jaar. I.v.m. de verbreding van het project in het tweede jaar en uitbreiding van het project is het derde jaar hebben wij nogmaals subsidie verstrekt. Deze subsidie is met het afronden van de implementatie van de carrousel vervallen. Bij het Ondernemerstrefpunt hebben we een bijdrage toegevoegd aan een incidentele Europese subsidie voor het inrichten van dit trefpunt. Deze subsidie kan nog tot halverwege 2011 worden ingezet. Op dit moment zijn we met betrokkenen hard bezig te zoeken naar een structurele dekking van het Ondernemerstrefpunt.</p> <p>- De doorontwikkeling van de vensterscholen is een belangrijk onderdeel van de kadernota. Hierover zullen we in gesprek gaan met alle betrokkenen. Onze inzet is om te komen tot een gezamenlijk toekomstbeeld van de vensterscholen. In dit geheel kunnen we dit pleidooi en het onderzoek meenemen.</p>
--	--

Bijlage - kadernota jeugdbeleid - verslag inspraak

<p>brede school heet; wij pleiten dat opvang, onderwijs en zorg in het belang van het kind wordt vorm gegeven. Wij willen op al onze scholen opvang, onderwijs en zorg aanbieden in een geïntegreerde setting. De hiervoor beschikbare middelen moeten structureel beschikbaar komen.</p> <p>In het voortgezet onderwijs willen we onderzoeken waarbij kinderen een aanbod van 's morgens 8 tot 's avonds 7 wordt geboden. Huiswerkbegeleiding, warm eten, activiteiten, etc., vallen onder dit aanbod. Dit in samenwerking met externe partijen. Stel ook hier structureel geld voor beschikbaar.</p> <p><i>- Vroegsignalering achterstanden ouders en kinderen</i> Het zo vroeg mogelijk signaleren van onderwijsachterstanden vindt O2G2 een belangrijk speerpunt. Op deze wijze kunnen achterstanden sneller worden teruggedrongen en aangepakt worden als de achterstand nog relatief klein is. De gemeente zou met name een bijdrage moeten leveren in het actief beschikbaar stellen van instrumenten om deze punten vroegtijdig in kaart te brengen.</p> <p><i>- Verantwoordelijkheid bij Gemeente Groningen</i> Gemeente, scholen en andere instanties hebben ieder vanuit hun rol een verantwoordelijkheid voor onderdelen van het integraal jeugdbeleid. Daar waar samen gewerkt wordt op het terrein van een van de partijen, heeft die partij ook de leidende en regisserende rol. Voor het onderwijs zijn dat de schoolbesturen.</p> <p><i>- Stijging Cito-scores</i> De afgelopen 15 jaar is er onder de lat gepresteerd t.a.v. de Cito-scores. Er wordt gescoord onder het landelijk gemiddelde. Het is steeds slechter gegaan met de resultaten van de Cito-toetsen en het lijkt alsof dit geaccepteerd wordt. O2G2 wil hier aan werken en verzoekt de gemeente om extra middelen. De aandacht voor de resultaten van het onderwijs zal in de komende jaren versterkt worden door invoering van referentieniveaus voor Taal en Rekenen. Sturing op opbrengsten en doorlopende leerlijnen zal in de komende periode versterkt worden, o.a. door invoering van een digitaal leerlingdossier. De</p>	<p>Bij het tijdig signaleren van taal- en ontwikkelingsachterstanden spelen de voorschoolse instellingen, de jeugdgezondheidszorg en de scholen een belangrijke rol. Ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid. Bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma zullen we dit verder uitwerken. Deze suggestie kan hierbij meegenomen worden.</p> <p>- Wij delen dat alle partijen die bij het jeugdbeleid betrokken zijn ieder hun eigen rol en verantwoordelijkheid hebben. In sommige gevallen zijn meer partijen bij een onderdeel betrokken en is de eindverantwoordelijkheid niet (wettelijk) vastgelegd. In dat geval zal in goed overleg overeengekomen moeten worden wie de eindverantwoordelijkheid op zich neemt.</p> <p>- We zijn blij met deze reactie die de ambitie ondersteunt om de Cito-scores te doen stijgen.</p>
---	--

Bijlage - kadernota jeugdbeleid - verslag inspraak

<p>verwachting is dat door deze inspanningen de opbrengsten zullen stijgen.</p> <p>- <i>Voortijdig schooluitval</i> O2G2 ziet niet hoe het gaat met kinderen in het vervolgonderwijs. Wij verzoeken de gemeente om onderzoek te doen naar het volgen van kinderen. Volgt het kind daadwerkelijk het geadviseerde onderwijs? Maakt het kind het onderwijs ook af? Dit zijn belangrijke vragen die wij graag beantwoord zien.</p> <p><u>Financiën</u></p> <p>- Wij zien een totale investering van het budget van 50% in ambtenaren en 50% in tijdelijke projecten. O2G2 pleit voor een investering van het totale budget van 80% in structurele projecten.</p> <p>- Uit de notitie lezen wij niet op welke gebieden de gemeente Groningen in de komende jaren wel en niet wil gaan bezuinigen. Eventuele bezuinigingen moeten zo vroeg mogelijk plaatsvinden in overleg met de partners.</p>	<p>- Afspraak is dat de scholen voor voortgezet onderwijs na twee jaar terug rapporteren naar de scholen voor basisonderwijs over de leerlingen die van hen afkomstig zijn. Hiermee wordt één vraag al beantwoord. Mogelijk kan (binnen het openbaar onderwijs) op een later moment nogmaals terug gekoppeld worden.</p> <p>- Het beeld dat 50% van het budget in ambtenaren gaat zitten en 50% in tijdelijke projecten is onjuist. Uit het zesde hoofdstuk van de kadernota blijkt dat pakweg de helft van de lasten niet beïnvloedbaar is. Dit zijn de kosten voor salarissen van personeel, kapitaallasten, toevoegingen aan reserves en voorzieningen, kosten voor onderwijshuisvesting en de kosten voor de huisvesting van vensterscholen. Verder omvatten de posten die bij de verschillende beleidsvelden genoemd worden veel structurele activiteiten.</p> <p>- Via de openbare raadsstukken over de begroting was informatie te verkrijgen over voorgenomen bezuinigingen. In het concept van de kadernota waren ze nog niet verwerkt, omdat de raad daarover nog niet had beslist. Inmiddels heeft de raad in november de begroting voor 2011 vastgesteld. De bezuinigingen voor dat jaar zijn meegenomen in de definitieve kadernota. Voor 2011 treffen de bezuinigingen het peuterspeelzaalwerk.</p>
---	---

Bijlage - kadernota jeugdbeleid - verslag inspraak

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

Bestuursdienst
Dienst Onderwijs Cultuur Sport Welzijn

Afdeling
Onderwerp

Beleid en Programmering
Advies Kunstraad amateurkunst

Bezoekadres
Europaweg 8

Postadres
Postbus 268
9700 AG Groningen

E-mailadres
info@ocsw.groningen.nl

Website
www.groningen.nl

De leden van de raad van de gemeente
Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon

(050) 367 63 13 Bijlage(n) 1

OS 10.2487126

Ons kenmerk

J.E.D. van der

Behandeld
door

Broek

14 JAN 2011 Uw brief van

Geachte heer, mevrouw,

Onlangs heeft de Kunstraad Groningen het advies *Nieuwe kansen voor de amateurkunst* aan u verzonden. In deze brief willen wij hierop inhoudelijk reageren.

De Kunstraad

In 2006 werd op initiatief van de gemeente en de provincie Groningen de Kunstraad opgericht. Doel van de Kunstraad is het leveren van een bijdrage aan het versterken en vernieuwen van het kunst en culturaanbod en de culturele infrastructuur in de stad en de provincie Groningen. De Kunstraad doet dit onder andere door het uitbrengen van gevraagde en ongevraagde adviezen over ons cultuurbeleid.

Amateurkunst

Amateurkunst is de afgelopen jaren prominent opgenomen in zowel de cultuurnota van het rijk als van de gemeente Groningen. De amateursector heeft de afgelopen jaren veel veranderingen ondergaan. Zo zijn er nieuwe disciplines ontstaan en binden leden van verenigingen zich minder aan langlopende activiteiten. Herziening van het amateurkunstbeleid is dan ook noodzakelijk.

In de Cultuurnota 2009-2012 is besloten om het amateurkunstbeleid expliciet op te nemen in de opdrachtformulering aan de Kunstraad. Het aan u gezonden advies geeft inzicht in de huidige stand van zaken binnen de verschillende disciplines van amateurkunst in de stad. De Kunstraad signaleert in Groningen een levendige amateurkunstsector met een breed aanbod. Ze zijn positief over de manier waarop de verenigingen inspelen op de veranderingen

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

Volgvel
Onderwerp

1 van 3
Advies Kunstraad amateurkunst

binnen de sector en de wijze waarop ze nog voldoende leden weten te trekken. De instellingen die zich met name met amateurkunst bezig houden - de Stedelijke Muziekschool en het Kunstencentrum - bieden meer kortlopende cursussen aan en zoeken op vernieuwende manieren contact met het onderwijs. De Kunstraad ziet echter ook een aantal knelpunten en geeft de volgende verbeterpunten.

Samenwerking kunstencentrum/ muziekschool.

De Kunstraad ziet het ontbreken van één gezicht voor de amateurkunst in onze stad als een groot gemis. Zij juicht dan ook de plannen voor een intensieve samenwerking of zelfs samenvoeging van de Stedelijke Muziekschool en de Kunstencentrum groep toe. Wij voelen ons hierdoor gesterkt en gaan verder in de ingeslagen richting. Ook onderschrijven wij de opvatting van de Kunstraad dat deze samenwerking moet leiden tot meer samenhang in en zichtbaarheid van de amateurkunst, óók in de wijken. Wij betrekken de adviezen van de Kunstraad op dit gebied in de besprekingen die momenteel gaande zijn tussen Muziekschool en Kunstencentrum.

Amateurkunstsubsidies van de gemeente Groningen.

De huidige structurele subsidiesystematiek is gericht op instandhouding van de amateurverenigingen. Circa honderd verenigingen, voornamelijk koren en fanfares, maken hier gebruik van. Verder verstrekken wij een subsidie voor de huur van de OPSB en geven wij investeringssubsidies voor de aanschaf van instrumenten en uniformen. De Kunstraad verdeelt aanvullend een incidenteel budget om kwaliteit en bijzondere projecten op het gebied van de amateurkunst te stimuleren.

De structurele subsidies worden al jarenlang aan de bestaande verenigingen verstrekt en bieden weinig ruimte voor instroom van nieuwe groepen of disciplines. De subsidies zijn voornamelijk instandhoudingssubsidies en stimuleren de inhoudelijke ontwikkeling van de amateurkunstsector in de stad onvoldoende. De Kunstraad pleit ervoor om de huidige structurele subsidieverstrekking los te laten en in te zetten op een aantal beleidsinhoudelijke doelen. Zij doet hiervoor de volgende aanbevelingen.

- Inzetten op het in stand houden van een toplaag van gezelschappen met artistiek-inhoudelijke kwaliteit, die enerzijds van belang zijn voor de talentontwikkeling en anderzijds de basis zijn van het culturele aanbod in de stad.
- Inzetten op scholing en talentontwikkeling voor individuen en groepen.
- De bestaande gesubsidieerde verenigingen meer inhoudelijk toetsen en onderzoeken of de subsidie financieel noodzakelijk is voor het

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

Volgvel
Onderwerp

2 van 3
Advies Kunstraad amateurkunst

voortbestaan. Deze toets kan worden uitgevoerd door de Kunstraad. Voor groepen die niet meer voor subsidiëring in aanmerking komen kan een overgangsregeling gaan gelden.

Afstemmen gemeentelijk beleid

Wij stimuleren de amateurkunst niet alleen via de directe subsidies aan de verenigingen maar ook indirect via subsidies aan instellingen zoals de muziekschool en de SKSG en via projecten als De wijk als Werkplaats. De Kunstraad adviseert ons om een actievere rol te spelen in de aansturing van de gesubsidieerde instellingen met als doel het verbeteren van de onderlinge samenhang in het amateurveld en van de doorstroming van talent.

Consequenties voor ons beleid

Wij waarderen de kwaliteit van het onderzoek van de Kunstraad en onderschrijven de in het onderzoek gedane aanbevelingen. Wij willen deze meenemen in de nieuwe cultuurnota periode en zien het verbeteren van de onderlinge samenhang en het inzetten op vernieuwing van de amateurkunstsector als een belangrijk uitgangspunt voor de nieuwe cultuurnota. De ondersteuning van de amateurkunstsector gaan wij naar aanleiding van het advies van de Kunstraad hervormen. De komende jaren willen we ons richten op de implementatie van de aanbevelingen en de consequenties hiervan voor het amateurveld. We gaan hierover in gesprek met de Kunstraad en met de betrokken instellingen en verenigingen. Daarbij zal het college ook aandacht vragen voor mogelijke allochtone initiatieven. Een eventueel gewijzigde subsidiesystematiek voor de amateurkunst maken wij onderdeel van onze nieuwe cultuurnota. De hervormingen van de amateurkunstsubsidies kunnen onderdeel uitmaken van het bezuinigingsvraagstuk.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders
van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Collegebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

BIJLAGE

Nieuwe kansen voor de amateurkunst

Advies aan de gemeente Groningen

Kunstraad Groningen
september 2010

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

INLEIDING

Er wordt in Groningen veel aan amateurkunst gedaan. Voor een deel is dat zichtbaar via openbare presentaties en door het werk van de Stedelijke Muziekschool en het Kunstencentrum. De gemeente en de Kunstraad zien het aan ingediende subsidieverzoeken. Maar veel van wat de inwoners van Groningen aan muziek maken, toneel spelen, dansen, schilderen, schrijven en aan kunst op de computer maken wordt slechts in kleine kring zichtbaar. En dat is jammer. Het voorstel van het college van B&W om te komen tot een nieuwe instelling voor amateurkunst en kunsteducatie door een samengaan van de Muziekschool en het Kunstencentrum verdient dan ook ondersteuning. Een nieuw Centrum voor de Kunsten moet een actief beleid op dit gebied. Subsidies moeten vooral worden ingezet voor talentontwikkeling en bijzondere producties.

Dit advies is ruim een jaar geleden aangekondigd in de sliptestream van de discussies over de nieuwe cultuurnota van de gemeente Groningen. In dit stuk wordt geïnventariseerd hoe het er voor staat met de beoefening van kunst door liefhebbers in Groningen en wordt ingegaan op de beleidsinstrumenten van de gemeente en op de rol van de Stedelijke Muziekschool en het Kunstencentrum. De totstandkoming van dit stuk is begeleid door een klankbordgroep en vooral gebaseerd op desk research.

In een conceptversie van dit advies was de belangrijkste aanbeveling om te komen tot één integraal Centrum voor de Kunsten. Inmiddels heeft het college al kenbaar gemaakt dat naar een dergelijke ontwikkeling onderzoek moet worden gedaan.

Groningen is vrijwel de enige grote stad waar nog aparte instellingen voor de verschillende (amateur)kunstdisciplines zijn. Hoewel er op enkele gebieden tussen Muziekschool en Kunstencentrum is en wordt samengewerkt, kan niet van een samenhangend en actief gezamenlijk beleid worden gesproken. Het ontbreekt daardoor aan een gezicht voor de amateurkunst in Groningen. Bij het uitwerken van de plannen voor het samengaan moet een integrale visie centraal staan; een pure optelsom van het bestaande zal geen nieuwe impuls aan de amateursector geven. De nieuwe instelling moet vanzelfsprekend alle kunstdisciplines in zijn pakket hebben, maar ook

- een samenhangend pakket op het gebied van de kunsteducatie aan het onderwijs kunnen bieden;
- een bindende rol kunnen spelen op het gebied van de georganiseerde en ongeorganiseerde amateurkunst;
- open staan voor nieuwe ontwikkelingen, zowel binnen de kunsten (zoals e-culture) maar ook voor nieuwe cultuuruitingen van jonge generaties en andere culturen;
- een fysiek podium bieden, waar de amateurkunst letterlijk zichtbaarder kan zijn voor de Groningers;
- een band leggen met de Groninger studenten en dus ook nauw samenwerken met de USVA;
- een actieve rol spelen ten aanzien van de kunstbeoefening in de verschillende Groningse wijken;
- inventief zijn ten aanzien van het vinden van middelen om het Centrum goed en breed te laten functioneren.

Uit ons advies en het daarin gebruikte cijfermateriaal blijkt dat er veel meer Groningers geïnteresseerd zijn in het als liefhebber beoefenen van de amateurkunst dan er nu via de bestaande instellingen en verenigingen zichtbaar zijn.

De bestaande beleidsinstrumenten van de gemeente Groningen hebben een te beperkt en te bureaucratisch karakter om wezenlijk stimulerend te zijn. Een honderdtal verenigingen is zeker geholpen is met de jaarlijkse basissubsidie van gemiddeld minder dan € 1.000,-. Het gaat hier echter niet om een inhoudelijk beleidsinstrument. De controle op de uitgaven is, gelet op het lage bedrag, marginaal.

De Kunstraad verstrekt projectsubsidies verstrekt voor projecten en presentaties van amateurkunstenaars als de voorstellen voldoen aan artistieke criteria. Dat is een uitstekend middel om de meer interessante ontwikkelingen te stimuleren. De Kunstraad wil in overleg met de gemeente grotere bekendheid aan deze subsidiemogelijkheid geven.

Collegedebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

Samenvattend:

- De Kunstraad adviseert om te komen tot een integraal Centrum voor de Kunsten waarbij een brede inhoudelijke ambitie leidend moet zijn, opdat het meer wordt dan een optelsom van twee bestaande instellingen.
- De Kunstraad adviseert om de bestaande basissubsidies aan amateurverenigingen af te bouwen en op termijn te stoppen en de middelen toe te voegen aan de projectbudgetten die bedoeld zijn voor talentontwikkeling en bijzondere producties.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

Inhoudsopgave AANPASSEN

1.	INLEIDING	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.	AMATEURKUNST IN NEDERLAND.....	5
2.1.	Definitie en afbakening	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.2.	Amateurkunstenaars nader bekeken	5
2.3.	Amateurkunst vanuit overheidsperspectief.....	6
2.4.	Landelijke trends, ontwikkelingen en knelpunten	6
3.	De amateurkunstsector nader bekeken	8
3.1.	Muziek.....	8
3.2.	De amateurtheater- en de amateurdanssector.....	9
3.3.	Beeldende kunst en audiovisueel/multimedia	11
3.4.	Schrijven	12
3.5.	Wat opvalt	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
4.	Beleidsinstrumenten van gemeente Groningen	14
4.1.	Beleid ten aanzien van verenigingen en gezelschappen.....	14
4.2.	Repetitieruimtes en podia	14
4.3.	Community art	15
4.4.	Lessen en cursussen	15
4.5.	Uitwisseling, bemiddeling, netwerk, advies	16
4.6.	Wat opvalt	16
5.	Beleid van de provincie Groningen	18
5.1.	Subsidie-instrumenten.....	18
5.2.	Wat opvalt.....	18
6.	Conclusies en aanbevelingen.....	19
	Bronnen	21
	Noten.....	22

Collegedebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

1. AMATEURKUNST IN NEDERLAND

2.1. Definitie en afbakening

Met het begrip amateurkunst wordt het werk van een groep mensen aangeduid die in de vrije tijd en uit liefhebberij één of meer kunstdisciplines beoefent. VOETNOTEN AANPASSEN Binnen de amateurkunst worden meestal zes kunstdisciplines onderscheiden: muziek, theater, dans, beeldende kunst, multimedia/audiovisueel en schrijven. Overigens zijn de kunstdisciplines een verzamelnaam voor uiteenlopende activiteiten. Tot de beeldende kunst behoren bijvoorbeeld activiteiten als tekenen, schilderen, grafisch werk, beeldhouwen, boetseren, pottenbakken, sieraden maken werken met textiel, kleding/wandkleden maken, weven en werken met natuurlijke materialen. Tot de muziek rekenen we zang en instrumentaal en verschillende samenspeelvormen en ook nieuwe vormen van muziek maken horen erbij, zoals dj, rappen etc.

Amateurkunst is een vorm van kunstbeoefening die raakt aan allerlei andere situaties waarin mensen actief met kunst bezig zijn. We willen hierbij kort stilstaan.

> Amateurkunstenaars en beroepskunstenaars

De definitie van amateurkunst bakent de groep amateurkunstenaars af van de groep mensen die beroepsmatig de kunsten beoefent. In de meeste gevallen is het duidelijk tot welke groep een kunstenaar behoort maar er is wel sprake van een grijs gebied. Er is een flinke groep kunstbeoefenaars die wel de ambitie heeft om van de kunsten hun beroep te maken -- en daar dus ook voldoende inkomen mee te verwerven om ervan te leven -- maar die dat in de praktijk (nog) niet lukt. De kunstbeoefening heeft dan de functie van "bijbaan". We zien dit fenomeen zowel bij mensen met een kunstvakopleiding als bij autodidacten.

> Amateurkunst en cultuureducatie

Tot het brede begrip cultuureducatie behoren kunsteducatie, erfgoededucatie en media-educatie. Het begrip kunsteducatie wordt op twee manieren gebruikt. Van oudsher duidt het op het lesaanbod in verschillende kunstvormen, bijvoorbeeld het muziekonderwijs via een muziekschool. Tegenwoordig wordt deze vorm van kunstbeoefening meestal tot de amateurkunst gerekend. Het begrip kunsteducatie wordt nu meer gebruikt om onderwijs met en onderwijs over kunst aan te duiden.

> Amateurkunst en community art

Community art is in Nederland een tamelijk nieuw begrip. Er wordt mee bedoeld dat een kunstwerk tot stand komt in samenwerking, interactie of dialoog met of binnen een gemeenschap (zoals een buurt, wijk of dorp). Het artistieke proces en product zijn vaak bedoeld als katalysator voor sociale veranderingen binnen de gemeenschap. Kunstenaars of docenten spelen meestal een belangrijke rol.

Het etiket community art wordt op heel verschillende projecten geplakt, waarbij de rol van de gemeenschapsleden erg uiteen loopt. In sommige situaties is hun inbreng als een vorm van amateurkunst te betitelen, bijvoorbeeld wanneer de mensen uit de gemeenschap een artistieke rol hebben in het maken van het kunstwerk. Soms hebben ze een rol in een theaterstuk, zingen een lied of ontwerpen en maken een decor.

Wanneer de rol van de gemeenschapsleden beperkt is tot bijvoorbeeld het inbrengen van verhalen en foto's of wanneer ze alleen geïnterviewd worden of een nauw omschreven opdracht hebben, dan is er geen sprake van amateurkunst. En uiteraard geldt ook op dit terrein dat er een grijs gebied is.

> Amateurkunst en andere beleidsterreinen

Er zijn verschillende beleidsterreinen die raakvlakken hebben met de amateurkunst. Binnen het zorg- en welzijnsbeleid worden voor uiteenlopende groepen mensen vormen van dagbesteding aangeboden. Soms zijn dat vormen van actieve kunstbeoefening. En bij beleid gericht op beweging worden regelmatig vormen van dans inzet. Mensen die daaraan meedoen rekenen we in dit advies tot de amateurkunstenaars en worden vermoedelijk bij tellingen van het Sociaal Cultureel Planbureau ook meegeteld.

2.2. Amateurkunstenaars nader bekeken

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat ongeveer de helft van de Nederlanders van zes jaar en ouder regelmatig of incidenteel aan amateurkunst doet. Sinds de jaren negentig is dat percentage aanvankelijk gegroeid en sinds het begin van deze eeuw gestagneerd¹. Het aantal kunstbeoefenaars verschilt overigens sterk per discipline. Zo zijn theater en schrijven

Collegedebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

kleine disciplines, terwijl muziek en beeldende kunst juist heel veel actieve beoefenaars kennen. Veel amateurkunstenaars zijn bovendien in meerdere disciplines actief. In de groep kunstbeoefenaars zijn jongeren, vrouwen en hoogopgeleiden oververtegenwoordigd. Ook zijn autochtonen actiever op dit vlak dan allochtonen. Deze situatie is overigens tamelijk stabiel, hoewel er wel een aantal kleine verschuivingen is te zien. Zo blijkt dat men in de latere fase van het leven (tussen de 50 en de 80 jaar) steeds meer participeert en de hoogopgeleide volwassenen lijken iets van hun voorsprong te hebben ingeleverd. Overigens zijn er forse verschillen te zien per discipline. Zo zijn op het gebied van audiovisueel/multimedia iets meer mannen dan vrouwen actief (zie Sociaal Cultureel Planbureau 2009, Kunstfactor 2010). NOOT MAKEN?

2.3. Amateurkunst vanuit overheidsperspectief

Het aantal mensen dat aan actieve kunstbeoefening doet is indrukwekkend, maar dat is op zich geen reden voor overheidsbemoeienis. De betekenis voor maatschappij en overheid hangt samen met de waarden die aan amateurkunst verbonden kunnen worden:

- de intrinsieke waarde: amateurkunst biedt de mogelijkheid tot zelfexpressie en zelfontwikkeling, zowel artistiek als cognitief, sociaal en emotioneel;
- activering/participatie: amateurkunst heeft ook een waarde om mensen te activeren, om ze een zinvolle tijdsbesteding te bieden;
- ontmoeting en verbinding: bij grote delen van de amateurkunstsector speelt de sociale factor een belangrijke rol;
- het aanbod: amateurkunst zorgt voor een groot deel van het kunstaanbod en veel van het concert- en theaterbezoek heeft betrekking op amateuruitvoeringen;
- de economische factor: amateurkunst heeft ook een economische component. De vele beoefenaars zorgen voor werkgelegenheid van professionele kunstenaars en ze besteden veel geld aan apparatuur, materialen en dergelijke.

Vanwege de waarde van amateurkunst is er op alle overheidsniveaus sprake van een amateurkunstbeleid. De afgelopen jaren is er bovendien sprake van een hernieuwde interesse in dit terrein, ingezet vanuit het rijk. De actieve kunstbeoefening speelt in een Tienpuntenplan Cultuurparticipatie inmiddels een belangrijke rol. De aandacht voor amateurkunst is overgenomen door provincies en gemeenten.

Op het gebied van amateurkunst zijn de verantwoordelijkheden van de verschillende overheidslagen niet wettelijk vastgelegd. Wel is er sprake van een taakverdeling, die gebaseerd is op -- inmiddels enigszins verwaterde -- afspraken tussen de overheden.

- De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de eerstelijns zorg, dat wil zeggen dat de gemeente ervoor zorgt dat de amateurkunst op gemeentelijk en eventueel bovenlokaal niveau goed kan functioneren. Aandachtspunten zijn educatie (cursussen en lessen), begeleiding van verenigingen, faciliteiten zoals podia en repetitieruimtes, uitwisseling (ook met bijvoorbeeld het onderwijs, met beroepskunstenaars) en informatieverstrekking.
- De provincie is verantwoordelijk voor de steunfunctie inclusief koepelorganisaties (tweedelijns zorg), voor distributie, bemiddeling en innovatie.
- Het rijk zorgt voor algemene ondersteuning (derdelijns zorg), steun aan excellente instellingen en landelijke experimenten.

De wijze waarop gemeenten en provincies hun taken invullen verschilt sterk. Daardoor kunnen er in deze piramide gaten vallen.

2.4. Landelijke trends, ontwikkelingen en knelpunten

De afgelopen jaren zijn er onder meer door Kunstfactor -- de landelijke organisatie voor promotie en ontwikkeling van amateurkunst -- verschillende analyses gemaakt van trends en ontwikkelingen. Een korte samenvatting van opvallende zaken.

> Kunstfactor geeft aan dat het klassieke verenigingsleven vergrijsd. De oorzaak hiervan wordt gezocht in de afnemende hoeveelheid vrije tijd bij mensen jonger dan 55 jaar door toegenomen arbeidsparticipatie. Ook de toenemende voorkeur voor andere, lossere organisatievormen gericht op meer beleving en impulsen speelt volgens Kunstfactor een rol. Wij hebben overigens onze vraagtekens bij deze constatering. De landelijke cijfers van het Sociaal en Cultureel Planbureau laten zien dat het percentage amateurkunstenaars dat lid is van een vereniging al jarenlang stabiel is. Dat beeld zien we ook in Groningen.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

> De afgelopen jaren zijn er allerlei nieuwe kunstvormen ontstaan. De computer biedt nieuwe mogelijkheden zoals beeldbewerking, vormgeven en componeren. Uit cijfers van het SCP blijkt dat het aantal deelnemers aan deze kunstvormen de afgelopen jaren fors is toegenomen. Door de toegenomen diversiteit en de invloed van de jongerencultuur ontstaan in Nederland bovendien nieuwe culturele uitingen en mengvormen met de gangbare autochtone kunstgenres. Deze nieuwe kunstvormen zijn meestal op een netwerk-achtige manier georganiseerd en zijn weinig zichtbaar. Uit onderzoek blijkt ook dat de cultuurdeelname van niet-westerse bevolkingsgroepen in Nederland tamelijk intensief is, maar dat zij ondervertegenwoordigd zijn in centra voor de kunsten, gesubsidieerde verenigingen en steunfunctie-instellingen.

> Bij nieuwere kunstvormen als bijvoorbeeld urban, grafische vormgeving en gamedesign is de grens tussen amateurkunstbeoefening en professionele kunstenaars vaak moeilijker te trekken dan bij traditionele vormen.

> De afgelopen jaren zien we een sterke toename van het aantal community art-projecten en deze tendens zet nog door. De rol van de gemeenschap in deze projecten maakt dat overheden vanwege aspecten als leefbaarheid en sociale cohesie deze activiteiten vaak stimuleren. In Groningen is de aandacht voor dit type activiteiten lange tijd beperkt gebleven. Sinds de nota *Cultuurstad Groningen, gewoon bijzonder!* wordt hier meer aandacht aan besteed en zien we meer initiatieven op dit gebied.

> Sinds de jaren negentig is door het rijk sterk ingezet op cultuurparticipatie binnen het onderwijs, onder andere door de introductie van cultuurvouchers in het voortgezet onderwijs en extra middelen voor het primair onderwijs. De afgelopen jaren ligt de nadruk meer op actieve cultuurparticipatie, onder andere door gerichte subsidieregelingen om het muziekonderwijs op school te stimuleren en door de mogelijkheid om zogenoemde combinatiefuncties in te zetten. Ook in Groningen ontstaat langzamerhand meer aandacht voor dit onderdeel van cultuureducatie.

> Amateurkunstorganisaties hebben in toenemende mate te maken met aangescherpte regels, bijvoorbeeld rondom geluidsoverlast, evenementenvergunningen, belastingen, arbo-wetgeving e.d. Dit legt een extra druk op bestuurders.

> Op allerlei niveaus zijn overheden en instellingen op het gebied van amateurkunst zoekende naar een goede dienstverlening, onderlinge afstemming en verdeling van taken. Veel lokale centra voor de kunsten en particuliere scholen hebben de relatie met de amateurkunstgezelschappen nog nauwelijks ontwikkeld. Ook de relatie met het onderwijs en de ontwikkeling van nieuw cursus- en lesaanbod voor individuele beoefenaars laat te wensen over. Dit is ook in Groningen het geval.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

2. DE AMATEURKUNST IN GRONINGEN NADER BEKEKEN

In Groningen houden veel mensen zich bezig met actieve kunstbeoefening. Feitelijke onderzoeken naar de omvang van de deelname in de gemeente Groningen zijn er helaas niet, maar als we landelijke cijfers vertalen naar een stad met de omvang van Groningen, dan komen we uit op 80.000 à 85.000 actieve kunstbeoefenaars van zes jaar en ouder. Natuurlijk is het de vraag of landelijke cijfers zonder meer naar de lokale situatie geëxtrapoleerd kunnen worden. Mogelijk wijkt het percentage actieve Groningers iets af. Maar zelfs dan gaat het nog om een indrukwekkend groot aantal². NOOT AANPASSEN? In dit hoofdstuk willen we een beeld schetsen van de mensen die bezig zijn met actieve kunstbeoefening en de instellingen op dat terrein.

2.1. Muziek

De sector muziekbeoefening is groot. Uit landelijk onderzoek blijkt dat 21% van de Nederlanders aan muziek doet waarvan 34% in verenigingsverband en 39% volgt lessen. Omgerekend naar een stad van de omvang van Groningen gaat het om 36.500 amateurmusici, waarvan 12.000 lid zijn van een vereniging en 14.500 lessen volgen.

Muziekbeoefenaars

> *In gezelschapsverband.* Op het gebied van muziek zijn er veel verschillende samenspeelvormen. De HaFaBra, orkesten en koren zijn redelijk goed georganiseerd. Uit een *quick scan* van overzichten van subsidietoekenningen en zoekacties via algemene zoekmachines en de digitale stadsgids blijkt dat er ongeveer 110 gezelschappen op dit terrein actief zijn. De meeste maken gebruik van gemeentelijke subsidies, ongeveer een kwart (meestal koren en orkesten) doet dat niet. Enkele gezelschappen richten zich op talent uit een grote regio, zoals het Provinciaal Jeugd Orkest Groningen, de Provinciale Brassband en het Haydn Jeugd Strijk Orkest. Deze worden via verschillende lijnen gesubsidieerd. Een enkel gezelschap richt zich op een specifieke doelgroep, zoals kinderen, studenten of allochtonen. Overigens zijn gezelschappen voor deze laatste doelgroep zeldzaam en moeilijk te vinden; ze maken geen gebruik van de gemeentelijke subsidies voor amateurkunst. De omvang van het aantal informele gezelschappen, zoals popbands, de crews van de urban scene³ (bv. rap), wereldmuziekbands en kleine klassieke ensembles is onbekend. Dat komt onder meer doordat ze helemaal niet of via verschillende publiciteitskanalen naar buiten treden, ze niet overal subsidies kunnen aanvragen (omdat een formele rechtspersoon ontbreekt) en omdat registratie van koepelorganisaties ontbreekt of zich specifiek richt op een bepaald genre.

> *Cursussen/lessen.* Op muziekgebied zijn er verschillende lesaanbieders. De Stedelijke Muziekschool -- onderdeel van de gemeentelijke organisatie -- is de grootste. Jaarlijks nemen zo'n 950 mensen deel aan de educatieve activiteiten op de hoofdlocatie. Het aanbod bestaat uit vocale en instrumentale lessen, kortlopende activiteiten, kindercursussen, ensembles/orkesten/koren (ca. 30 groepen). De USVA, behorend bij de Rijksuniversiteit Groningen, bereikt met het cursusaanbod jaarlijks zo'n 350 studenten. Uit een inventarisatie van de Stedelijke Muziekschool (2005) blijkt dat er in Groningen bovendien ongeveer 65 particuliere docenten zijn die aan ongeveer 840 stadgers muziekles geven. Er zijn ook diverse muziekcorpsen die hun eigen leden opleiden.

De Muziekschool geeft na schooltijd muziekles op de Vensterschoollocaties. Het aantal deelnemende kinderen is de afgelopen jaren afgenomen (in 2007/2008 waren dat er ca. 250, in schooljaar 2008/2009 ca. 100). Voor kinderen van de basisschool wordt ook door de Stichting Kinderopvang Stad Groningen (SKSG) een programma aangeboden met allerlei kortdurende naschoolse activiteiten waaronder muzieklessen.

Uit deze beschrijving van het cursusaanbod blijkt dat het aantal cursisten van deze instellingen veel kleiner is dan op basis van de gegevens van het SCP mag worden verwacht. Vermoedelijk is er een groot informeel aanbod van cursussen, workshops en lessen.

> *Lessen in het onderwijs.* De Stedelijke Muziekschool organiseert overigens ook veel activiteiten binnen het onderwijs (onder schooltijd). Dit aanbod is voor een klein deel receptief en grotendeels actief. De Stedelijke Muziekschool bereikt hiermee een toenemend

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

aantal kinderen: in schooljaar 2007/2008 ruim 5.000 en in schooljaar 2008/2009 bijna 10.000.

> *Individuele muziekbeoefenaars.* Een flink deel van de muziekbeoefenaars is geen lid is van een vereniging en volgt ook geen lessen. De omvang daarvan is moeilijk in te schatten en zal afhangen van het muziekinstrument en het genre. Uit onderzoek weten we dat in de popsector zelfs 45% van de beoefenaars alleen in huiselijke kring actief is.

Faciliteiten

> *Oefenruimtes.* Er zijn in Groningen verschillende repetitieruimtes. De HaFaBra kan terecht in de twee repetitieruimtes van het Gerard Samponhuis aan de Concourslaan. Enkele grote gezelschappen hebben een eigen oefenruimte. Koren en muziekensembles repeteren vaak in kerken, buurthuizen en scholen. Bands, koren en klassieke ensembles maken ook gebruik van de Muziek Organisatie Noord (Bieslookstraat). Oefencentrum Het Viadukt richt zich met name op popmuziek. Daarnaast is er nog een aantal kleinere muziekstudio's en heeft de Stedelijke Muziekschool ook een aantal ruimtes. De urban scene gebruikt Bumrush the Building soms als oefenruimte, een soort bedrijfsverzamelgebouw. En ongetwijfeld oefenen veel muzikanten gewoon thuis.

> *Podia.* De amateurmusici maken gebruik van allerlei concertlocaties. Gezelschappen als koren, muziekensembles en sommige brassbands treden vaak op in de verschillende stadskerken, soms ook in buurtcentra en verzorgingshuizen. In de HaFaBra-sector zijn optredens op straat ook gebruikelijk.

Enkele koren en orkesten willen in een grote en professioneel geoutilleerde zaal optreden en maken gebruik van De Oosterpoort. De zaal van de Stedelijke Muziekschool wordt vooral gebruikt voor voorspeelavonden en het verenigingsleven maakt er weinig gebruik van. Muzikanten uit de popsector treden onder andere op in het kroegcircuit, op het podium van oefenruimte Viadukt en bij de poppodia Simplon en bij Vera. Ook de urban scene is min of meer regelmatig op deze podia te zien.

> *Festivals en concoursen.* Er zijn er in Groningen verschillende festivals en concoursen op muziekgebied die ook een belangrijk podium vormen, zoals de Taptoe Groningen, het Gideon Festival, New Attraction en het Prinses Christina Concours.

Advies, netwerk, uitwisseling

> *In de gemeente.* In de gemeente Groningen is geen onafhankelijke en overkoepelende coördinatie- of ondersteuningsfunctie voor alle muziekstijlen. De Stedelijke Muziekschool vervult ook geen verbindende rol in het verenigingsleven. Overigens is op het gebied van de urban wel een instelling die de verschillende partijen bij elkaar brengt: de stichting New Attraction/Urban House organiseert naast het festival New Attraction ook workshops, battles, optredens en andere activiteiten. Op het gebied van de HaFaBra is de Federatie Groninger Muziek Corpsen (FGMC) actief.

> *In de provincie.* In de meeste provincies zijn er steunfuncties op het gebied van muziek. Tot voor enkele jaren terug waren er ook in Groningen steunfuncties op het gebied van koormuziek, korpsen en popmuziek. Deze hadden ook naar de stedelijke amateurgezelschappen een ondersteunende en adviserende rol. De provincie Groningen heeft enkele jaren geleden de subsidies voor deze steunfuncties echter gedeeltelijk elders ingezet. Inmiddels voert de provincie wel weer gesprekken over het oprichten van een popkoepel.

In Groningen zijn ook een aantal koepelorganisaties, die de belangen van de aangesloten verenigingen (in de hele provincie, inclusief de stad Groningen) behartigen. Daartoe behoren de SAMO (Samenwerkende Muziek Organisaties) en de SAKO (Samenwerkende Koren Organisaties). Deze koepels organiseren allerlei activiteiten, vooral bedoeld om de technisch-inhoudelijke ontwikkeling van verenigingen binnen hun eigen genre te stimuleren. Dit varieert van festivals en concoursen tot studiedagen en opleidingen. Overigens zijn er tussen de koepels onderling grote verschillen in het activiteitsniveau. Ook slaagt de ene koepel er beter in dan de andere om continuïteit in de activiteiten te realiseren.

2.2. amateurtheater en amateurdans

In de cultuursector worden theater en dans veelal als twee aparte disciplines behandeld. In het AVO-onderzoek waarop het SCP zijn rapporten baseert wordt niet apart naar beide disciplines gevraagd. Om deze reden, en omdat faciliteiten voor beide sectoren ook grotendeels hetzelfde zijn, behandelen we ze in één paragraaf. Uit het AVO-onderzoek blijkt

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

dat 5% van de Nederlanders theater of dans beoefent (omgerekend naar Groningen 8.700). Daarvan is 68% lid van een gezelschap en 78% volgt lessen; een hoge organisatiegraad dus.

- > *Theater in gezelschapsverband.* De sector amateurtheater bestaat uit een aantal disciplines zoals toneel, theatersport, cabaret, muziektheater, poppentheater en rederijkerskamers. Tot deze sector rekenen we in dit advies ook het amateurcircus. Veel mensen spelen theater in verenigingsverband. Op basis van gegevens van het Gronings Centrum voor Amateurtheater blijkt dat er in de gemeente Groningen ongeveer 50 theatergezelschappen actief zijn. Daarvan maakt slechts een heel klein deel gebruik van gemeentelijke subsidies.
- > *Dans in gezelschapsverband.* Een quick scan van lijsten met toegekende subsidies, de digitale stadsgids en een zoektocht op internet levert slechts enkele dansgezelschappen op. Vermoedelijk zijn er wel meer groepen actief maar treden ze weinig naar buiten.
- > *Theatercursussen/-lessen.* In Groningen is de Theaterwerkplaats De Prins van Groningen (onderdeel van de Kunsten Centrum Groep) de grootste aanbieder van cursussen. In deze werkplaats worden het gemeentelijk cursusaanbod en het amateurpodium Prinsentheater gecombineerd met de verschillende provinciale steunfunctietaken. Het gemeentelijk cursusaanbod bestaat uit een amateurtheaterschool (ca. 225 volwassen cursisten) en een jeugdtheaterschool (in 2008 220 deelnemers). Daarnaast zijn er nog enkele andere aanbieders. De dramacursussen van de USVA hebben een bereik van ongeveer 100 studenten. Ook De Noorderlingen heeft een cursusaanbod. Deze combinatie van vooropleiding en productiehuis biedt lessen en trainingen aan voor talentvolle jongeren in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar en er worden voorstellingen gemaakt. Op theatergebied gebeurt ook het nodige op de scholen. De Jeugdtheaterschool geeft op een paar scholen oriëntatiecursussen theater en het SKSG biedt in het kader van hun naschoolse activiteitenprogramma op sommige vensterscholen en buurtcentra kortlopende theatercursussen aan.
- > *Danscursussen/-lessen.* Opvallend is dat het Groningse aanbod aan cursussen op het gebied van dans vrijwel geheel in handen is van de particuliere sector en van de USVA. Er zijn ongeveer 14 dansscholen en enkele sportorganisaties met dansaanbod, een aantal daarvan gespecialiseerd in urban. De USVA heeft een groot aanbod aan danscursussen met een van ongeveer 650 studenten. Een danswerkplaats en een productiegroep voor topamateurdansers uit de regio is er niet. Wel doet de USVA mee aan een landelijk danscircuit, een uitwisseling van hoogstaande dansgroepen.
- > *Individueel.* Waarschijnlijk is de groep toneelspelers en dansers die dat individueel doen klein.

Faciliteiten

- > *Repetitieruimtes.* De Stichting Kolder & Ko heeft drie repetitieruimtes die vooral door theater- en dansgezelschappen worden gehuurd. Overigens verhuurt de organisatie ook theaterkleding, rekwisieten en decors en heeft het een naaiatelier. Ook verschillende wijk- en buurtcentra worden als repetitieruimte gebruikt.
- > *Podia.* Er zijn in Groningen inmiddels vier vlakke vloertheaters voor het amateurveld. In het Prinsentheater is een boven- en een onderzaal en de USVA beheert ook twee theaters voor amateurs: het USVA-theater en het OUT-theater. Deze laatste theaters geven overigens voorrang aan studenteninitiatieven. Het gebouw van de Grunninger Sproak is sinds 2010 ook weer als theater te gebruiken. Tot slot zijn er verschillende buurthuizen waar theatergroepen optreden. Met name volksdansgezelschappen treden soms ook buiten op of in buurt en verzorgingshuizen. Een enkele dans- en theatergroep en de jeugdcircussen Santelli en Fantastini maken voor hun uitvoeringen gebruik van De Oosterpoort of Stadsschouwburg.
- > *Festivals en concoursen.* Met name op het gebied van theater zijn er verschillende festivals, zoals het Amateurtheaterfestival, het Studententheaterfestival en het Studenten Cabaretfestival. Festivals op het gebied van dans worden onder meer door de USVA georganiseerd (Dansspektakel).

Advies, netwerk en uitwisseling

- > *In de gemeente.* Er is geen sprake van een apart gemeentelijk netwerk of een gemeentelijke organisatie die zich richt op ondersteuning van de verschillende amateurtheater- en amateurdansinitiatieven. De stedelijke theatergezelschappen en -organisaties maken gebruik van de provinciale steunfunctie.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

> *In de provincie.* De provinciaal gesubsidieerde steunfunctie op het gebied van theater is de afgelopen jaren uitgebreid en gecombineerd met het gemeentelijk lesaanbod van de Kunstencentrum Groep en het Prinsentheater. Gezamenlijk vormen deze activiteiten de theaterwerkplaats De Prins van Groningen. Vanuit de werkplaats worden contacten met de verenigingen onderhouden. Samen met koepelorganisatie het Gronings Centrum voor Amateurtheater en Kolder & Ko geeft de werkplaats een blad voor amateurkunst uit, *Blick*. De provinciaal theater adviseur van de werkplaats is ook op allerlei andere manieren bij de sector betrokken, bijvoorbeeld als regisseur van grootschalige projecten zoals *De Vliegende Hollander*.

Op het gebied van theater zijn twee koepelorganisaties actief: het Gronings Centrum voor Amateurtheater (GCA) en het Provinciaal Groninger Rederijkersverbond. De organisaties fungeren vooral als belangenbehartiger van de achterban. Op het terrein van de dans is er geen provinciale steunfunctie. De dans heeft wel een eigen koepelorganisatie, de Stichting voor Amateurdans.

2.3. Beeldende kunst en audiovisueel/multimedia

Beeldende kunst en audiovisueel/multimedia zijn twee verschillende disciplines die een aantal kenmerken delen. Daarom behandelen we ze in één paragraaf.

Beeldende kunst is de grootste sector op het gebied van amateurkunst. Van alle Nederlanders is 23% actief op dit gebied (geëxtrapoleerd naar een stad van de omvang van Groningen zijn dat er 40.000). Tot de sector audiovisueel/multimedia worden allerlei vormen van foto, film en video gerekend (geen familie- of vakantiekiekjes), evenals beeld- en geluidbewerking op de computer. De sector is sinds de jaren negentig fors gegroeid en inmiddels is 14% van de Nederlanders op dit terrein actief.

Beeldende kunstbeoefenaars

> *Gezelschappen.* Het aantal verenigingsleden in beide disciplines is klein, zo blijkt uit landelijk onderzoek. Dat is in Groningen ook zo. Er zijn nauwelijks officiële verenigingen op het gebied van beeldende kunst en audiovisueel, alleen een paar fotografieverenigingen. Wel zijn er in buurthuizen, zorgcentra en in particuliere ateliers informele clubs die min of meer regelmatig samenkomen, vaak onder leiding van een docent. Op het gebied van audiovisueel/multimedia ligt het voor de hand dat er via internet netwerkstructuren ontstaan.

> *Cursussen/lessen.* De Kunstencentrum Groep biedt in de werkplaats BK 050 voor beide disciplines het meest brede en afwisselende cursusaanbod aan, waarmee ongeveer 1600 cursisten worden bereikt waarvan 300 jongeren. Andere cursusaanbieders zijn de Volksuniversiteit met ongeveer 140 cursisten, de USVA (zo'n 100 cursisten) en het Grafisch Centrum. Daarnaast zijn er veel particuliere docenten en worden er cursussen aangeboden via centra als Vrouwencentrum Jasmijn en de Stadswerkplaats.

Op scholen worden binnenschools verschillende projecten ingezet met actieve kunstbeoefening, onder andere van BIK-kers (beroepskunstenaars in de klas). Het SKSG biedt kinderen verschillende naschoolse activiteiten aan op vensterscholen, in buurtcentra en bij speeltuinverenigingen.

> *Individueel.* Het overgrote deel van de beoefenaars van beeldende kunst is geen lid van een vereniging en volgt ook geen lessen. Deze groep is dus alleen in huiselijke omgeving actief en is weinig zichtbaar voor de buitenwacht.

Faciliteiten

> *Werkruimtes.* In beide disciplines is er nauwelijks behoefte aan werkruimtes. In veel gevallen volstaat een ruimte in het eigen huis.

> *Exposities.* Beoefenaars van de beeldende kunst exposeren nauwelijks buiten de eigen omgeving. Het aantal expositieruimtes voor deze doelgroep is ook heel beperkt (o.a. de locatie Walstraat van het Kunstencentrum). De Kunstencentrum Groep biedt overigens de mogelijkheid om werk op de website www.beeldmap.nl te laten zien. Voor amateurkunstenaars op het gebied van audiovisueel/multimedia is internet ook de aangewezen plaats om werk te laten zien. Sites als Youtube en Flickr en het Groningse StadJersTV worden hiervoor ongetwijfeld gebruikt.

> *Festivals en concoursen.* Op het gebied van beeldende kunst is er feitelijk maar één festival, het Talens Palet. Op het gebied van audiovisueel is een dergelijk festival afwezig.

Advies, netwerk en uitwisseling

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

- > *In de gemeente.* Er zijn op het gebied van beeldende kunst en audiovisueel/multimedia geen gemeentelijke netwerken of ondersteuningsinstanties actief.
- > *In de provincie.* Er zijn in deze disciplines ook geen echte provinciale steunfuncties of koepelorganisaties. Overigens ontbreekt zo'n functie in de meeste provincies. Wel heeft het Kunstencentrum met een eenmalige subsidie van de provincie wel een voorzichtige ondersteuningsrol naar zich toe getrokken. Men streeft ernaar om de amateurkunst in de hele provincie beter zichtbaar te maken; de expositiewebsite www.beeldmap.nl is daar een uitwerking van.

2.4. Schrijven

Schrijven is in Nederland een betrekkelijk kleine sector, 7% van de Nederlanders is op dit gebied actief. Omgerekend naar Groningen gaat het om ca. 12.000 Groningers van zes jaar en ouder.

- > *Gezelschappen.* Er zijn in Groningen geen amateurschrijverscollectieven bekend.
- > *Cursussen/lessen.* Sinds 2009 biedt de Volksuniversiteit een uitgebreid aanbod van schrijfcursussen aan. Ook de USVA biedt enkele cursussen aan met een bereik van enkele tientallen studenten. Daarnaast zijn er in het particuliere circuit cursussen, onder meer via de Schrijversvakschool.
- > *Individueel.* Het AVO-onderzoek geeft weinig achtergrondinformatie over amateurschrijvers. Gezien de aard van de sector ligt het voor de hand dat een groot deel van de beoefenaars dit individueel doet.

Faciliteiten

Amateurschrijvers hebben weinig faciliteiten nodig. Een goede computer en werktafel zijn genoeg. Voor het publiceren van eigen werk biedt internet goede mogelijkheden, tot aan het in eigen beheer laten drukken van boeken toe.

Advies, netwerk en uitwisseling

Op het gebied van schrijven zijn er geen gemeentelijke of provinciale koepelorganisaties of steunfuncties.

2.5. Wat in Groningen opvalt

De amateurkunstsector overziend constateert de Kunstraad dat deze omvangrijk en levendig is. De vele gezelschappen en cursussen bieden veel Groningers de mogelijkheid om zich te ontwikkelen en op allerlei podia kunnen ze hun eigen werk laten zien. Overigens is het bereik van de getraceerde gezelschappen en lesaanbieders⁴ veel kleiner dan je op basis van de AVO-onderzoeken in een stad als Groningen zou mogen verwachten. Kennelijk is er een groot circuit dat actief is maar geen beroep doet op de overheid of zich aansluit bij een koepelorganisatie. Het gaat vooral om ad hoc gezelschappen (bijvoorbeeld koren) en cursussen verbonden aan kerken, bedrijven, buurt- en wijkcentra e.d. Ook de vele actieve kunstbeoefenaars die geen lessen volgen en geen lid zijn van een vereniging zijn weinig zichtbaar.

De door landelijke instituten gesignaleerde vergrijzing van het verenigingsleven lijkt in Groningen mee te vallen (aanpassen). De quick scan van gezelschappen die in het kader van dit advies is uitgevoerd is vergeleken met een onderzoek uit 1998 (Nutma, 1999). Hieruit blijkt dat het aantal gezelschappen de afgelopen jaren redelijk stabiel is gebleven. Ongetwijfeld zijn er in Groningen verenigingen die met vergrijzing kampen. Maar over de hele sector gezien is dit geen serieus probleem. Er is sprake van bescheiden doorstroming, de afgelopen jaren is een aantal verenigingen gestopt en zijn er nieuwe -- met name koren -- opgericht.

De omvang van de ongeorganiseerde gezelschappen zoals popbands, wereldmuziekbands, urban crews (rap, dans, e.d.), kleine klassieke gezelschappen en theaterclubs is moeilijk in te schatten. Er zijn geen organisaties die een beeld van dit deel van de sector hebben. Van één van de genres -- popmuziek -- is meer informatie bekend. Uit schattingen van de voormalige popkoepel uit 2006 blijkt dat de omvang van de sector ongeveer gelijk was aan de schatting uit 1998.

Er zijn verschillende aanbieders van cursussen en lessen in diverse disciplines en voor verschillende leeftijdsgroepen. De afgelopen jaren is het aanbod van workshops en

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

cursussen steeds flexibeler geworden en richten de cursusinstituten zich meer naar buiten. Als gevolg daarvan zijn er meer kortdurende cursussen gekomen, is er aandacht voor talentondersteuning, wordt er langzamerhand meer in klasverband muziekles gegeven en worden BIK-kers (beroepskunstenaar in de klas) ingezet.

Opvallend is dat er in Groningen nog geen gecombineerd Centrum voor de Kunsten is, zoals dat in andere grote steden wel het geval is. Met een Centrum voor de Kunsten bedoelen we een instituut dat lessen, cursussen en projecten in alle disciplines aanbiedt, dat zowel binnen- als buitenschoolse activiteiten organiseert en dat wijkgericht werkt; een instituut dat een stimulerende en verbindende rol heeft in de hele amateurkunstsector en aanverwante sectoren zoals cultuureducatie, welzijn en wijkbeleid. We zien dat door het ontbreken van een dergelijk centrum Groningen een aantal kansen en ontwikkelingen mist.

> Door het ontbreken van één Centrum voor de Kunsten is er in Groningen geen herkenbare organisatie waar men met alle vragen over actieve kunstbeoefening terecht kan. Dit gemis wordt nog versterkt doordat de Kunstencentrum Groep de eigen activiteiten heeft ondergebracht in disciplinegerichte werkplaatsen, de discipline schrijven heeft afgestoten naar de Volksuniversiteit en een aantal taken bij aparte bureaus binnen de eigen organisatie heeft belegd, met ieder hun eigen communicatielijnen naar buiten (Buro Loeks, Bureau Cultuur Educatie Stad).

> We zien op het huidige grensgebied tussen de beide taakgebieden van de Stedelijke Muziekschool en de Kunstencentrum Groep weinig inhoudelijke ontwikkeling. Voor dans is er bijvoorbeeld geen gesubsidieerd cursusaanbod (behalve bij de USVA), geen danswerkplaats of productiegroep voor topamateurdansers zoals we die uit andere steden kennen. Ook activiteiten in genres als musical worden in Groningen maar beperkt ontwikkeld.

> Er is weinig sprake van samenwerking en afstemming tussen het verenigingsleven, podia, repetitiecentra en het cursus- en lesaanbod, met name op het gebied van muziek en dans. De Stedelijke Muziekschool heeft weinig relaties met het verenigingsleven en vervult geen samenbindende rol. Een discipline waar deze afstemming wel gerealiseerd wordt is het theater. De Prins van Groningen verbindt cursussen, podium en ondersteuningsactiviteiten en legt nadrukkelijk contact met verenigingen, projecten, repetitieruimtes en andere instellingen. De organisatie is op allerlei manieren bij de sector betrokken.

> Er zijn nauwelijks initiatieven om de amateurkunstsector in de breedte onder de aandacht van het publiek te brengen, bijvoorbeeld in gezamenlijke brochures, gezamenlijke open dagen of disciplineoverstijgende festivals.

> Ten aanzien van het onderwijs zijn er veel initiatieven en vervult het Bureau Cultuur Educatie Stad een makelaarsfunctie. Verbindingen met het reguliere aanbod zijn nog beperkt en relaties met het verenigingsleven worden nauwelijks gelegd.

> Met name in het naschoolse aanbod op Vensterscholen gebeuren er veel dingen naast elkaar. Het SKSG coördineert het aanbod en daarin spelen de Stedelijke Muziekschool, de Kunstencentrum Groep en het verenigingsleven nauwelijks een rol.

> Tot slot constateren we dat de Stedelijke Muziekschool en de Kunstencentrum Groep weinig samenwerken, ook niet op organisatorisch vlak, waar men voor vergelijkbare taken staat. Zo adviseerde de visitatiecommissie van de Kunstraad die enkele jaren geleden beide instituten bezocht, hen allebei om de eigen organisatie te professionaliseren en beter aan te sluiten bij de vraag van de verschillende doelgroepen. Er zou veel te winnen zijn wanneer beide organisaties daarin samen zouden optrekken,

Tijdens de voorbereiding van dit advies werd bekend dat het nieuwe college van B&W de samenvoeging van de Stedelijke Muziekschool en de Kunstencentrumgroep wil laten onderzoeken. Uit het voorgaande zal duidelijk zijn dat de Kunstraad hier een groot voorstander van is.

Volgens de Kunstraad het daarbij essentieel dat vanaf het begin wordt toegewerkt naar een geheel nieuw eindbeeld en dat er wordt gewerkt vanuit een samenhangende visie. Die visie moet zijn gebaseerd op alle kunstdisciplines, op binnen- en buitenschoolse kunsteducatie, op actieve relaties met de wereld van de amateurkunst en de community art en op verbindingen met andere spelers in het Groningse kunstenveld. Vanuit die visie zou moeten worden gewerkt aan de inpassing van de bestaande organisaties. Voorkomen moet worden dat slechts de haalbaarheid en inpasbaarheid van bestaande structuren tot uitgangspunt wordt gemaakt. Indien de fusie primair organisatorisch en juridisch wordt benaderd, zal het lang duren voordat de gewenste inhoudelijke meerwaarde wordt bereikt.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

3. BELEIDSINSTRUMENTEN VAN DE GEMEENTE GRONINGEN

Het beleid van de gemeente Groningen ten aanzien van de amateurkunst bestaat vooral uit het verstrekken van subsidies. In dit hoofdstuk schetsen we welke instrumenten er zijn en welke budgetten daarmee gemoeid zijn.

3.1. Beleid ten aanzien van verenigingen en gezelschappen

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van verenigingen en gezelschappen bestaat uit een basissubsidie waar alle verenigingen gebruik van kunnen maken die aan een aantal formele criteria voldoen. Aanvullend daarop worden twee budgetten beschikbaar gesteld om knelpunten op te lossen. Daarnaast is er nog een vrij budget waarop verschillende partijen uit de amateurkunstsector een beroep kunnen doen. Tot slot worden een aantal organisaties met meerjarige subsidies ondersteund.

➤ *Basissubsidie (budget € 124.600)*. Verenigingen en stichtingen die zich actief bezig houden met amateurkunst (alle disciplines) kunnen bij de gemeente een basissubsidie aanvragen. De subsidie is een tegemoetkoming in de kosten van de professionele leiding en repetitieruimte. De subsidie bedraagt maximaal € 1.589,--. Ongeveer 100 verenigingen maken hiervan gebruik. Het gaat met name om koren, orkesten en muziekkorpsen. Theater- en dansgezelschappen en jeugdcircussen vormen een klein deel van de gesubsidieerde instellingen.

➤ *Investeringsubsidie (budget € 15.600)*. Gezelschappen die een basissubsidie krijgen kunnen ook gebruik maken van de investeringsregeling. Deze regeling is bedoeld voor investeringen in bijvoorbeeld instrumenten en uniformen. Vooral de muziekkorpsen maken gebruik van deze regeling. Ook kunnen investeringen voor repetitieruimtes worden gesubsidieerd. De subsidie bedraagt maximaal 40% van de kosten van de investering.

➤ *Huursubsidie (budget € 26.000)*. Verenigingen die gebruik maken van de basissubsidie kunnen daarnaast in aanmerking komen voor een aanvullende subsidie voor podiumhuur van De Oosterpoort en de Stadsschouwburg of vergelijkbare podia, inclusief techniek, opbouw en inrichting. De subsidie bedraagt maximaal 40% van de totale kosten. Een vaste groep van circa acht verenigingen maakt hiervan gebruik, deels gezelschappen die ook gebruik maken van de investeringsregeling. Opvallend is dat het subsidiebudget per vereniging de afgelopen jaren sterk is gestegen.

➤ *Stimuleringsubsidie (€ 43.000)*. Verenigingen maar ook ongeorganiseerde gezelschappen op het gebied van amateurkunst kunnen een beroep doen op de stimuleringsubsidie. Het budget is bedoeld om vernieuwende of kwaliteitsverhogende producties of projecten te realiseren. Aanvragen worden onder meer op artistieke kwaliteit beoordeeld. De uitvoering van de regeling is neergelegd bij de Kunstraad Groningen. Met dit budget wordt een grote diversiteit aan initiatieven ondersteund, variërend van Groningse verenigingen met een bijzonder project tot festivals en concerten van landelijk opererende verenigingen.

➤ *Meerjarige subsidies*. Er zijn in Groningen verschillende instellingen die min of meer als amateurgezelschap actief zijn en die een meerjarige subsidie van de gemeente krijgen: het Haydn Jeugd Strijk Orkest, De Noorderlingen en Theater te Water.

3.2. Repetitieruimtes en podia

De gemeente Groningen heeft ten aanzien van repetitieruimtes en podia geen uitgewerkt beleid; er wordt vooral gereageerd op ontwikkelingen in het veld. In de regel geeft de gemeente geen exploitatiesubsidies voor repetitiecetra, maar stelt wel incidenteel budgetten en soms ruimtes beschikbaar. De afgelopen jaren zijn incidentele subsidies verleend aan Kolder & Ko (theater/dans) en het Viadukt (popmuziek) voor investeringen in repetitieruimtes. Ook heeft de gemeente de verhuizing van het Gerard Samponhuis en de daarmee gepaard gaande verbouwing van het nieuwe pand grotendeels gefinancierd. Het Viadukt en het Gerard Samponhuis zijn gevestigd in gemeentelijke panden. De (commerciële) exploitant van het Muziek Organisatie Noord heeft zijn bedrijf met een gemeentelijke garantstelling kunnen starten.

De gemeente subsidieert een aantal podia via meerjarige subsidies. Het Prinsentheater en het podium van de Stedelijke Muziekschool maken deel uit van gesubsidieerde cursuscentra.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

De USVA-theaters ontvangen een bescheiden subsidie, de Rijksuniversiteit wordt door de gemeente als eerstverantwoordelijke gezien. Ook andere podia die regelmatig amateuruitvoeringen laten zien krijgen meerjarige subsidie: de poppodia Vera en Simplon en de gemeentelijke podia De Oosterpoort en de Stadsschouwburg. Naast de gesubsidieerde podia zijn er nog veel podiumlocaties waar geen subsidie naar toe gaat: het kroegencircuit, de kerken en oefencentrum het Viadukt. Festivals en concoursen worden via een veelheid aan subsidies ondersteund, zowel meerjarig als incidenteel.

3.3. Community art

In 2009 heeft de gemeente Groningen het subsidiebudget *De Wijk als Werkplaats* (€ 90.000) ingesteld, bedoeld voor community art-projecten in de wijken. Daarmee wil men de actieve deelname van stadlers aan kunst en cultuur stimuleren en de leefbaarheid en sociale cohesie in de wijken vergroten. Buro Loeks, onderdeel van het Kunstencentrum, neemt de taak van "cultuurmakelaar" voor haar rekening en adviseert aanvragers bij de ontwikkeling van ideeën, het aanvragen van subsidie en de uitvoering van het project. De beoordeling van de aanvragen gebeurt door een onafhankelijke commissie, waarbij de Kunstraad sinds kort als secretaris optreedt. In 2009 zijn vijf projecten gehonoreerd waarmee ongeveer 2.300 wijkbewoners zijn bereikt. Bij enkele van deze projecten zijn amateurgezelschappen betrokken en in de meeste gevallen is er sprake van actieve kunstbeoefening door de wijkbewoners.

Uit de recente gemeentelijke evaluatie van het budget blijkt dat aanvragen nog worden afgewezen omdat ze onvoldoende waren uitgewerkt. Het is kunstenaars niet altijd duidelijk dat het eigenaarschap van het project bij de burgers gelaten moet worden en hoe dat dan kan. Aanvullend op de evaluatie constateren wij dat bij de projecten die in het kader van De Wijk als Werkplaats worden gesubsidieerd er weinig aandacht is voor een follow up voor enthousiast geraakte wijkbewoners.

3.4. Lessen en cursussen

De gemeente Groningen ondersteunt twee grote cursusinstellingen: de Stedelijke Muziekschool en de Kunstencentrum Groep.

► *Stedelijke Muziekschool*. De Stedelijke Muziekschool is een gemeentelijke werkmaatschappij en biedt op de hoofdlocatie en op Vensterscholen een uitgebreid aanbod van muzieklessen aan waarmee ongeveer 950 leerlingen worden bereikt. Het aanbod bestaat uit vocale en instrumentale lessen (58%, die met name individueel of in duo-lessen worden gegeven) en verder uit kortlopende activiteiten, kindercursussen (14%), ensembles/orkesten/koren/bands en jaarcursussen. Er wordt een breed aanbod van instrumenten aangeboden. Met name dwarsfluit, gitaar, piano en saxofoon zijn populair. De lessen worden grotendeels gegeven door eigen docenten, maar het de instelling biedt ook ruimte aan particuliere docenten (bijvoorbeeld voor danslessen).

De Muziekschool heeft de afgelopen jaren op verschillende scholen activiteiten verzorgd en wil dit aanbod verder uitbreiden. Met name met het binnenschoolse aanbod weet de organisatie een groot aantal leerlingen te bereiken, in het schooljaar 2008/2009 bijna 10.000. Het naschoolse aanbod in de wijken is beperkt, de Stedelijke Muziekschool speelt in het aanbod van het SKSG nauwelijks een rol.

In de winter van 2007/2008 heeft een commissie van de Kunstraad Groningen de Stedelijke Muziekschool gevisiteerd en vervolgens enkele aanbevelingen gedaan. Met name de verzelfstandiging van de organisatie, het ontwikkelen van een lange termijnvisie en een beleidscyclus, het verbeteren van de slagkracht en de ontwikkeling van het aanbod waren hierin speerpunten. De Stedelijke Muziekschool heeft een deel van deze aanbevelingen de afgelopen periode opgepakt. Bij de uitwerking blijkt soms de weerbarstigheid van de gemeentelijke organisatie een knelpunt te zijn.

► *Kunstencentrum Groep*. De Kunstencentrum Groep bestaat uit meerdere onderdelen. Er zijn drie werkplaatsen: BK 050, de Theaterwerkplaats De Prins van Groningen en de werkplaats Cultuureducatie en er is een projectenafdeling. De werkplaats schrijven is sinds 2009 afgestoten en overgenomen door de Volksuniversiteit (onderdeel van Biblionet, dat overigens mede door de gemeente wordt gesubsidieerd). De werkplaats BK 050 biedt een uitgebreid aanbod aan van cursussen, kortlopende workshops en andere activiteiten op het gebied van beeldende kunst en audiovisueel. Ook organiseert BK 050 tentoonstellingen, lezingen, kunstreizen en de website www.beeldmap.nl.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

De theaterwerkplaats biedt cursussen voor jongeren en volwassenen aan en bereikt daarmee zo'n 700 cursisten. Bij de werkplaats hoort ook een podium: het Prinsentheater. In 2008 trokken de voorstellingen daar bijna 9000 bezoekers. Ook de provinciale steunfunctie-activiteiten, zoals de regieopleiding, vallen onder de werkplaats.

Binnen de werkplaats cultuureducatie zorgt het Bureau Cultuur Educatie Stad voor de begeleiding en advisering van scholen. Ook worden activiteiten op het gebied van cultuureducatie georganiseerd.

De projectenafdeling van de Kunstencentrum Groep organiseert onder andere de Kunstbende, Noorderbattie en workshops, bijvoorbeeld voor het onderwijs.

In de winter van 2007/2008 heeft een commissie van de Kunstraad Groningen ook de Kunstencentrum Groep geïnspecteerd. De aanbevelingen ten aanzien van deze organisatie waren het implementeren van klantenfeedback, inhoudelijke vernieuwing van het cursusaanbod, het verbeteren van het personeelsbeleid en systematischer aandacht aan marketing. De Kunstencentrum Groep heeft deze aanbevelingen gedeeltelijk al opgepakt; zo is differentiatie in het aanbod voor beginners en gevorderden meer op gang gekomen. Verder wordt de komende tijd onderzoek gedaan naar de wensen van (niet)klanten.

3.5. Uitwisseling, bemiddeling, netwerk, advies

De gemeente Groningen voert geen actief beleid om uitwisseling, ondersteuning, bemiddeling, netwerk en advies voor de brede amateurkunstsector te stimuleren en stelt op dit gebied ook geen eisen aan de Stedelijke Muziekschool en de Kunstencentrum Groep. Wel ondersteunt de gemeente twee initiatieven voor specifieke genres: Buro Loeks voor de advisering van aanvragers voor community art-projecten en New Attraction/Urban House voor de urban sector.

De gemeente subsidieert daarnaast de ondersteunings-, advies- en makelaarsfunctie voor het onderwijs: het Bureau Cultuur Educatie Stad, onderdeel van de Kunstencentrum Groep. Verder wordt de SKSG gesubsidieerd voor de organisatie van een uitgebreid aanbod van bijna gratis naschoolse activiteiten voor kinderen in Vensterscholen en buurtcentra (gemeentelijke subsidie € 550.000). Naast sport, techniek en natuur maakt actieve kunstbeoefening een groot deel uit van het aanbod. De activiteiten bereiken ongeveer de helft van de kinderen in de stad (ca. 6.000 in totaal).

3.6. Wat opvalt

Opvallend aan het geheel van gemeentelijke beleidsinstrumenten is dat de amateurkunstsector op veel verschillende manieren wordt gesubsidieerd en gestimuleerd. We constateren dat op dit beleidsterrein de afgelopen jaren een zekere status quo heeft gegolden. De kern van het beleid -- de subsidies (en eisen) aan de cursuscentra en de verenigingen -- is nauwelijks aangepast. Nieuwe ontwikkelingen zoals naschoolse activiteiten, community art en urban zijn in aparte regelingen en instituten gerealiseerd. De verschillende beleidsinstrumenten worden weinig op elkaar afgestemd. Zo zijn er bijvoorbeeld nauwelijks verbanden tussen het de naschoolse activiteiten van de SKSG en het aanbod van de gesubsidieerde cursusinstituten.

> Stedelijke Muziekschool en de Kunstencentrum Groep

Dat het jammer is dat er in Groningen niet één Centrum voor de Kunsten is, hebben we in hoofdstuk 2 (checken) al aangegeven. Het initiatief van het college van B&W van de gemeente Groningen om beide organisaties samen te voegen vinden we dan ook een goede stap. Met deze fusie komt bovendien een einde aan de situatie van Stedelijke Muziekschool als gemeentelijke werkmaatschappij. Al tijdens de visitatie door de Kunstraad in 2008 hebben wij aangegeven dat deze organisatievorm de ontwikkeling van de Stedelijke Muziekschool in de weg staat. Ondanks een interne verzelfstandiging nadien blijft de organisatie last houden van het ambtelijk keurslijf van de dienst OCSW, waardoor veel energie verloren gaat en het moeilijk is om landelijke ontwikkelingen in het muziekonderwijs bij te houden.

> Subsidies voor verenigingen

Opvallend bij de subsidieregelingen voor amateurgezelschappen is dat de meeste middelen aan de hand van enkele formele criteria over een min of meer vaste groep amateurgezelschappen worden verdeeld. Er gaat geen inhoudelijke sturing van de regeling uit. De huidige subsidies zetten feitelijk alleen in op behoud van de huidige situatie en sporen organisaties niet aan om van de gebaande paden af te wijken. Bovendien is er -- zeker waar het de gemeentelijke basissubsidie betreft -- geen controle op de noodzaak van subsidiëring.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

Dit betekent dat een deel van het budget terecht komt bij verenigingen die het eigenlijk niet echt nodig hebben terwijl het aan de andere kant ontbreekt aan middelen voor verenigingen die vernieuwend bezig zijn en daardoor vaak meer kosten maken.

We realiseren ons dat voor de gezelschappen de huidige subsidie ongetwijfeld een welkome aanvulling op de financiën is, maar we vinden het jammer dat het huidige beleid ten aanzien van de verenigingen zo weinig stimulerend is. Er moet dan ook worden gezocht naar mogelijkheden om de beschikbare middelen effectiever in te zetten.

➤ *Faciliteiten*

In het voorgaande hoofdstuk hebben we kort aandacht besteed aan de faciliteiten voor de sector: repetitieruimtes, podia en festivals en concoursen. We concluderen dat de repetitieruimtes in Groningen in principe toereikend zijn, hoewel er wel een aantal knelpunten te benoemen is. Beheer en exploitatie van repetitiecetra is vaak een lastig punt, waarbij de vraag zich bovendien concentreert op een aantal dagdelen. Verder is er voor met name de dans- en theatersector een beperkte gelegenheid om op te treden doordat de USVA-zalen zich vooral richten op studenteninitiatieven. Bovendien hebben de grote gemeentelijke podia zich de afgelopen jaren van de amateurkunst afgewend. Bij de individuele kunstbeoefenaars is er sowieso weinig ruimte om het werk aan publiek te laten zien.

➤ *Community art*

In de gemeentelijke evaluatie van De Wijk als Werkplaats die dit voorjaar is verschenen is een aantal verbeterpunten aangemerkt. Investering in kennis en kwaliteit, zowel bij de aanvragers als uitvoerende kunstenaars, was daar een van. De Kunstraad voegt daaraan toe dat de projecten in het kader van De Wijk als Werkplaats vaak een projectmatig karakter hebben. Er is nauwelijks aandacht voor vervolgvactiteiten door inwoners van de wijk die enthousiast geworden zijn over actieve kunstbeoefening. Dat lijkt ons zowel uit het oogpunt van amateurkunst als uit het oogpunt van leefbaarheid en sociale cohesie een gemiste kans.

Uitwisseling en netwerk

De Kunstraad constateert dat op het gebied van samenwerking, netwerken en uitwisseling nog veel te winnen valt. Een ketenbenadering gericht op productie, distributie en publieksofbouw ontbreekt nog in de meeste disciplines. Dat geldt ook voor een leerlijn bestaande uit oriëntatie, ontwikkeling en uitstroming naar samenspel.

Instellingen en organisaties werken niet zelden langs elkaar heen. Zo zien we dat de Stedelijke Muziekschool wel laagdrempelig aanbod op scholen organiseert en leerlingen die dat willen vervolglussen op de Muziekschool aanbiedt. Daarmee is een deel van de keten georganiseerd. Maar de Muziekschool onderhoudt nauwelijks contacten met de andere kant van die keten: de verenigingen, repetitieruimtes, podia, koepelorganisaties e.d. Leerlingen die na hun lesperiode in een gezelschap verder willen musiceren, moeten de mogelijkheden daarvoor dus zelf uitzoeken.

Het theater is een discipline waarin de samenhang tussen verschillende disciplines wel goed werkt. In de werkplaats De Prins van Groningen komen lesaanbod, podium en de advies- en ondersteuningsfunctie bij elkaar. De Prins organiseert ook eigen oriëntatiecursussen op enkele scholen. De werkplaats onderhoudt wel actief de contacten met verenigingen en de koepelorganisatie en brengt samen met andere partijen een blad uit.

Overigens is er ook weinig afstemming en samenwerking tussen disciplines. Zo worden brede amateurkunsthfestivals of disciplineoverstijgende projecten in Groningen nauwelijks georganiseerd. De oorzaak daarvan ligt mogelijk bij het ontbreken van provinciale steunfuncties in de desbetreffende discipline. Van een theaterwerkplaats kan niet worden verwacht worden dat die ook in alle andere disciplines een stimulerende en samenbindende rol kan spelen. En ook van koepels -- bestaande uit vrijwilligers -- kan een dergelijke rol niet worden gevraagd.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

4. Beleid van de provincie Groningen

Hoewel wij ons met dit advies richten op het gemeentelijk beleid ten aanzien van de amateurkunstsector, willen wij toch ook kort stilstaan bij het provinciaal beleid ten aanzien van deze sector. We beperken ons daarbij tot die subsidie-instrumenten die ook de amateurkunstsector in de gemeente Groningen raken.

4.1. Subsidie-instrumenten

De provincie Groningen heeft enkele jaren geleden de middelen voor provinciale steunfuncties in de meeste disciplines stopgezet en het geld geconcentreerd ingezet op de theaterwerkplaats De Prins van Groningen (€ 164.300). De Prins van Groningen is onderdeel van de Kunstencentrum Groep en gehuisvest in Groningen. Van de ondersteuningsactiviteiten profiteren ook de stedelijke amateurtheatergroepen. De provincie Groningen subsidieert ook vijf koepels op het gebied van amateurkunst: de SAMO (€ 27.700), de SAKO (€ 5.900), het Gronings Centrum voor Amateurtheater (€ 3.400), de Stichting Amateurdans (€ 3.400) en het Provinciaal Groninger Rederijkersverbond (€ 1.300). Deze organisaties fungeren als belangenbehartiger, sommige organiseren ook activiteiten.

Op dit moment is er geen koepelorganisatie of steunfunctie op het gebied van popmuziek. De provincie wil -- alvorens naar een structurele oplossing te zoeken -- een tijdelijke opdracht geven aan het Productiehuis Popcultuur om onder meer een provinciaal speelfcircuit en een informatienetwerk te realiseren.

De provincie Groningen heeft bovendien een budget voor talentontwikkeling van gevorderde amateurs ingesteld en de uitvoering daarvan bij de Kunstraad Groningen neergelegd. Een deel van dit geld komt ook terecht in de stad Groningen.

De provincie Groningen subsidieert enkele amateurgezelschappen: De Noorderlingen, Theater te Water en Waark.

4.2. Wat opvalt

Opvallend bij het provinciaal amateurkunstbeleid is dat er geen steunfuncties meer zijn in de muziekdisciplines. Daarmee wijkt de provincie Groningen af van het beeld in de rest van Nederland. De Kunstraad Groningen zal in het voorjaar van 2011 een advies uitbrengen over het provinciale (steunfunctie)beleid. In dit advies zullen wij hierop niet nader ingaan.

5. Conclusies en aanbevelingen

We constateren dat de amateurkunstsector in Groningen omvangrijk, breed en levendig is. Er zijn vele korpsen, koren, orkesten, urban crews, bands, theatergezelschappen en dansscholen actief. En ongetwijfeld zijn er ook veel Groningers die zich bezighouden met beeldende kunst, audiovisuele kunst en schrijven.

De Stedelijke Muziekschool heeft een flinke groep leerlingen op de hoofdlocatie en wist daarnaast in het schooljaar 2008/2009 bijna 10.000 kinderen op school te bereiken. De Kunstencentrum Groep heeft een fors aantal cursisten dat gebruik maakt van het aanbod van de werkplaats BK 050 en de werkplaats De Prins van Groningen. Daarnaast organiseert de Kunstencentrum Groep allerlei activiteiten, zoals de Kunstbende en de website www.beeldmap.nl. Het Bureau Cultuur Educatie Stad bemiddelt tussen culturele organisaties en scholen en maakt ook deel uit van de organisatie. De SKSG biedt allerlei naschoolse activiteiten aan op Vensterscholen, waaronder ook veel culturele activiteiten.

De afgelopen jaren hebben we in de amateurkunstsector verschillende ontwikkelingen gezien. Kunstbeoefenaars binden zich minder lang aan een vereniging of aan een vaste cursusavond, er ontstaat behoefte aan kortdurende activiteiten. De computer en het internet bieden nieuwe mogelijkheden om zich te uiten, om te leren, om te presenteren en om kennis uit te wisselen. Scheidslijnen tussen verschillende beleidsterreinen maar ook tussen professioneel en amateur worden steeds minder scherp.

Deze ontwikkelingen vragen van de amateurkunstsector en van de gemeente als subsidiënt een andere houding. We zien dat de sector hier al gedeeltelijk op inspeelt. Zo weten de meeste verenigingen (potentiële) leden op een goede manier aan te spreken. De elders gesignaleerde problemen rondom vergrijzing van verenigingen zien we hier weinig. De cursuscentra bieden meer kortlopende cursussen en werken bijvoorbeeld meer samen met het onderwijs.

De kern van het gemeentelijke subsidiebeleid is echter nog klassiek van structuur. Om ontwikkelingen in de amateurkunstsector beter te ondersteunen en te stimuleren, zal het huidige beleid moeten worden aangepast aan de behoeften vanuit het veld. Daarbij signaleert de Kunstraad een aantal aandachtspunten.

Van in stand houden naar stimuleren van amateurgezelschappen

De huidige subsidiesystematiek ten aanzien van amateurgezelschappen is gericht op de instandhouding van het klassieke verenigingsleven. Een min of meer vaste groep van ca. 100 verenigingen maakt hier gebruik van. Het subsidiestelsel is niet sturend of stimulerend. De basissubsidie keert betrekkelijk lage subsidies uit aan alle verenigingen die aan een aantal formele eisen voldoen. Daarnaast zijn er twee budgetten om knelpunten op te lossen: de huursubsidie om de hoge huren van onder meer De Oosterpoort en de Stadsschouwburg te kunnen betalen en de investeringssubsidie voor de aanschaf van instrumenten en uniformen. Ten slotte is er een vrij budget om kwalitatief bijzondere projecten te honoreren. De huidige regelingen worden, met uitzondering van de stimuleringssubsidie, toegekend op basis van een aantal formele criteria en stimuleren nauwelijks ontwikkelingen op het gebied van kwaliteit, innovatie, educatie of het bereiken van gewenste doelgroepen. Meer projectmatig werkende groepen hebben nauwelijks profijt van de subsidies, als ze al aan de formele eisen voldoen.

De Kunstraad pleit ervoor om het huidige automatisme in de subsidieverstrekking los te laten en de middelen gericht op enkele heldere beleidsinhoudelijke doelen in te zetten. Deze doelstellingen kan de gemeente eens per vier jaar in de cultuurnota vaststellen. De Kunstraad vindt in ieder geval de volgende doelstellingen van belang:

- het in stand houden van een toplaag van gezelschappen met artistiek-inhoudelijke kwaliteit, die enerzijds van belang zijn voor talentontwikkeling en anderzijds de basis zijn van het culturele aanbod in de stad;
- scholing en talentontwikkeling voor individuen en groepen;
- bereik van de doelgroepen kinderen, jongeren en allochtonen;

Collegieberief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

- het bevorderen van wijkgericht aanbod op het gebied van amateurkunst.

Wij adviseren om alle gezelschappen ook inhoudelijk te toetsen. Kernvragen daarbij zijn: past de aanvraag binnen de inhoudelijke doelstellingen en is subsidie financieel noodzakelijk? Deze toetsing kan worden uitgevoerd door een apart in te stellen commissie van de Kunstraad Groningen. Een positieve beoordeling kan voor meerdere jaren worden afgegeven. Voor groepen die niet meer voor subsidie in aanmerking komen, moet een overgangperiode gelden waarin men aan de nieuwe situatie kan wennen. Uiteraard brengt het uitwerken van deze beleidswijziging in één samenhangende subsidieverordening de nodige praktische problemen met zich mee. Desgewenst kunnen wij hierover een vervolgdadvies uitbrengen.

Van gesegmenteerd cursusaanbod naar spin in het web

Er is in Groningen op dit moment niet één Centrum voor de Kunsten. Het aanbod van lessen, cursussen en andere activiteiten is verdeeld over meerdere instituten: de Stedelijke Muziekschool (muziek), de Kunstencentrum Groep met de werkplaats de Prins van Groningen (theater) en de werkplaats BK 050 (beeldend en audiovisueel) en de Volksuniversiteit (schrijven). Deze segmentatie brengt een aantal knelpunten met zich mee:

- op de grensvlakken van de taakgebieden van de verschillende instellingen wordt weinig aanbod ontwikkeld (bijvoorbeeld dans en musical);
- er is niet één herkenbare organisatie op het gebied van amateurkunst, maar een veelheid van instituten; er zijn weinig disciplineoverstijgende initiatieven, noch op het gebied van communicatie naar het publiek (brochures, websites), noch op het gebied van activiteiten (zoals festivals, openluchtproducties e.d.);
- de organisaties trekken niet samen op, bijvoorbeeld bij het opzetten van klantonderzoeken of andere organisatorische uitdagingen;
- de huidige status van de Stedelijke Muziekschool als werkmaatschappij van de gemeente beperkt de organisatie in haar professionele ontwikkeling;
- het ontbreekt in Groningen aan een organisatie die samenhang brengt en verbindingen tot stand brengt in het hele terrein van de amateurkunst, de kunsteducatie, de naschoolse activiteiten en andere beleidsterreinen.

De Kunstraad is positief over de stap van het college van B&W om beide organisaties samen te voegen tot een Centrum voor de Kunsten. We vinden het van belang dat het nieuwe centrum zich richt op alle disciplines en zowel lessen, cursussen als projecten organiseert. Het centrum moet zowel op een eigen, herkenbare locatie, maar ook binnenschools en in de wijken lessen en projecten aanbieden en zou ook nadrukkelijk een ondersteunende, verbindende en initiërende rol in de amateurkunstsector en met andere beleidsterreinen moeten hebben.

Afstemmen gemeentelijk beleid

Opvallend is dat binnen het gemeentelijk beleid de actieve kunstbeoefening op verschillende manieren wordt gestimuleerd. Uiteraard via de subsidies aan verenigingen en de subsidies aan de cursusinstituten, maar ook via De Wijk als Werkplaats en het aanbod van naschoolse activiteiten, georganiseerd door de SKSG. Het beleid en de uitvoering daarvan zijn vaak niet op elkaar afgestemd. Vaak ontbreekt het aan inhoudelijke verbindingen, bijvoorbeeld tussen oriënterende lessen en workshops (binnenschools of naschools in de Vensterschool), naar het lesaanbod (bij de cursusinstituten of bij andere aanbieders) en de mogelijkheden voor samenspel in verenigingen en andere gezelschappen. De verantwoordelijkheid voor het leggen van deze verbindingen ligt deels bij de sector zelf. Maar ook de gemeente heeft een verantwoordelijkheid om de gesubsidieerde instellingen hierop aan te sturen. We adviseren de gemeente om hierin een actievere rol te vervullen.

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

Bronnen

- Akkermans, H.J.M., *Onder de koepels, Rapport over de provinciale koepels amateurkunst Groningen*, Groningen, 2005
- Boekman Tijdschrift voor kunst, cultuur en beleid, themanummer *Community Art*, Amsterdam 2010.
- Bork, R. van, *395 minuten amateur-popmuziek in Nederland*, Rotterdam, 2008.
- Broek, A.F. van den, Huysmans, J. de Haan, *Cultuurminnaars & Cultuurmijders, Trends in de belangstelling voor kunsten en cultureel erfgoed*, Sociaal Cultureel Planbureau, Den Haag 2009
- Broek, A.F. van den, J. de Haan, F. Huysmans, *Culturbewonderders & cultuurbeoefenaars, Trends in cultuurparticipatie en mediagebruik*, Sociaal Cultureel Planbureau, Den Haag 2009
- Cultureel studentencentrum Usva, *Jaarverslag 2007-2008*, Groningen, 2009.
- Cultuurnetwerk, *Amateurkunstverenigingen onder de loep, Wat kunnen centra voor de kunsten, gemeenten en provinciale kenniscentra betekenen voor de amateurkunstsector*, Utrecht, 2007.
- Gemeente Groningen, *Cultuurstad Groningen, gewoon bijzonder, 2009-2012*, Gemeente Groningen, Groningen, 2008.
- Gemeente Groningen, *Aanvraag Fonds voor Cultuurparticipatie 2009-2012*, Groningen, 2009.
- Gemeente Groningen, *Subsidiewijzer amateurkunst gemeente Groningen*, Groningen, 2009.
- Gemeente Groningen, *Subsidiewijzer De wijk als werkplaats gemeente*, Groningen, 2009.
- Gemeente Groningen, *Evaluatie De wijk als werkplaats*, Groningen, 2010.
- Heart & society, Themanummer *Kunst in de wijk*, Mediawerf cultuur, 2009
- Kunstencentrum Groep, *Jaarverslag 2008*, Groningen, 2009
- Kunstencentrum Groep, *Kunst? Gewoon doen! Ondernemingsplan 2009-2012*, Groningen, 2008.
- Kunstfactor, *Amateurkunst - de feiten, Monitor Amateurkunst in Nederland 2009*, Kunstfactor Sectorinstituut Amateurkunst, Utrecht 2010
- Kunstfactor, *Amateurkunstbeleid OK, een handreiking voor gemeenten*, Utrecht, 2008.
- Kunstfactor, *Kennis in kunst, beleidsplan Kunstfactor 2009-2012*, Utrecht, 2008
- Kunstraad Groningen, *Cultuurbeleid in Groningen, kiezen voor kwaliteit, advies voor de cultuurnota van de gemeente Groningen voor de beleidsperiode 2009-2012*, Groningen, 2008.
- Nutma, I., *Oefening baart kunst, een onderzoek naar het amateurkunstbeleid en de amateursector in Groningen*, doctoraalscriptie, Groningen, 1999.
- Onderwijsraad, *Onderwijs in cultuur, versterking van cultuureducatie in primair en voortgezet onderwijs*, Den Haag, 2006.
- Plassterk, R.H.A., *Kunst van Leven, Hoofdlijnen Cultuurbeleid*, ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag, 2007.
- Provincie Groningen, *Stroomversnelling II, cultuurnota 2009-2012*, Provincie Groningen, Groningen, 2008.
- Provincie Groningen, *Beleidskader popmuziek, Een vitale koepel is van belang voor de popmuziek*, 2009.
- Provincie Groningen, *Aanvraag programma cultuurparticipatie 2009-2012*, Groningen, 2009.
- Raad van Twaalf, *De mooiste cultuurprojecten uit de provincie, winter 2009-2010*.
- Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur, *Van stiefkind tot oogappel, Over de rol van amateurkunst in het participatiebeleid van Rotterdam*, Rotterdam, 2008.
- Stedelijke Muziekschool, *Van centrumspeler tot spelbepaler, 2009 - 2012*, Groningen, 2008.
- Volkuniversiteit Groningen, *Voorjaarsprogramma 2010*, Groningen, 2009.
- Websites
- www.vensterscholen.nl
- www.cultuurnetwerk.nl
- www.kunstencentrum.nl
- www.stedelijkmuziekschool.nl

Gesprekken:

- interview directie en management Kunstencentrum Groep
- interview management De Prins van Groningen
- interview directie Stedelijke Muziekschool

Collegiebrief inzake Advies Kunstraad amateurkunst

Noten

¹ In de cijfers van het SCP van 2007 zijn twee vormen van kunstbeoefening meegenomen waar in eerdere jaren niet naar gevraagd was: de discipline schrijven is sinds 2007 opgenomen en de discipline grafisch werk op de computer in 2003. Bij een vergelijking met de gegevens van voorgaande jaren zijn deze disciplines dus niet meegenomen en komt het aandeel amateurkunstenaars in 2007 op 42%. Dat was in 1995 38%, in 1995 42% en in 2003 44%.

² De door het SCP-rapport gebruikte AVO-gegevens (2007) zijn verzameld onder Nederlanders van 6 jaar en ouder. Op basis van het gegevens uit het Statistiek Jaarboek wordt de omvang van deze bevolkingsgroep in Groningen geschat op (totale bevolking 1 januari 2009 184.213 minus groep 0-4jarigen van 8662 minus 1/5^e van de groep 5-9jarigen van 1558) in totaal 173993. Mogelijk wijkt de situatie in Groningen iets af van het gemiddelde. De 'piek' van de actieve kunstbeoefening ligt bij jongeren tot twintig jaar. Deze groep is in Groningen relatief klein en dat zou ertoe kunnen leiden dat er in Groningen minder mensen deelnemen. Maar de mogelijkheid bestaat ook dat er in Groningen juist meer mensen aan kunstbeoefening doen dan elders. Er is in de stad een groot percentage hoog-opgeleiden en er wonen veel autochtonen in de stad. Dat zijn groepen die relatief veel aan amateurkunst doen. Om meer inzicht te hebben zou er een met het AVO vergelijkbaar onderzoek gedaan moeten worden naar de situatie in Groningen.

³ Urban arts is een etiket voor alle artistieke uitingen van jongerencultuur die hun wortels hebben in de grote stad en buiten de gevestigde orde van de erkende kunstwereld. Het gaat onder andere om uitingen op het gebied van dans, muziek en visuele media. Vier 'pijlers' van urban arts (van de jongerencultuur hiphop die grotendeels zijn stempel drukt op de urban arts) zijn rap, breakdance in vele varianten, deejaying en graffiti. Binnen de urban scene worden de eigen activiteiten nadrukkelijk niet als een hobby beschouwd. De eerste moves, beats en dergelijke leer je van mensen uit je omgeving. Vanaf dat moment hoor je bij de scene en ontwikkel je je verder. De overgang van wat wij in dit advies amateurkunstenaar noemen naar het beroepsmatig beoefenen van de kunsten is een geleidelijke. Daarmee wijken de urban arts overigens niet af van de popmuziek.

⁴ Weliswaar weten we niet precies hoeveel leden de getraceerde gezelschappen hebben, maar als we aannemen dat de getraceerde gezelschappen op het gebied van muziek gemiddeld 40 leden hebben, dan zouden ze gezamenlijk 4600 leden hebben. Plus nog eens 300 bands met gemiddeld 6 leden is 1800. Dat is iets meer van de helft van muziekbeoefenaars waarvan we verwachten dat ze lid zijn van een gezelschap.

Ingekomen stukken - ow tkn 110202

GRIFFIE

RAADSCOMMISSIE ONDERWIJS EN WELZIJN

2 februari 2011

Collegebrieven (ontvangen per dagmail, ter visie en/of op het RIS)

1. 060111 Voortgang aanbesteding Hulpmiddelen Wmo
advies: v.k.a.

Overige brieven (ter visie)

1.
advies:

verslag 12 januari

VERSLAG VERGADERING RAADSCOMMISSIE ONDERWIJS EN WELZIJN

WI: O&W nr. 11/01
Datum: 12 januari 2011
Plaats: Nieuwe raadzaal
Tijd: 16.30 – 18.45 uur

Aanwezig: de heer E. Eikenaar (voorzitter, SP), de dames M. Dekker (PvdA), E. van Lente (PvdA), A. Postma (GroenLinks), H. Rademaker (SP), K. de Wrede (Partij voor de Dieren) *vanaf 17.45 uur*, de heren R. van der Schaaf (PvdA), M.D. Blom (VVD), J. Evenhuis (VVD), V.G.F. Möhlmann (GroenLinks), J. Bolhuis (Stadspartij) *vanaf 16.45*, A. Sijbolts (Stadspartij), P.S. de Rook (D66), A.J. Wonink (D66) (ter vervanging van mevrouw G.E.J. van der Meulen), D.G. Heeringa (CDA), M. Verhoef (ChristenUnie), R. van der Belt (Student en Stad), G.J. Kelder (Partij voor de Dieren) *tot 18.10 uur*

Namens de griffie: dhr. W.T. Meijer (commissiegriffier)

Wethouders: de dames E. Pastoor (PvdA) en J.A. Visscher (SP) *vanaf 17.00 uur* en de heer T. Schroor (D66)

Verslag: de heer J. Bosma (Notuleerservice Nederland)

A. ALGEMEEN DEEL

A1. Opening en mededelingen

De voorzitter:

- Opent de vergadering om 16.30 uur.
- Wethouder Visscher en de heer Bolhuis zijn iets later, de heer Wonink vervangt mevrouw Van der Meulen.
- Wijst op rondgedeelde inspraakreacties en de aankondiging van een nieuwe stadsdichter.
- Roept fracties op zich op te geven voor de brainstormbijeenkomst Wmo op 27 januari 2011.

Wethouder Pastoor:

- Kan vertrouwelijk vragen beantwoorden over de Openbaar Onderwijs Groep Groningen (O2G2).

Wethouder Visscher:

- De pilot multiproblemegezinnen in Krachtwijken is tot nu toe niet goed gelukt, omdat de gezinscoaches te weinig mandaat hadden. Binnenkort stuurt het college een brief over een doorstart waarbij het doel wel bereikt wordt.
- Het Groninger Forum en NNT organiseren een voorstelling over een blinde ziener met activiteiten waardoor mensen zich kunnen inleven in een gezichtsbeperking. Een uitnodiging volgt.

A2. Vaststelling agenda

- B1 Strategisch Beleidsplan O2G2: maand uitstellen
- Vertrouwelijk deel na afloop over O2G2.

De agenda wordt gewijzigd vastgesteld.

A3. Lange termijnagenda en lijst moties en toezeggingen

Beiden worden ongewijzigd vastgesteld.

A4. Conformstukken

Wijziging ASV (raadsvoorstel 24/12/10)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 januari 2011.

Duurzaamheid en nieuwbouw van scholen (raadsvoorstel 1/12/10)

Het raadsvoorstel wordt als conformstuk geagendeerd voor de raad van 26 januari 2011.

A5. Rondvraag

verslag 12 januari

Mw. Rademaker (SP):

- Vraagt waarom mensen met een PGB pas 9 december 2010 een brief ontvingen dat hun salarisadministratie per 1 januari 2011 over moet gaan naar Menzis. Zij moeten alles zelf doorgeven en Menzis doet geen AWBZ. Is dat niet onnodig bureaucratisch?

Wethouder Visser:

- Biedt via de raad excuses aan tegenover mensen met een PGB voor de late informatie.
- Menzis betaalt al PGB uit en is goedkoper dan de Sociale Verzekeringsbank.
- Na de onvriendelijke brief van de Sociale Verzekeringsbank heeft de gemeente meteen zelf een brief gestuurd en een telefoonlijn geopend. Er is geen grote onrust ontstaan.

B. INHOUDELIJK DEEL

B1. Strategisch beleidsplan Openbaar Onderwijs + Gevolgen van de Wet goed onderwijs en goed bestuur

Dit agendapunt is een maand uitgesteld.

B2. Stichting Openbaar Onderwijs Groep Groningen (collegebrief 17/12/10)

Mw. Liewes (inspreker, leerkracht basisonderwijs):

- Zag eind oktober haar school in Gravenburg afbranden.
- Hoorde eind november tot haar verbazing geruchten over financiële problemen bij O2G2, die zouden leiden tot ontslag en overplaatsing, sluiting van scholen en het verdwijnen van ID'ers. Dit leidt tot veel onrust. Verzelfstandiging zou niet tot deze problemen mogen leiden.
- Werkt op een school met tot voor kort voldoende reserves, maar nu een tekort door bezuinigingen.
- Roept de raad op zijn verantwoordelijkheid te nemen voor de kwaliteit van het onderwijs.

Dhr. J. Mulder (inspreker, voorzitter gemeenschappelijke medezeggenschapsraad primair en voortgezet onderwijs):

- Wil bereiken dat de wethouder met de GMR'en in gesprek gaat over de Jaarrekening 2009 en dat het college om tafel gaat met het College van Bestuur (CvB) en de Raad van Toezicht (RvT) om een constructieve oplossing te bereiken en een juridisch conflict te voorkomen.
- Financiële problemen spelen al langer, daardoor zijn kwaliteit en het strategisch beleidsplan lastig te realiseren.
- Spreekt beeld in media van 'ramkoers' tegen, O2G2 heeft wel averij opgelopen.
- Roept op tot een eenmalige reddingsactie om de verworvenheden van verzelfstandiging te behouden.

Mw. E. Stolk (inspreker, Algemene Onderwijsbond):

- Is bezorgd over de kwaliteit van openbaar onderwijs en 2.000 banen. Vooral de 98 gesubsidieerde banen staan onder druk. De gezamenlijke onderwijsbonden stuurden wethouder Pastoor een bezorgde brief.
- Hoe verhouden extra ambities zich met het uitblijven van investeringen en extra ondersteuning, terwijl ook grotere groepen en overplaatsingen zijn aangekondigd?
- Pleit voor een snelle oplossing om kwaliteit en werkgelegenheid in het openbaar onderwijs te garanderen.

Dhr. Van der Schaaf (PvdA):

- Was voor verzelfstandiging in de veronderstelling dat de overdracht een gezonde, levensvatbare stichting op zou leveren met een bruidsschat die de risico's en bezuinigingstaakstelling voldoende zou compenseren. De situatie is zorgelijk.
- Wat zijn de volgende stappen? Is een juridisch proces te voorkomen? Kan de verzelfstandiging worden teruggedraaid?
- Wat zijn de financiële risico's van de claims? Maakt een onderscheid tussen technische claims, claims met betrekking tot onvolkomenheden in de overdracht en claims over keuzes los van de verzelfstandiging na 1 januari 2010.
- Wat vindt het college van de claims over zaken voor de verzelfstandiging, zoals personele risico's en maatschappelijke banen?

verslag 12 januari

- Is verhogen van de bruidschat mogelijk om O2G2 tegemoet te komen of hebben andere besturen dan ook recht op vergoeding?
- Is de bedrijfskundige ontvlechting inmiddels geheel voltooid?
- Hoe denkt het college over het terugtreden van een CvB-lid, waarover in oktober 2009 veel discussie was?
- Stelt dat deze situatie nooit de bedoeling is geweest van de verzelfstandiging, integendeel.

Dhr. Evenhuis (VVD):

- Heeft zich destijds en nu met de fractie breed en grondig laten informeren. Bestrijdt dat raadsleden onvoldoende kennis zouden hebben.
- Had destijds bedenkingen bij de verzelfstandiging. Er was veel kritiek op de werkmaatschappij in de twee jaren daarvoor.
- Leest grove teksten op Twitter en wijst erop dat destijds weinig mensen uit het onderwijsveld de vergadering bijwoonden. Ook vochten zij de positieve feiten tijdens de overdracht niet aan.
- Het conflict gaat over de wijze van begroten en de benodigde buffer.
- Waardeert de betrokken opstelling en ambities van de voorzitter van O2G2.
- Vindt dat net als bij Hanze en Noorderpoort de gebouwen ook hadden moeten worden overgedragen. De opzet van gebouwen hangt sterk samen met de manier van lesgeven.
- Hoopt op het bereiken van een oplossing in goede harmonie.

Dhr. De Rook (D66):

- Wijst op het uitgangspunt van verzelfstandiging: onderwijs kan zichzelf beter besturen dan de gemeente met een gezonde levensvatbare stichting.
- De 18 miljoen euro aan claims zijn zorgwekkend en moeten tot de bodem uitgezocht worden. De raad dacht alles afgedekt te hebben destijds.
- Met wie zijn precies de afspraken gemaakt? Het gaat niet om gelijk te krijgen, de problemen blijven bestaan. Toch heeft de gemeente extra verantwoordelijkheid voor problemen die door verzelfstandiging komen. Welke zaken moeten nog geregeld worden?
- Begrijpt de vertwijfeling van insprekers en roept op er constructief uit te komen.

Mw. Postma (GroenLinks):

- Sluit zich aan bij de zorgen en de PvdA-vragen over stand van zaken en vervolgstappen.
- Had het idee dat de procedure zorgvuldig was verlopen met inzet van veel expertise.
- Is sinds november overvallen door de zorgelijke situatie.
- De claims zijn verwarrend en ingewikkeld en moeten snel duidelijk onderverdeeld worden in verzelfstandigingsproblemen en overige. Zo speelt de bezuiniging op ID-banen al langer los van verzelfstandiging.
- Vindt de lijn van het college een goede en hoopt dat juridische stappen niet nodig zijn.

Dhr. Van der Belt (Student en Stad):

- Betreurt de zorgelijke situatie. De wethouder heeft altijd goed informatie verstrekt.
- Sluit zich aan bij de gestelde vragen.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Waardeert het betrekken van de raad bij deze zorgelijke situatie.
- Was tegen verzelfstandiging, maar het moet nu wel opgelost worden.
- Wat zijn de beweegredenen van O2G2 deze knelpunten aan te dragen?
- De RvT beraadt zich op haar positie, wat betekent dat?
- Pleit ervoor in gesprek te blijven en juridische stappen te voorkomen.
- Sluit zich aan bij gestelde vragen over de stand van zaken en de consequenties.

Mw. Rademaker (SP):

- Sluit aan bij de vragen en de zorgen van de PvdA.
- Het belangrijkste is te achterhalen wie wat met wie heeft afgesproken.
- Bepleit een gezamenlijke oplossing die niet ten koste gaat van het onderwijs.

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Sluit zich aan bij de bijdrage van de PvdA.
- Waaraan is het eigen vermogen van O2G2 opgegaan?
- Is er voldoende samenspraak geweest met de gemeente bij de bestuursoverdracht?

verslag 12 januari

Dhr. Heeringa (CDA):

- Deelt de zorgen over de situatie.
- Is de wethouder op dit moment nog in gesprek? Pleit voor een actieve opstelling.
- Hoe zit het met de verantwoordelijkheid toe te werken naar overdracht van de controle van begroting en jaarrekening van de gemeenteraad naar de RvT (Wet goed onderwijs, goed bestuur – 1 augustus 2010)? De directeur van O2G2 reageerde laat op een brief hierover.

Wethouder Pastoor:

- Wijst op drie niveaus van overleg: technisch (accountants), ambtelijk en formeelbestuurlijk. Daarnaast is er stille diplomatie achter de schermen, onder meer met advocaten, om een doorbraak te bereiken en juridische stappen af te wenden. De wethouder is bereid te schuiven en blijft haar uiterste best doen eruit te komen.
- Verwacht binnenkort een reactie van O2G2 op het gemeentelijke standpunt over knelpunten.
- Treedt niet in de overwegingen van O2G2 om juridische stappen te zetten.
- Op de factsheet staat per knelpunt of het al dan niet op de verzelfstandiging slaat, terecht is en in aanmerking komt voor compensatie. Zo komen de incidentele implementatiekosten van het nieuwe financiële systeem in aanmerking voor schadeloosstelling.
- Wijst op een landelijke trend van verzelfstandigde onderwijsgroepen die de begroting niet sluitend krijgen. Begrijpt wel de onrust onder personeel.
- De RvT probeert juridisch af te dwingen dat het bestuursbesluit van verzelfstandiging door het CvB wordt teruggedraaid. Gebeurt dat, dan heeft het juridisch niet plaatsgevonden en blijft een lege stichting over. Dit zegt niets over het besluit van de raad.
- Het is niet aan de wethouder om in gesprek met de GMR'en te gaan.
- De kwaliteit van onderwijs kan de raad via het Strategisch Beleidsplan regelen.
- Weet niet waar het eigen vermogen van de stichting aan is opgegaan.
- Roept op terughoudend om te gaan met uitlatingen in de media. Geeft in het vertrouwelijk deel nadere informatie.

B3. Collectiebeheerplan CBK (bijlage bij raadsvoorstel 18/11/10)

Dhr. Heeringa (CDA):

- Leest op pagina 6 dat wanneer de SBK-deal wordt ontbonden, het verschil tussen collectiegoed en -waarde kan worden vereffend door een deel van de werken aan SBK te retourneren. Hoe staat het hiermee?

Mw. Dekker (PvdA):

- Had de brief van 18 november 2010 in de vergadering van 1 december 2010 behandeld kunnen worden?
- Vindt het stuk technisch ingewikkeld en pleit voor meer leesbaarheid in het vervolg.
- Vraagt de wethouder de raad te informeren over eventuele zorgen over de exploitatie.

Wethouder Schroor:

- Er is geen aanleiding verschillen te vereffenen.
- Biedt excuses aan voor de late aanlevering. De tijd was nodig om de SBK-deal en het op waarde schatten van de collectie en de actieve reserves zorgvuldig en controleerbaar uit te voeren.
- Beamt dat het stuk begrijpelijker had gekund.
- Heeft geen reden tot zorg over bedrijfsvoering. De winstmarge van zestig procent ligt tien procent boven de norm. Vertrouwt op het wegwerken van tekorten het komende jaar. Houdt de raad op de hoogte.
- CBK is nu geen black box meer, maar een bedrijfskundig onderdeel dat controleerbaar is.

B4. Evaluatie meerjarenprogramma Wmo 2008-2010 (collegebrief 16/12/10)

Dhr. Sijbolts (Stadspartij):

- Looft de leesbaarheid van het stuk en de aandacht voor mantelzorg, het zorgloket en STIP's.
- Welke verbeteringen in voorzieningen heeft het college specifiek in gedachten?

verslag 12 januari

- Maar één huisarts doet mee aan Zorgen voor Morgen, hoe kan hun maatschappelijke opstelling verbeterd worden?
- Hoeveel sport- en sociaalculturele accommodaties (p.11) moeten nog beter bereikbaar worden gemaakt voor gehandicapten?
- Wanneer is het onderzoek naar gratis parkeren voor mantelzorgers gereed?
- Ouderen zijn zich onvoldoende bewust van hun beperking en het aanbod, wat doet het college om gebruik van voorzieningen voor deze groep te optimaliseren?
- Ziet graag bevestigd dat gebruik van de Wmo-taxi afneemt door lijn 5.
- Ontvangt graag alsnog een overzicht van bereikte mensen bij de vier speerpunten, personele inzet, kosten en baten.

Dhr. Wonink (D66):

- Complimenteert de gemeente en de wethouder met het succesvolle beleid.
- Stelt dat zelfredzaamheid van het individu centraal staat, waarbij de overheid overzicht biedt.
- Is bezorgd dat door de aangescherpte AWBZ weer een groep kwetsbaren buiten de boot valt en pleit voor een zorgvuldige inventarisatie.
- Mist cijfers in de evaluatie.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Complimenteert de evaluatie, de nadruk op meedoen en het ondersteunende netwerk. Pleit ervoor bereikte resultaten vast te houden en te verstevigen.
- Op welke termijn wil het college effecten en output meten?
- In hoeverre blijft het algemeen gebruik van voorzieningen gewaarborgd met minder middelen?
- Pleit voor het tijdig betrekken van adviesraden bij de evaluatie.

Dhr. Van der Belt (Student en Stad):

- Is groot voorstander om mensen te motiveren actief betrokken te blijven. Stijgende participatie is goed nieuws. Welke mogelijkheden zijn er om inclusiviteit verder te vergroten?
- Sluit zich aan bij de vraag van de ChristenUnie over het meten van effecten.

Dhr. Heeringa (CDA):

- Vindt het aantal activiteiten indrukwekkend, is bezorgd over de AWBZ.
- Soms ontstaan problemen bij het doorverwijzen van ouderen door STIP-medewerkers. Is dit op te lossen door meer efficiency of meer uren? De rol van vrijwilligers mist in de evaluatie.
- Hoe wil het college effecten en output meer gaan meten?
- Hoe kijkt het college aan tegen de STIP in het centrum waar de Ouderenraad op wijst?
- Hoe staat het met de privacy?
- Ziet het college met de Ouderenraad mogelijkheden voor samenwerking met HBO-V in het kader van City of Talent?

Dhr. Möhlmann (GroenLinks):

- Dankt voor de heldere evaluatie. De vier speerpunten zijn goed gekozen.
- Gelukkig leidt de verschuiving van zorg- naar compensatieplicht niet tot slechtere voorzieningen.
- Is blij met tevredenheid van cliënten, bijscholing van medewerkers, verbeterde dienstverlening en communicatie rond zorgketten.
- Waarom richt het college zich op voortzetting van bestaand beleid en niet op nieuw beleid? Spelen financiën een rol of aanstaande stelselwijzigingen?
- Gaat ervan uit dat niet behaalde punten als jonge mantelzorgers, ouderenmishandeling en contact met huisartsen opgepakt worden.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Informeert naar de toekomst van de aflopende adviesraden.

Mw. Rademaker (SP):

- Is tevreden over de resultaten en met de PvdA benieuwd naar de toekomst van de adviesraden.

Dhr. Kelder (Partij voor de Dieren):

- Complimenteert het duidelijke verslag. Vooral het eerste speerpunt spreekt aan.
- Sluit zich aan bij de bijdrage van D66 en de zorgen van de ChristenUnie.

Wethouder Visscher:

verslag 12 januari

- Noemt het ingeslagen beleid een goede basis om aanstaande grote veranderingen als het schrappen van AWBZ-taken op te vangen, het betekent geen stilstand.
- Zit in een VNG-commissie die niet akkoord gaat met het schrappen van AWBZ-taken voordat de gevolgen en getroffen groepen in beeld zijn en afspraken zijn gemaakt.
- Er is een goede start gemaakt met het uitbouwen van voorzieningengebruik door afhakers te vinden die recht hebben op compensatie. De gemeente kan nog wel meer gebruikmaken van andere partijen, zoals zorgaanbieders van mensen met een beperking. Goed luisteren naar cliënten is de basis.
- Het is een opdracht de samenleving nog inclusiever te maken, zo zijn brievenbussen te hoog voor rolstoelgebruikers.
- De parkeerpas voor mantelzorgers was te optimistisch en heeft te veel haken en ogen.
- Er is regulier overleg met de koepel huisartsen, die het belang van STIP's beginnen in te zien.
- Komend jaar wordt het CJG betrokken bij zorg voor jonge mantelzorgers.
- Het MJD zorgt voor goede begeleiding van STIP-medewerkers, ook op privacygebied.
- De samenwerking met Hanze is in de Wmo-werkplaats begonnen.
- Vraagt de financiële uitsplitsing (vraag Stadspartij) ambtelijk na en komt schriftelijk terug op de sportaccommodaties, die op een paar na zijn aangepast.
- Verwijst naar de halfjaarlijkse rapportage over individuele voorzieningen wat betreft de taxi.
- Het college wil de adviesraden de ruimte geven gezamenlijk of apart verder te gaan en komt na overleg met een voorstel.
- Wil meer doen aan effectmeting dan de leefbaarheid- en welzijnmonitor, al zijn effecten niet één-op-één aantoonbaar.
- Het is mede aan de raad de balans te vinden in tijd en energie tussen rapporteren en uitvoeren.
- Dit voorjaar komt algemeen gebruik van voorzieningen aan de orde.
- Hoopt op een goede brainstorm eind januari om de insteek verder uit te werken.

B5. Stand van zaken aanpak huiselijk geweld (collegebrief 10/11/10)

Mw. De Wrede (Partij voor de Dieren):

- Betreurt het dat vanwege financiën niet alle aanbevelingen over zijn genomen.
- Dieren worden steeds meer als gezinsleden gezien. Het zou goed zijn dierenmishandeling op te nemen, ook omdat het een signaalfunctie voor huiselijk geweld is. Een op de drie keer vermoeden dierenartsen huiselijk geweld.
- Verzoekt het college dierenartsen schriftelijk op genoemd verband te attenderen en de database dierenmishandeling van de politie te koppelen aan gegevens van hulpverlening over huiselijk geweld om zo preventieve mogelijkheden nader te onderzoeken.

Mw. Van Lente (PvdA):

- Kinderen mogen niet tussen wal en schip vallen doordat gemeente en provincie naar elkaar kijken. Welke invloed heeft verdergaande decentralisatie op dit dilemma?

Dhr. Möhlmann (GroenLinks):

- Is blij met de centrale positie van het advies- en steunpunt huiselijk geweld (ASHG).
- Betreurt het dat de 10-dagenaanpak in de provincie alleen bij huisverboden wordt toegepast. Gelukkig past Groningen dit bij toestemming van betrokkenen ook bij politiemeldingen toe. In hoeveel gevallen verlenen betrokkenen medewerking?
- Steunt de hulp aan plegers en pleit voor aandacht voor ouderenmishandeling.

Dhr. Verhoef (ChristenUnie):

- Spreekt de zorg uit dat hulpverlening aan slachtoffers en plegers door financiële beperkingen onder druk komt te staan. Zo zijn verlengde openingstijden onrendabel. Lukt het de hulp na 2011 overeind te houden? Welke rol hebben provincie en gemeente hierbij?
- De meldingsdrempel wordt verlaagd, maar is er straks genoeg geld iedereen te helpen?
- Landelijk neemt ouderenmishandeling toe, de situatie in Groningen is nog niet duidelijk.
- Verzoekt over een halfjaar nogmaals te rapporteren, met een duidelijker onderscheid tussen de rol als gemeente Groningen en als centrumgemeente.

Dhr. Van der Belt (Student en Stad):

verslag 12 januari

- Betreurt het dat dit goede beleid noodzakelijk is.
- Ziet de 10-dagenaanpak graag vaker toegepast.
- Pleit voor grotere bekendheid van het onderwerp, opdat mensen weten waar ze terecht kunnen.

Mw. Rademaker (SP):

- Is het probleem hulpofficieren van justitie ter plekke huisverboden uit te laten spreken opgelost?
- Zijn er voldoende plekken in de vrouwenopvang en in vervolglekken?

Dhr. Wonink (D66):

- Constateert dat veertig procent van de Nederlanders met huiselijk geweld te maken krijgt.
- Groningen staat in de top 5 van meeste meldingen, dat onderstreept het succes van het beleid.
- Ziet graag de nadruk op voorlichting.
- Vraagt of de €0,42 per inwoner relatief duur of goedkoop is.

Dhr. Heeringa (CDA):

- Noemt het beleid indrukwekkend en pleit voor een preventieve insteek van de samenleving als geheel door sociale controle, zich niet verschuilend achter abstract beleid.

Wethouder Visscher:

- Alleen Groningen heeft gekozen de 10-dagenaanpak altijd toe te passen, andere gemeenten vonden dit te kostbaar. Slachtoffers krijgen dan wel reguliere hulp. De provincie heeft de verantwoordelijkheid voor jeugdzorg, maar schuift het door naar de centrumgemeente.
- Vijftig huisverboden zijn uit rijksmiddelen te betalen, maar er waren er 150 in de provincie. Hoge kosten zijn de keerzijde van succesvol interventiebeleid. Veiligheidsmiddelen komen geheel te vervallen. De raad zal bij de begroting van 2012 keuzes moeten maken.
- Voorlichting van het ASHG verloopt goed.
- Wethouders Visscher en Pastoor interviewden vrouwen in de opvang voor een boek.
- Zegt toe contact op te nemen met dierenartsen en organisaties om informatie uit te wisselen over de signaalfunctie van dieren mishandeling. Overigens komen ook meldingen binnen van mensen die veel in de wijken komen zoals vegers, nutsbedrijven en corporatiemedewerkers.
- Gemeenten berekenen de kosten van hun beleid verschillend, dat maakt het lastig vergelijken.
- Plegers gaan nu mee naar het bureau, waar de hulpofficier van justitie langskomt.
- Er zijn voldoende plekken in de vrouwenopvang, die landelijk wordt aangestuurd.
- Zal volgende keer meer onderscheid aanbrengen in de rol van gemeente en centrumgemeente.
- Stelt voor eind 2011 opnieuw te rapporteren zoals gebruikelijk.

C. HUISHOUELIJK DEEL

C1. Ingekomen stukken en stukken ter kennisname

Mw. Postma (GroenLinks):

- Bespreekt graag de collegebrief 4 over invoering kostprijsystematiek. SP en ChristenUnie sluiten zich hierbij aan.

C2. Vaststelling verslag 1 december 2010

Dhr. Heeringa (CDA):

- Ziet graag bevestigd dat een eventueel overschot van de Wmo in samenspraak met de raad bestemd wordt (laatste pagina).

Wethouder Visscher:

- Antwoordt dat de raad over alle overschotten beslist.

Het verslag van 1 december 2010 wordt ongewijzigd vastgesteld.

De voorzitter:

- Sluit de vergadering om 18.45 uur.